Dzisiaj 16 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 501 Wydanie P Poznań, czwartek dnia 31 października 1935 Rok 30

Poznań, 30 października.

Nowy rząd, nowy Sejm, nowe podatki

Jądrem programu finansowo-gospodarczego nowego rządu są nowe podatki, przeznaczone na zrównoważenie budżetu państwowego. Wprawdzie są w tym programie także zamierzenia o charakterze ulg dla życia gospodarczego, jak: obniżka komornego i rozmaitych opłat, — dalsza akcja oddłużeniowa, mająca tym razem objąć nietylko rolnictwo, — a nawet zmniejszenie pewnych podatków niepaństwowych, jak n. p. podatku od lokali. Ale zamierzenia te, stanowiące drugi etap programu rządowego, nie równoważą nowych ciężarów, które już w najbliższym czasie legną na życiu gospodarczem.

Według oświadczeń premjera i ministra skarbu będą to ciężary następujące:

1) Nadzwyczajny podatek od uposażeń z funduszów publicznych. Wyniesie on dla pracowników państwowych, których przeprowadzona niedawno reforma uposażeń zwolniła od podatku dochodowego, 7—20 proc. ich pensyj. Dla osób, które dotychczas opłacały podatek dochodowy od wynagrodzenia za pracę, a zatem dla pracowników samorządowych i prywatnych, skala tego podatku będzie podwyższona o 4⅔ do 16½ proc.

2) Rozszerzenie podstawy podatku dochodowego przez obniżenie granicy dochodu wolnego od podatku: przy dochodach fundowanych, t. j. opartych na własnym majątku lub warsztacie pracy z 1.500 zł na 1.200 zł, a przy dochodach niefundowanych, czyli pochodzących z pracy najemnej, z 2.500 zł na 1.500 zł.

3) Powiększenie t. zw. dodatku kryzysowego do podatku dochodowego.

Razem te trzy nowe źródła dochodów skarbowych stanowią głęboko sięgającą reformę podatku dochodowego. Mają one dać skarbowi przeszło 220 miljonów, gdy obecny wpływ z podatku dochodowego nie przekracza 200 miljonów.

Wagę nowych obciążeń podatkowych ilustruje jeszcze lepiej porównanie ich z sumą wszystkich państwowych podatków bezpośrednich. Otóż suma ta według budżetu na rok 1935/6 wynosi 558 miljonów, a zatem nowe ciężary stanowią jej podwyższenie o 40 proc.

Jeżeli cofniemy się wspomnieniami o 5 lat wstecz, to stwierdzimy znaczne podobieństwo sytuacji. I wtedy nowy Sejm rozpoczynął swoją działalność od nowych podatków. Różnica polega na tem, że twórczość podatkowa poprzedniego Sejmu była bardziej zróżniczkowana, rozłożona na kilka lat i skromniejsza w ogólnym rezultacie. Obecnie reforma jednego tylko podatku ma skarbowi dać więcej, aniżeli kilkanaście podatków, uchwalonych przez poprzedni Sejm rządowi p. Prystora i rządom następnym.

Nawet najczarniejsi pesymiści nie spodziewali się takiej reformy podatkowej. Przypomnijmy sobie, ile to hałasu było przed rokiem o t. zw. daninę szkolną, która miała wynosić 18 miljonów? Nawet posłowie z B. B. W. R. uważali, że w obecnych czasach kryzysowych nie należy nakładać na życie gospodarcze nowych ciężarów i odrzucili projekt owej daniny. Coprawda, było to przed wyborami. Obecny Sejm ma wybory za sobą — i to wybory, zależne więcej od tych, którzy biorą podatki, aniżeli od tych, którzy je płacą.

Poprzedni minister p. Zawadzki zapowiedział reformę podatkową, a w niej na samym końcu także i reformy podatku dochodowego. Ale tę zapowiedź rozumiano powszechnie w ten sposób, że przyniesie ona zmniejszenie ciężaru podatkowego, a nie jego — i to tak znaczne — powiększenie.

Nowy rząd powiada, że nie ma pieniędzy na pokrywanie dalszych deficytów budżetowych, że równowaga musi być osiągnięta jak najprędzej i że niema do niej innej drogi, jak przez nowe podatki. Ta ocena sytuacji budżetowej jest niewątpliwie słuszna. Ale na to, aby orzec ostatecznie, że niema innego sposobu zrównoważenia budżetu, że w szczególności nie jest możliwe znaczniejsze zmniejszenie wydatków, — trzebaby bardzo dokładnie zanalizować całą wydatkową stronę budżetu zarówno administracji, jak przedsiębiorstw i monopoli państwowych.

Tej analizy nowy Sejm nie przeprowadził przed uchwaleniem pełnomocnictw. Zajmie się nią dopiero podczas sesji budżetowej, kiedy nowe podatki już wejdą w życie. Dla gospodarstwa naszego będzie to przysłowiowa musztarda po obiedzie.

M. K.

O porozumieniu Paryża z Londynem

Pogłoski na temat aljansu — Uzgodnienie poglądów w sprawie kroków pojednawczych? — Ważne obrady w Genewie

Warszawa. (Tel. wł.) Depesze, napływające z Paryża i Londynu, utrzymują, że podróż do Genewy Lavala i Hoare posiada daleko głębszą przyczynę.

Nie jest wykluczone, że podczas spotkania ministrów będzie omawiana kwestja aljansu.

Eksperci francuscy i angielscy dyskutują obecnie na takiem skonstruowaniem paktu lotniczego, któryby łączył siły napowietrzne Francji i Anglji w jedną całość. (w)

Paryż (PAT) Premjer Laval uda się do Genewy w czwartek wieczorem i weźmie udział w piątkowem posiedzeniu komisyj koordynacyjnej.

W kołach politycznych przewidują, iż akcja genewska nieprędko osiągnie rezultaty. O ile nie zajdą specjalne wypadki, liczyć można jedynie na wyczerpanie się zasobów włoskich, lub na trudności, jakie napotykają na terenie afrykańskim. W tych warunkach większego znaczenia nabierają informacje o działalności dyplomatycznej, mającej na celu jaknajrychlejsze przygotowanie układów pokojowych.

„Paris Soir" twierdzi, że Francja i Anglja doszły do porozumienia w sprawie kroków pojednawczych. Szczegóły propozycyj pod adresem Włoch są nieznane. Narazie chodzi jedynie o ustalenie podstaw dyskusji i pod tym względem najbardziej znamiennym jest — jak twierdzi Sauerwein — fakt, że Francja i Anglja w całkowitem porozumieniu kontynuują nietylko procedurę genewską w zgóry ustalonych granicach, ale również pracę nad odprężeniem sytuacji, biorąc za punkt wyjścia akcję komitetu pięciu. Zadaniem Londynu i Paryża będzie więc obecnie pozyskanie zgody Genewy, Mussoliniego i negusa. Jeżeli chodzi o Genewę, to wydaje się, że Liga Narodów chętnie uwolniłaby się od rozstrzygania tak złożonego problemu. Co do negusa, Anglja ma wszelkie dane ku temu, aby przekonać go, że za cenę kilku wyludnionych terytorjów Abisynja może uniknąć wojny. Szefa rządu włoskiego mogą zachęcić do dalszego oporu dotychczas osiągnięte rezultaty w Afryce oraz przewidywana nieskuteczność sankcyj ekonomicznych. Niemniej blokada finansowa, zastosowana przez państwa, skupione w Lidze Narodów, a przedewszystkiem pozbawienie się na dłuższy okres czasu wszelkiej pomocy ekonomicznej skłonić mogą Mussoliniego do poważnych refleksyj.

„Echo de Paris" również twierdzi, iż osiągnięto porozumienie między Londynem a Paryżem co do wszystkich spornych punktów konfliktu włosko-abisńskiego, które istniały po notach z 14 i 16 października, oraz po nocie francuskiej z 18 października. Porozumienie to ujawni się w genewie w piątek, w czasie spotkania premjera Lavala z min. Hoare.

„L'Oeuvre" zaznacza, że min. Hoare, jak i Laval w swoich przemówieniach w Genewie podkreślą zupełną solidarność obydwu państw w sprawie konfliktu włosko-abisyńskiego.

„Le Petit Parisien" twierdzi, iż w Genewie odbędzie się ważna wymiana poglądów w sprawie znalezienia formuły, mogącej doprowadzić do pojednania i pokoju. Ze względu na to, że określenie „protektorat" nie zgadza się z ideologją genewską, bierze się pod uwagę formułę „mandat" lub „dzierżawa "dla południowych prowincyj, sąsiadujących z włoskiem Somali. Jednem z natrudniejszych zagadnień jest sprawa posiadania miasta Aksum, na którem szczególnie zależy Abisyńczykom ze względu na jego historyczne i religijne znaczenie.

Groźne powodzie w Europie

Genewa (Tel. wł.) Od niedzieli w wysokich Alpach deszcz pada bez przerwy. W górach zanotowano w ostatnich dniach 50 do 60 mm opadów. W czasie od 30 września do 29 paźdz. spadło ogółem 175 mm, czyli o 100 mm więcej niż normalnie w tym okresie.

Genewa (Tel. wł.). Sytuacja w kilku punktach Szwajcarji przybiera rozmiary katastrofy.

W kantonie Uri górskie strumyki zalały Gothardstrasse. W kilku miejscach doliny rz. Emmy zanotowano bardzo duże szkody tak, że musiano wysyłać straż pożarną i wojsko dla ratowania zagrożonych miejsc.

W Bernie niżej położone przedmieścia stoją pod wodą. Sklepy i piwnice zostały zalane. Na ulicach buduje się pospiesznie chodniki z drzewa dla utrzymania komunikacji pieszej.

Również w Szwajcarji środkowej wody wystąpiły z brzegów. Powódź zagraża całej dolinie Renu.

Berlin (PAT). Z całych Niemiec nadchodzą alarmujące wiadomości o powodziach, zwłaszcza w okolicach górskich.

W górach Harcu potoki i rzeki wystąpiły z brzegów, zalewając olbrzymie obszary. Tor kolejowy na długości 100 metrów został zupełnie zniesiony. Również w innem miejscu zmyto tor kolei prywatnej pod Osterwied.

Z brzegów wystąpiły też rzeki w Bawarji, niszcząc szosy i drogi. Pod Kemptem szosa jest zupełnie zamulona.

W dolnym biegu Odry powódź wyrządziła olbrzymie szkody. Pod miastem Rensch mała rzeczka wystąpiła z brzegów zalewając całą okolicę. Wzdłuż dolnego brzegu Odry musiano opróżnić liczne domki kolonistów. Powodzianie otrzymują pożywienie z kuchni polowych.

Na całem wybrzeżu morskiem pod Szczecinem powódź, połączona z burzą, poczyniła wielkie szkody.

Strasburg. (PAT). Wskutek ulewnych deszczów, jakie padały tu w ostanich dniach, poziom Renu znacznie się podniósł. Żegluga pomiędzy Strasburgiem i Bazyleą została wczoraj wieczorem przerwana.

Trzęsienie ziemi

Nowy Jork. (PAT). Ekwador i Kolumbja zostały nawiedzone przez silne trzęsienie ziemi. Ośrodek znajduje się w Kolumbji.

W mieście Taquary zawaliły się liczne gmachy, wśród których znajduje się kościół św. Franciszka.

Pożar na statku

Nowy Jork. (PAT). Amerykański parowiec eksportowy „Exarch" o pojemności 5.830 tonn, zawiadomił wczoraj depeszą iskrową, iż ładunek jego uszkodzony został przez pożar i że znajduje się o 750 mil na wschód od Nowego Jorku.

Ponieważ „Exarch" od tej chwili nie zwracał się o pomoc, panuje przekonanie, iż udał się w dalszą drogę. Parowiec ten, na którym znajduje się 9 pasażerów i 36 ludzi załogi, opuścił port nowojorski w ub. piątek z przeznaczeniem do Grecji.

W jutrzejszem wydaniu głównem:

KORONA W NIEBEZPIECZEŃSTWIE

przez dr. Władysława Szafera

profesora Uniw. Jagiellońskiego

Czy rząd Lavala utrzyma się?

Sytuacja po kongresie partji radykalnej — Propozycja Lavala? — Trzy możliwości — Z komisji spraw zagranicznych senatu

Paryż. (PAT). Ukazały się niezwykle charakterystyczne artykuły na temat sytuacji wewnętrznej po kongresie partji radykalnej. Dają one wyraz zaniepokojeniu, jakie przejawia się w pewnych kołach wskutek uchwał tego kongresu. Zasługuje na uwagę fakt, iż te głosy odzywają się na prawicy i na lewicy.

Socjalistyczny „Le Populaire" twierdzi, iż premjer Laval miał wystąpić pod adresem radykałów z propozycją zastosowania przeciw ligom faszystowskim uzupełniających zarządzeń, jakich domagał się kongres pod warunkiem jednak, że radykali zgodzą się wzamian na: 1) przedłużenie budżetu na rok następny na zasadzie ustawy dekretowej; 2) na przedłużenie obecnej kadencji parlamentarnej na przeciąg dwóch lat. Powyższe propozycje Laval miał przedstawić sen. Chautemps i sen. Israel, którzy udać się mieli do Ljonu celem poinformowania o nich min. Herriota. W razie, gdyby radykali nie zgodzili się, Laval miał złożyć dymisję rządu.

Wiadomość „Le Populaire" wywołała duże wrażenie, chociaż b. premjer Chautemps zdementował fakt, jakoby rozmawiał z Lavalem i zawoził jego propozycje do Ljonu.

„Echo de Paris" uważa, iż rząd Lavala stoi obecnie wobec trzech ewentualności, jeżeli chodzi o ustosunkowanie się do wymagań wyborczych: 1) może oczekiwać na normalny termin w maju 1936 r.; 2) przedłużyć kadencję parlamentu o dalsze 2 lata po przeprowadzeniu odpowiednich pertraktacyj z partjami politycznemi w sprawie urzeczywistnienia zakrojonego na szeroką skalę planu reform; 3) rozwiązać natychmiast parlament. Pierwsze wyjście — zdaniem dziennika — jest najgorsze; drugie uważa za najlepsze, ale jest bardzo trudne; trzecie może wydawać się niebezpieczne po kongresie partji radykalnej. Kto wie jednak, czy elementy, stojące na gruncie narodowym, nie uzyskałyby większych szans, gdyby tylko miano odwagę jasno postawić sprawę.

Paryż. (PAT). W komisji spraw zagranicznych senatu Laval przedstawił poszczególne fazy wypadków na terenie Europy i Afryki i zapoznał komisję z szeregiem dokumentów dyplomatycznych, dotyczących stosunków Francji z różnemi państwami, a zwłaszcza z rządem brytyjskim i włoskim. Premjer wyjaśnił następnie stanowisko, jakie uważał za stosowne zająć w ciągu ostatnich czterech miesięcy, dążąc do realizacji podwójnego celu: 1) lojalnego wypełnienia zobowiązań Francji, wynikających z paktu Ligi Narodów; 2) starania o jak najszybsze doprowadzenie do pokojowego załatwienia konfliktu włosko-abisyńskiego w ramach Ligi.

Po przemówieniu premjera członkowie komisji specjalnie starali się zapoznać z konsekwencjami, jakie wynikają dla handlu francuskiego ze stosowania sankcyj gospodarczych przeciw Włochom. Na zakończenie przewodniczący sen. Beranger winszował premjerowi, że w tak poważnej sytuacji ani na chwilę nie zwątpił w utrzymanie pokoju.

Dekrety na podstawie pełnomocnictw

Warszawa. (Tel. wł.) W min. skarbu przygotowywane są dekrety, które mają pojawić się na podstawie pełnomocnictw.

50 PROC. PODWYŻKI PODATKU DOCHODOWEGO

Prawdopodobnie będzie podwyższony dodatek do podatku dochodowego i sam wogóle podatek. Podwyżka ma wynosić do 50 proc. obecnych stawek, przyczem będzie zastosowana progresja.

SPRAWA OBNIŻKI KOMORNEGO

Równocześnie opracowuje się projekt dekretu w sprawie obniżki komornego. Ma ona wynieść 15 proc. i będzie zastosowana do mieszkań, objętych ochroną lokatorów 1, 2 oraz 3-pokojowych. Za mieszkania większe komorne ma nie ulec zmniejszeniu.

ZMIANY W OCHRONIE LOKATORÓW

Będzie częściowo natomiast zmieniona ustawa o ochronie lokatorów i dotyczyć ma najwyżej mieszkań 4-pokojowych. Większe mieszkania w starych domach nie mają podlegać ochronie lokatorów.

KOMISJA BADANIA CEN W KARTELACH

Prowadzi się przygotowania, aby powołać specjalną komisję badawczą w 6 kartelach, m. i. węgiel, cukier, nafta, wyroby włókiennicze, papier. Komisja ta zajmie się sprawą obliczenia kosztów produkcji i zastosuje obniżenie cen wyrobów przemysłu skartelizowanego. Na jej czele ma stanąć wicemin. Lechnicki. (w)

Ulewy wyrządziły duże szkody na Helu

Gdynia (PAT). Wskutek ulewnych deszczów i silnej fali z kierunku północno-wschodniego oraz wysokiego stanu wody, powstały na wybrzeżu poważne uszkodzenia.

Pod Kamienną Górą w Gdyni są naruszone granitowo-betonowe umocnienia na przestrzeni 50 mtr., podmyto promenadę i został uszkodzony brzeg koło hotelu „Polska Riviera". Podmyto również brzeg koło Domu Zdrojowego i uszkodzono umocnienie betonowej skarpy w pobliżu willi dr. Englicha.

Na półwyspie uległy podmyciu wydmy w kilku miejscach, najsilniej w pobliżu Chałup, gdzie urząd morski zaczął w przyśpieszonem tempie prace nad umocnieniem. Koło Kuźnic od strony zatoki jest poderwany brzeg, wskutek czego nowa szosa została zagrożona. W Juracie od strony morza w niektórych miejscach fale podmyły wydmy na kilka metrów wgłąb lądu, wskutek czego jest w niebezpieczeństwie budyneczek, mieszczący pompę.

Podkreślić należy, że w porcie gdyńskim w czasie nawałnicy nie zaszedł żaden wypadek z ludźmi. Wszystkie statki należycie przestawiono i zabezpieczono. Sytuacja była bardzo ciężka nawet niebezpieczna, woda bowiem podniosła się w basenach portowych o 70 cm. a fala przelatywała przez falochrony, wpadając na wybrzeża.

Anglja wobec Ligi Narodów

Londyn (PAT). W pewnych kołach konserwatywnych mówi się obecnie o zmianach, jakie nastąpią w przyszłym gabinecie brytyjskim Według tej interpretacji, minister dla spraw Ligi Narodów Eden obejmie po wyborach inny resort, gdyż to stanowisko ma ulec zniesieniu, bowiem dualizm w dziedzinie polityki zagranicznej okazał się nieodpowiedni. Min. Eden objąłby albo ministerstwo dominjów albo też jeden z resortów obrony narodowej. Sir Samuel Hoare, który pozostanie jako min. spraw zagranicznych, miałby wobec tego obowiązek zajęcie się Ligą Narodów w zakresie daleko węższym, niż poprzednio. Korzysta dlatego z okazji, by udać się obecnie do Genewy i we współpracy z Edenem dokładnie zaznajomić się z całym kompleksem sankcyj.

Wiadomości

Rząd fiński zawiadomił sekretarjat Ligi, że weźmie udział w sankcjach finansowych i gospodarczych.

*

Wobec tego, iż pozostanie oficerów belgijskich w Abisynji spotkało się z krytyką niektórych organów prasy w Brukseli, zapewniają, że mjr. Dothee, szef misji belgijskiej pozostał w Addis - Abebie z wiedzą i zgodą rządu francuskiego, brytyjskiego, a nawet włoskiego, które uważały za wskazane, by policja międzynarodowa znajdowała się pod kierownictwem oficera europejskiego.

*

Rząd belgijski zawiadomił sekretarjat Ligi, iż zastosuje sankcje począwszy od daty wyznaczonej przez komitet koordynacyjny.

*

Jedenasta partja meczu szachowego o mistrzostwo świata pomiędzy dr. Alechinem a dr. Euwe po 30 posunięciach zakończyła się na remis. Stan meczu jest następujący: dr. Alechin 5 partyj wygranych, dr. Euwe — 3 wygrane, 3 partje — remis.

*

Austrjacka rada ministrów postanowiła na swem posiedzeniu rozpocząć przygotowania celem zorganizowania jednorocznej dobrowolnej służby wojskowej w nowej armji.

Lot mjr. Karpińskiego

Warszawa. (Tel. wł.) Karpiński wystartował z Karachi o 10.50 przy dobrej pogodzie.

Po przebyciu delty Indusu znalazł się nad pustynią Sind, gdzie pogoda się nieco popsuła Wylądował o godz. 14.45 na doskonałem lotnisku nowoczesnem w Dżodpur (stolica największego z państw hołdowniczych w Radżputanie w Indjach płn. zach. — red.).

Projekt amnestji

Warszawa. (Tel. wł.) Prace nad projektem amnestji są prowadzone w dalszym ciągu.

Jeden z warjantów przewiduje zwolnienie skazanych do pół roku więzienia za pospolite przestępstwa, a darowanie do połowy skazanym na karę do roku więzienia.

Jeżeli chodzi o przestępstwa polityczne to całkowite darowanie kary dotyczyć będzie skazanych do półtora roku więzienia, a zasądzonym do lat 3 ma być darowana połowa kary.

Z obozu „sanacyjnego"

Warszawa. (Tel. wł.) Wczorajsze wystąpienie pos. Miedzińskiego w ostatniem słowie referenta przeciwko pogłoskom n. t. wewnętrznych nieporozumień w łonie B. B. jest traktowane w kołach politycznych jako raczej ich potwierdzenie. Już dziś mówi się szeroko, że p. Miedziński należał właśnie do tych, którzy na konferencji legjonowo-peowiackiej przeciwstawili się p. Sławkowi.

Zwracają uwagę, że ustawa o pełnomocnictwach przeszła jednomyślnie, a tylko 14 oponentów wstrzymało się od głosowania. Te same koła podkreślają, że dwaj działacze świata pracy Hoppe i Szczepański głosowali za całą ustawą. (w)

Dekoracja Hoffmana

Warszawa (Tel. wł.) We wtorek kierownik min W. R. i O. P. prof. Chyliński, udekorował komandorją III klasy „Polonia Restituta" znanego pianistę Józefa Hoffmana, którego wczorajszy koncert był wielkim sukcesem (w)

Mussolini — Drummond

Rzym, (Tel wł.) Jednogodzinna rozmowa odbyła się we wtorek między Mussolinim i angielskim amb. Drummondem. O treści tej rozmowy brak wiadomości.

W sprawie wypływających ponownie plotek na temat propozycyj ugodowych oświadczają w kołach poinformowanych, że żadne układy nie były prowadzone. Obecnie sonduje się tylko możliwości znalezienia podstawy do pertraktacyj.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 10 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych obracano 5% poż. konwers. po 66,—.

Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania

CENTRALA: ulica Nowa 10,
ODDZIAŁY: ulica 27-go Grudnia 19, ul. Marsz. Focha 48/50 — Górna Wilda 71

ng 16858/9

Z papierów lokacyjnych P. Z. K płacono za 4½% dol. listy zast. 36,75—36,60, natomiast 4% listy zast. konwert. ofiarowano po 36,75—37,—.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 93,—.

Cedula Urzedowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 66,— +
4½% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 36,75—36,60 P.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z K. 36,75—37,— O.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 93,— P.

Tendencja utrzymana.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski w Warszawie notował kurs dolara 5.29 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.31½ — 5.32 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 10 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto	715 g/l.,
2) pszenica	756 g/l.,
3) owies	420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 60 tonn par. Poznań	12,75

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposob. spokojne)	12,75— 13,00
Pszenica (Uspos spokojne)	18,00— 18,25
Jęczmień browarowy	15,25— 16,25
Usposobienie słabe.	
Jęczmień 700—725 g/l.	14,00— 14,50
Jęczmień 670—680 g/l.	13,50— 13,75
Usposobienie słabe.	
Owies (Usposob. spokojne)	15,75— 16,25
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł w.	21,00— 21,75
żytnia gat. I 0-45% wł w.	20,25— 21,00
żytnia gat. I 0-55% wł w.	19,25— 20,25
żytnia gat. II 45-55% wł w.	16,00— 17,00
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat IA 0-20% wł. w.	31,50— 33,25
pszenna kat IB 0-45% wł w.	30,75— 31,25
pszenna gat IC 0-55% wł w	29,75— 30,25
pszenna gat. ID 0-60% wł w.	28,75— 29,25
pszenna gat IE 0-65% wł w.	27,75— 28,25
pszen. gat. IIA 20-55% wł w.	27,25— 27,75
pszen gat. IIB 20-65% wł w.	26,75— 27,25
pszen gat. IID 45-65% wł w.	24,50— 25,00
pszen gat IIF 55-65% wł w.	22,50— 23,00
pszen. gat. IIG 60-65% wł w.	21,00— 21,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand	8,75— 9,50
Otręby pszen. grube stand.	10,00— 10,50
Otręby pszenne średnie st.	9,00— 9,75
Otręby jęczmienne	9,75— 11,00
Rzepak zimowy	42,00— 43,00
Rzepik zimowy	40,00— 41,00
Siemię lniane	38,00— 40,00
Gorczyca	35,00— 37,00
Groch Viktorja	26,00— 32,00
Groch Folgera	21,00— 23.00
Mak niebieski	60,00— 62.00
Koniczyna biała	75,00— 95,00
Ziemniaki jadalne	3,50— 4,25
Ziemniaki fabr. za kilo %	20½
Makuch lnian. w taflach	17,50— 17,75
Makuch rzepakowy w tafl	13,50— 13,75
Makuch słon w tafl 42/43%	19,50— 20,00
Śrut Soja	19,50— 20,50
Słoma pszenna luzem	1,50— 1,70
„ pszenna prasowana	2,10— 2,30
„ żytnia luzem	1,75— 2,00
„ żytnia prasowana	2,25— 2,50
„ owsiana luzem	2,50— 2,75
„ owsiana prasowana	3,00— 3,25
„ jęczmienna luzem	1,00— 1,50
„ jęczmienna prasow.	1,90— 2,10
Siano zwykłe luzem	6,50— 7,00
„ zwykłe prasowane	7,00— 7,50
„ nadnoteckie luzem	7,50— 8,00
„ nadnoteckie pras	8,00— 8,50

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3214,5 tonn, w tem żyta 780 tonn, pszenicy 505 tonn, jęczmienia 567 tonn, owsa 124 tonn

Uwaga: Owies jednolity o wyższej wadze gatunkowej ponad notowanie.

Koniec „burszenszaftów"

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Berlin, 29 października

Metternichowska polityka reakcji węszyła długi czas „niebezpieczne" idee wśród młodzieży akademickiej Wreszcie bomba pękła: 18 października roku 1817, na historycznym zamku Wartburgu, doszło od otwartej manifestacji studenterji niemieckiej, w czasie której ujrzała światło dzienne nowa idea, która miała stać się hasłem patrjotycznych „burszenszaftów", — idea jedności wszechniemieckiej. Chodziło o jedne wielkie Niemcy, nieprzedzielone antagonizmami szczepowemi i egoistycznemi interesami poszczególnych krajów. Chodziło o ideę wszechnarodową, stającą ponad przeciwieństwami dynastycznemi.

Uroczystość na Wartburgu zamanifestowała idee te po raz pierwszy nazewnątrz. Stała się symbolem narodzin niemieckich „burszenszaftów", które w urabianiu oblicza politycznego przyszłych Niemiec — w duchu jedności Rzeszy — odegrały tak wybitną rolę.

Narazie jednak nie miały te patrjotyczne związki młodzieży oblicza politycznego. Miały jedynie luźno zakreślony program ideowy, o charakterze raczej wychowawczym, moralnym . Dopiero twarda ręka policyjnych gabinetów niemieckich, otwierała młodzieży akademickiej szersze horyzonty polityczne. Fala prześladowań i kontroli ze strony organów państwowych poddawała idealizm młodzieży próbie ogniowej i rodziła protest. Gdy kongres karlsbadzki postanowił zgnieść patrjotyczne ogniska, gromadziła się młodzież nadal potajemnie i w parę lat później wychyla się na światło dzienne nowy wszechniemiecki „burszenszaft", już silniej skrystalizowany w swych ideach i okryty nimbem martyrologji. Wśród jego to szeregów budziło się teraz pragnienie zjednoczonej ojczyzny wszechniemieckiej, wybuchając płomieniem rewolucji w r. 1848. Tym razem jednak reakcja zwyciężyła.

Gdy w niecałe ćwierć wieku później, w latach 1870—1 wszechniemiecki sen o jedności przyoblekał się w kształty, a żelazna wola Bismarcka — choć może inaczej, niż to sobie wyobrażała patrjotyczna młodzież ongiś na Wartburgu — wyznaczała dynastji pruskiej rolę spoidła w nowej zjednoczonej Rzeszy, program „burszenszaftów" był temsamem wyczerpany. Idea jedności narodowej była zrealizowana. Nie było już o co walczyć z policyjnemi gabinetami.

Data narodzin Niemiec cesarskich jest więc dla związków akademickich. czerpiących z tradycyj roku 1817, datą przełomową. W „burszenszaftach" szeszy się kryzys ideowy. Dawne związki które hołdowały wzniosłym hasłom „wolności", schodzą z wysokiego piedestału walorów moralnych i ogólnowychowawczych. Przeobrażają się w szkołę interesów dynastji i biurokracji, nabierając przedewszystkiem znamion ducha klasowego, junkierskiego. Znaki i barwy akademickie, które dawniej symbolizowały ducha niezależności i protestu przeciw uciskowi, oznaczać teraz zaczęły symbol konserwatyzmu i uległości. Skostniała formalistyka korporacyjna rozpostarła się tam, gdzie przed pół wiekiem świeży entuzjazm dyktował regulamin honoru i koleżeństwa. Poza nazwą nie miały przedwojenne „burszenszafty" niemieckie wiele wspólnego z pierwowzorami z pierwszej połowy ubiegłego stulecia.

W jakim stanie zastał niemieckie środowiska akademickie przewrót narodowo-socjalistyczny? Jakie myśli przewodnie dyktowały Hitlerowi stosunek jego do organizacyj młodzieży?

W r. 1926, czyli w dobie wykańczania wewnętrznej budowy Partji Narodowo-Socjalistycznej, powołał Hitler do życia wszechniemiecki „Studentenbund", łączący młodzież o narodowo-socjalistycznym poglądzie na świat. Związek był zatem forpocztą nowego państwa hitlerowskiego na polu życia akademickiego i przeciwstawiał się kategorycznie światowi korporacyjnemu.

Walka tych dwóch odłamów młodzieży akademickiej, młodego hitlerowskiego i starego korporacyjnego, była właściwie fragmentem walki ideologji narodowo-socjalistycznej o władzę w Rzeszy. Tylko, gdy na arenie ogólno-politycznej narodowy socjalizm walczył przedewszystkiem z marksizmem, na wyższych uczelniach szła walka przeciwko prawicowemu konserwatyzmowi. Wynikało to z duchowej postawy niemieckich związków akademickich, będących siedliskiem separatyzmu krajowego, a pod względem społecznym reprezentujących świat junkierski. Wszystko to było przeciwieństwem rewolucji hitlerowskiej: politycznie walczącej przeciw dynastjom i separatyzmowi, społecznie przeciwstawiającej się prądom konserwatywnym. Wewnętrzna spoistość niemieckich korporacyj, rozporządzających w dodatku poważnym majątkiem, czyniła z nich przez pierwsze dwa lata rządów hitlerowskich ciężki orzech do zgryzienia.

W czerwcu r. b. wystosował rząd apel do korporacyj, żądając od nich natychmiastowego wydelegowania przedstawicieli do wakacyjnych obozów przeszkolenia narodowo-socjalistycznego. Ale korporacje apelu tego nie usłuchały. Osobista interwencja „Führera", żywo interesującego się biegiem sprawy, nie dała również rezultatu. W jej wyniku odebrano korporacjom charakter publiczny, zarazem kierownictwo S. A. wzbroniło członkom korporacyj noszenia barw akademickich przy bronzowych mundurach w czasie manifestacyjnych występów S. A. Rozpoczęła się tedy otwarta walka. Padały z ust urzędowych ostre słowa. Wódz młodzieży Baldur von Schirach ciskał gromy na „zakłamaną romantykę staro-heidelberską", a korporacje nazwał „podporą feudalizmu i wrogiem rewolucji hitlerowskiej".

Osobne stanowisko w ramach korporacyjnego „zrzeszenia związków akademickich" zajmowała „Deutsche Burschenschaft". W przeciwieństwie do „Kösener Senioren-Convent", łączącego 125 korporacyj niemieckich o duchu ściśle konserwatywnym, oficjalna reprezentacja „burszenszaftów" była bardziej przystępna dla infiltracji nowego ducha narodowo-socjalistycznego do swoich szeregów. To rozdwojenie prądów ideowych wśród młodzieży korporacyjnej było oczywiście na rękę władzy państwowej, która przeciwieństwa te zaczęła wzajemnie wygrywać. Doszło też do tego, że na wspomniany wyżej apel rządu ku shitleryzowaniu młodzieży korporacyjnej, odpowiedziały „burszenszafty", przychylnie, wychodząc z założenia, że wszechniemiecka idea „burszenszaftów", zrodzona w r. 1817 i następnych, „jest identyczna z narodowym socjalizmem". Tego rodzaju stanowisko, zajęte w ciągu tego lata, pociągnąć za sobą musiało dalsze konsekwencje: na zjeździe starszyzny akademickiej w Lipsku dn. 7 października r. b. uchwalono zlać się z narodowo - socjalistycznym „Studentenbundem" i „burszenszafty" całkowicie rozwiązać. Było to więc symboliczne zamanifestowanie faktu, że to, o czem marzyła młodzież patrjotyczna na zjeździe wartburskim w r. 1817 — czyli scalenie narodowe Niemiec — dokonane zostało przez ruch narodowo-socjalistczny pod wodzą Hitlera.

Jako datę oficjalnego rozwiązania „burszenszaftów" przyjęto rocznicę pierwszego zjazdu młodzieży na Wartburgu w r. 1817. W dżdżysty poranek jesienny, dnia 18 października, ciągnął na zamek pochód delegacyj korporacyjnych w liczbie 3500 osób z staremi chorągwiami na czele. W czasie uroczystego zebrania ogłoszono akt rozwiązania „burszenszaftów", z tem, że poszczególne korporacje, zachowując swe nazwy, wejdą w skład narodowo-socjalistycznego „Studentenbundu", jako poddane temuż jednostki zwane „Kameradschaft". Barwne wstęgi korporacyjne i czapki zostały przez młodzież złożone w Wartburgu, stają się odtąd zabytkiem historycznym.

Z okazji dnia 18 października pisała urzędowa „N. S. Partei-korrespondenz": „Jest to data decydująca. Tradycja walk wolnościowych roku 1813 oraz duch buntu przeciw reakcji Metternicha przechodzą przez ten akt na młody narodowo-socjalistyczny Studentenbund". Z słów tych wypływa, jak bardzo zależało rządowi Trzeciej Rzeszy, by kreowany przezeń narodowo-socjalistyczny „Studentenbund" mógł po niemieckich „burszenszaftach" przejąć nimb ich przeszło stuletnich tradycyj. By tem samem istniały pozory, że „przestawienie" życia akademickiego w duchu „nowego państwa" odbyło się bezboleśnie.

B. L.

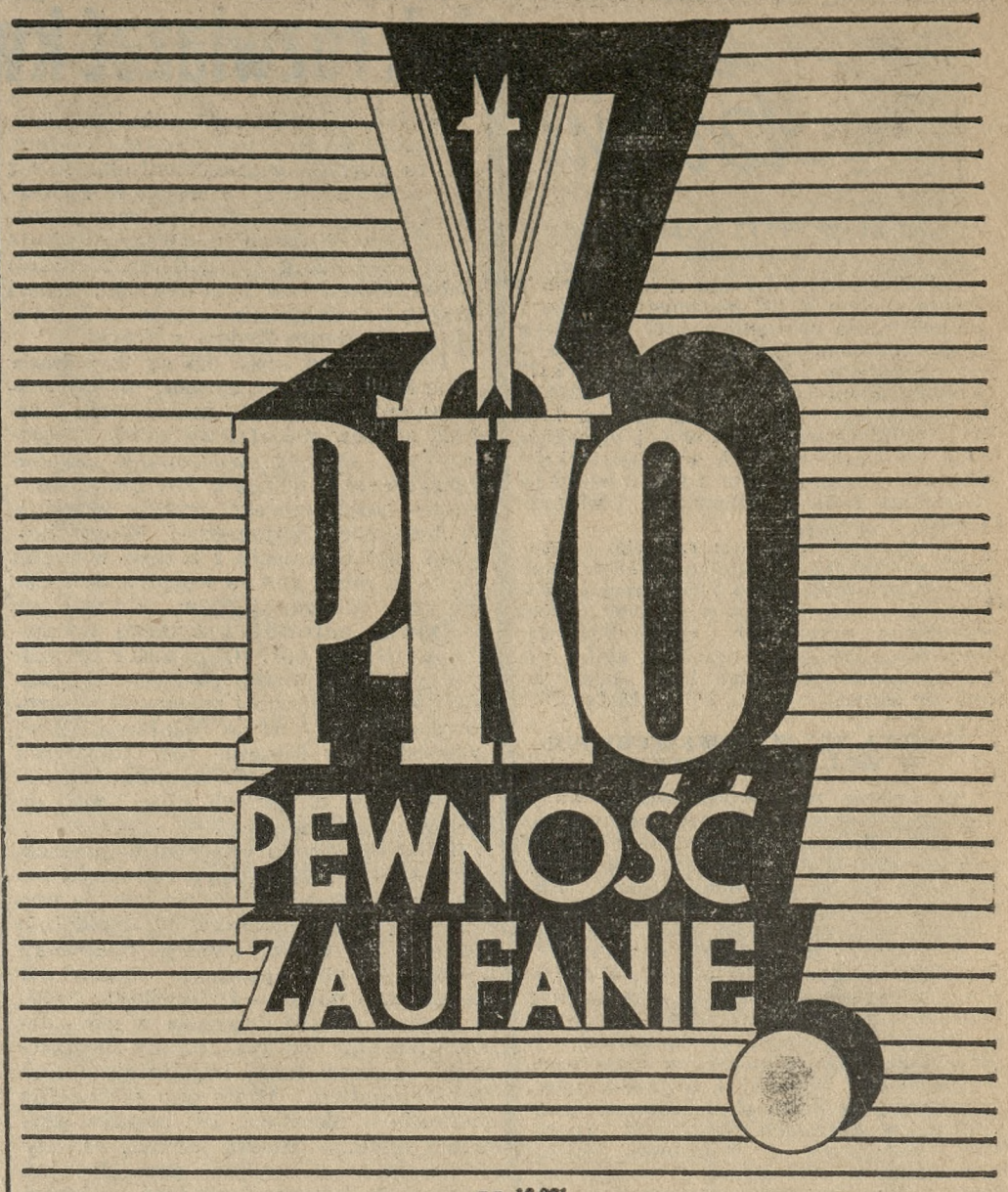

nr 16 961

Echa powrotu dr. Mamaka

Ostrów. W związku z powitaniem dr. Mamaka, który wrócił z Berezy Kartuskiej, wezwano szereg osób — nawet nie narodowców — do przesłuchania na policji śledczej, zarzucając im wywołanie zbiegowiska, tamowanie ruchu i zakłócanie spokoju publicznego przez wznoszenie okrzyków. Przesłuchy trwają.

Jak nam donoszą, przetrzymane dnia 19 bm. przez policję osoby, które pragnęły powitać wracającego z Berezy prezesa S. N. dr. Mamaka, — wnoszą skargę sądową przeciwko komendantowi posterunku policyjnego w Ostrowie o bezpodstawne pozbawienie ich wolności. — Ponadto wnoszą zażalenie do min. spraw wewn. (rp.)

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO WINIARY

Zebranie z referatem w środę 30 października o godz. 19-ej w Sokolni.

Obecność członków obowiązkowa.

KOŁO GŁÓWNA

Zebrane z referatem w czwartek 31 października o godz. 19,30 w lokalu Książyka, ul. Główna 38.

Obecność członków obowiązkowa.

Z życia

(—) Po wielu latach wysiłków oszczędnościowych, po zlikwidowaniu kilku ministerstw, po zniesieniu wielu starostw, urzędów podatkowych, inspektoratów szkolnych, po ograniczeniu robót publicznych — urzędowa statystyka podaje, iż w r. 1935/36 jest pracowników państwowych o 6 000 więcej, niż ich było w czasie największych dochodów skarbu, w r. 1929/30. Wówczas było ich 245 000, teraz jest ich 251 000!

W ciągu 6 lat ubyło: w min. spraw wewnętrznych — 2 000; a przybyło: w min. spraw wojskowych — 4 000, w min. skarbu — 2 000 (głównie egzekutorzy podatkowi), w min. oświaty — 1 000.

Natomiast większe zmiany przedstawiają przedsiębiorstwa państwowe. Na kolei ubyło 38 000 pracowników, na poczcie 3 000 pracowników.

*

Rachunek ten nie byłby pełny, gdybyśmy nie zajrzeli do rachunku emerytów państwowych.

Nie sięgajmy do prywatnych zestawień. Użyjmy zestawień urzędowych tylko za lata 1932 i 1934, a więc za okres o połowę krótszy od okresu oszczędności i kryzysu.

W r. 1932 miała Polska 156 942 osób — jak mówi urzędowy napis „pobierających zaopatrzenie emerytalne ze skarbu państwa oraz z funduszów niektórych przedsiębiorstw państwowych." W r. 1934 miała ich Polska 179 546, a więc okrągłe o 23 000 osób więcej w ciągu 2 lat. I to już po wymarciu pewnej liczby emerytów.

*

Wniosek jest bardzo prosty. Rządy „sanacyjne" wyrzucają dziesiątki tysięcy ludzi z urzędów i z posad. Ale na to miejsce przyjmują nowych — często dwu na jedno miejsce. Byleby było możliwie wielu ludzi zależnych.

Daremne były nasze nawoływania o rozumne oszczędności pod adresem „sanacji".

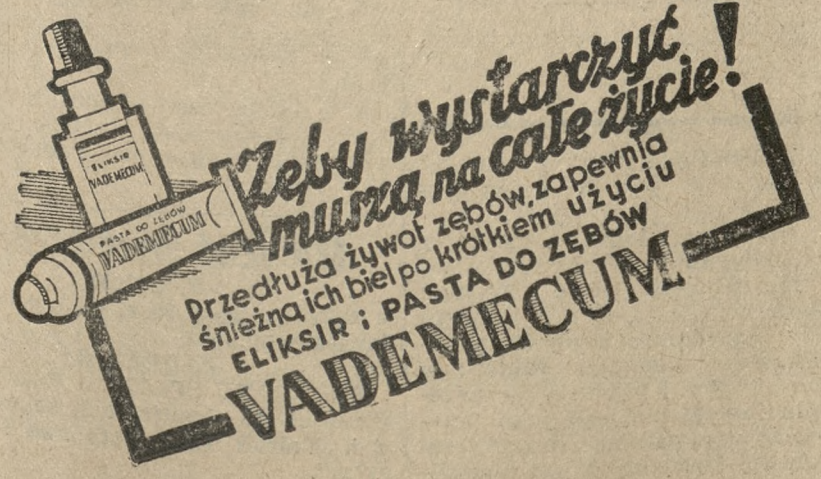

nr 16 718

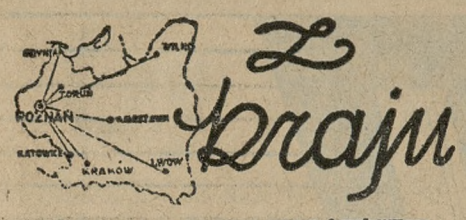

ZE STATYSTYKI MAŁŻEŃSTW W POLSCE

W okresie II kwartału r. b. zawarto w Polsce ogółem 53.402 małżeństw, z tego w województwie lwowskiem 4.427 małżeństw, w poznańskiem 4.361, w łódzkiem 4.838, w warszawskiem 4.233, w kieleckiem 4.177, w wołyńskiem 3.607, w lubelskiem 3.374, w tarnopolskiem 3.269, w krakowskiem 2.764, w m. st. Warszawie 2.739, w woj. poleskiem 2.718, w śląskiem 2.429, w białostockiem 2.304, w nowogródzkiem 2.155, w stanisławowskiem 2.054, w wileńskiem 1.947 małżeństw.

Na ludność wyznania rzymsko - katolickiego przypada ogółem 32.864 małżeństw, prawosławnego 7.398, grecko - katolickiego 6.036, mojżeszowego 4.991 (oprócz małżeństw rytualnych, niezarejestrowanych we właściwych urzędach stanu cywilnego), ewangelickiego 1.837, oraz na ludność innych wyznań 276 małżeństw.

BUDOWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH W WOJ. WARSZAWSKIEM.

Na terenie woj. warszawskiego akcja budowy szkół powszechnych posuwa się naprzód. W chwili obecnej znajdują się w budowie 42 szkoły powszechne, a mianowicie: w Zaborowie, Rembertowie, Piasecznie, Powsinie, Pomiechówku, Wawrze i Legjonowie (pow. warszawski), w Dobrem (pow. mińsko - mazowiecki), w Tłuszczu i Postoliskach (pow. radzymiński), w Błędowie, Zołzokłosie, Lesznowoli, Wrociszewie, Kruszewie i Mogielnicy (pow. grójecki), w Ciechanowie (pow. ciechanowski), w Lubowidzu (pow. mławski), w Jednorożcu, Krzynowłodze Wielkiej i Bogatem (pow. przasnyski), w Zdunach i Kiernozi (pow. łowicki), w Szewcach Nadolnych, Ostrowach, Gołębiewie i Rdułtowie (powiat kutnowski), w Wyczółkach Giżycach, Śladowie i Kampinosie (pow. sochaczewski), w Drobinie, Płocku, i Oszymowie (pow. płocki), w Wyszkowie (pow. pułtuski), w Makowie Mazowieckim (pow. makowski), w Skierniewicach (pow. skierniewicki) w Lesiewie i Węgrzynowicach (pow. rawski' w Mysłakówku i Lipnie (pow. lipnowski), oraz w Psarach (pow. włocławski).

KOLEJ PODZIEMNA DLA WARSZAWY I ŁODZI

Jak donoszą, w Łodzi bawią tam obecnie przedstawiciele konsorcjum francuskiego, które chce zaproponować budowę kolei podziemnej na miejscu i taksamo ewentualnie w Warszawie. Po zbadaniu warunków miejscowych odnośne oferty mają być złożone zarządom miejskim.

RZADKA OPERACJA MIĘŚNIA SERCOWEGO

Niedawno temu została dokonana w szpitalu powiatowym w Janowie Lubelskim niezwykła operacja serca, uwieńczona pomyślnym skutkiem. Mianowicie dostawiono tam mężczyznę 24-letniego, rannego od kuli rewolwerowej, która utknęła w mięśniu sercowym. Badania rentgenologiczne wykazały, że kula ta wykonuje ruchy razem z sercem. Przystąpiono tedy do operacji, która udała się pomyślnie. Kulę wydobyto, jakkolwiek była już otoczona licznemi zrostami. Stan chorego obecnie po 3 tygodniach jest tak dobry, że pewnie wkrótce już wyjdzie on ze szpitala.

ZAKOŃCZENIE UROCZYSTOŚCI 400-CIA KOLEGJATY ŚW. ANNY W KRAKOWIE

Uroczystości, związane z 400-leciem kolegjaty św. Anny w Krakowie, zakończone zostały 27 bm. wieczorem procesją eucharystyczną z udziałem księcia metropolity Sapiechy oraz księży biskupów Rosponda i Komara, Senatu U. J. itd. Po procesji odbyło się odsłonięcie tablicy pamiątkowej w kościele kolegjackim św. Anny. (KAP)

EKSHUMACJA ZWŁOK ZNANEGO KOMPOZYTORA

W ubiegłą niedzielę rano we Lwowie nastąpiła ekshumacja zwłok znanego kompozytora Jana Galla oraz przeniesienie tychże do osobnego grobowca w kwaterze zasłużonych na cmentarzu Łyczakowskim. Podczas uroczystości szereg pieśni wykonał chór Echa Macierzy, którego kierownikiem był zmarły kompozytor przez szereg lat.

ZGON MAJORA RUMUŃSKIEGO WE LWOWIE

Onegdaj odbyła się we Lwowie na dworzec kolejowy eksportacja zwłok majora rumuńskiego Alexi, który był przydzielony do 14 pułku ułanów Jazłowieckich 1 zmarł we Lwowie. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz wojskowych i delegacje oficerskie. Na trumnie złożono liczne wieńce.

ZMIANA WOJEWODY W TARNOPOLU

Donoszą, że na stanowisku wojewody tarnopolskiego ma nastąpić zmiana. W miejsce woj. Gintowt - Dziewałtowskiego, który przejdzie w stan spoczynku, rzekomo przychodzi obecny podsekretarz stanu w prezydjum rady ministów p. Krzysztof Siedlecki.

Jak rozwiązać kwestję żydowską?

Świeżo ukazała się nakładem „Głosu" broszura pod powyższym tytułem. Jest to sformułowanie zasadniczych tez Obozu Narodowego w kwestji żydowskiej. Rzecz dzieli się na cztery rozdziały, z których pierwszy zajmuje się determinacją Żyda, drugi formami niebezpieczeństwa żydowskiego, trzeci drogami rozwiązania, ostatni zaś kwestją wysiedlenia Żydów z Polski.

Przypomina ona, że są trzy kategorje ludzi, których uważać należy zdecydowanie za Żydów, mianowicie pierwszą stanowią Żydzi wyznania mojżeszowego, mający świadomość narodową żydowską, drugą t. zw. Polacy wyznania mojżeszowego, trzecią wreszcie wychrztowie. Najbardziej skomplikowana jest ta trzecia i z tego względu nasuwać może pewne wątpliwości. Czy bowiem można Żydów chrześcijan traktować narówni z Żydami wyznania mojżeszowego? Otóż autor broszury czyni tu wyraźne rozróżnienie stanowiska religijnego i stanowiska narodowościowego. Silne działanie krwi żydowskiej w niczem nie uprawnia nas, jako Polaków, do odmiennego odnoszenia się do przechrztów, niż do Żydów „sensu stricto".

Przechodząc do określenia niebezpieczeństwa żydowskiego, autor stwierdza, że w czterech dziedzinach się ono objawia. Więc najpierw w dziedzinie rasowej, w której kwestja żydowska występuje pod postacią małżeństw mieszanych polsko - żydowskich. Fakt, że niemal zawsze zwycięża w nich demoralizujący wpływ strony żydowskiej, stanowi tutaj najsilniejsze niebezpieczeństwo. Miało ono szczególne nasilenie w okresie t. zw. prądów asymilacyjnych. Dzisiaj jednak, kiedy tendencje asymilacyjne przeszły już całkiem do kategorji złudzeń, niebezpieczeństwo w tej dziedzinie zmalało bardzo pokaźnie.

Lecz istnieje zato dziedzina kultury, w której wpływy żydowskie zaznaczyły się od czasu wojny nieustannym, ogromnym wzrostem. Żydzi i pozostający pod ich demoralizującem działaniem twórcy polscy nietylko wprowadzają do naszej kultury pierwiastki z jej duchem niezgodne, więc destruktywne, lecz ponadto szerzą hasła, godzące wyraźnie w siłę moralną narodu polskiego.

Podobne nasilenie przybrało niebezpieczeństwo żydowskie w dziedzinie gospodarczej. Wyraża się ono w zalewie żydowskim handlu i wolnych zawodów.

Czwartą dziedziną, stanowiącą teren niebezpieczeństwa żydowskiego, to życie polityczne. Oddziaływanie Żydów na kierownictwo naszego życia państwowego i narodowego, ich przedstawicielstwo w Sejmie i Senacie, ich stanowiska w samorządzie i w urzędach państwowych, ich rola w niektórych polskich stronnictwach politycznych.— oto jakie ono przybiera tutaj kształty.

A teraz, jak się przedstawia program Obozu Narodowego w kwestji żydowskiej? Streszcza się on w dwóch zasadniczych postulatach: 1. zupełnej izolacji społeczeństwa polskiego od Żydów, i to we wszystkich wymienionych dziedzinach, 2. stopniowego wypierania Żydów poza granice Rzeczypospolitej. W jaki sposób program ten przeprowadzić, o tem pisze autor szerzej, nie pomijając milczeniem żadnej istotniejszej trudności, którą napotyka się na drogach likwidowania niebezpieczeństwa żydowskiego. Rzecz jasna, że całkowite rozwiązanie kwestji żydowskiej po linji dobra narodu, wtedy dopiero nastąpi, gdy u steru naszego państwa stanie rząd narodowy, rząd Obozu Narodowego.

W ostatnim rozdziale broszurki znajdujemy odpowiedź na pytanie, gdzie się Żydzi mają podziać. Zwróciwszy uwagę na szereg terenów wiadomych ogółowi, jak Angola, Ekwador i i. autor stwierdza, że Żydzi mają się jednak gdzie podziać, a że z tych możliwości, jak dotychczas, nie skorzystali, w tem leży już ich interes. Lecz tak dalej być nie może. Coraz bardziej rosnące uświadomienie rdzennej ludności aryjskiej, coraz trudniejszą czyniące egzystencję żydostwa w krajach „diaspory", skłonić ich musi do gromadnej emigracji z państw chrześcijańskich. Żeby się to stało jak najrychlej, do tego przyczyni się każdy, kto będzie postępował w myśl powyższych wskazań Obozu Narodowego.

Broszurę „Głosu" zrodziła potrzeba praktyczna — konieczność uświadomienia szerokim warstwom naszego społeczeństwa zagadnienia żydowskiego razem z jego najbardziej zasadniczemi implikacjami. Nie usiłując reklamować jakiegoś nowego remedium na niebezpieczeństwo żydowskie (remedium może być tylko jedno), kumuluje zwięźle, umiejętnie i przejrzyście najbardziej ze wszystkich zdecydowane i reprezentatywne postulaty Stronnictwa Narodowego w kwestji żydowskiej. Wiedzy o Żydach nie pragnie poszerzyć sobą, nie jest przecież rozprawą teoretyczną, ale wiemy dobrze, że największe znaczenie dla rozwiązania tego rodzaju zagadnień co żydowskie ma wyłącznie postawa praktyczna. Tę właśnie broszura „Głosu" krystalizuje najzupełniej wystarczająco. Napisana językiem jasnym i potoczystym, do ktorej to zalety dołącza się zwarty układ treści i dobra argumentacja, powinna zdobyć szeroką poczytność.

A. R.

Kruk krukowi oka nie wykole

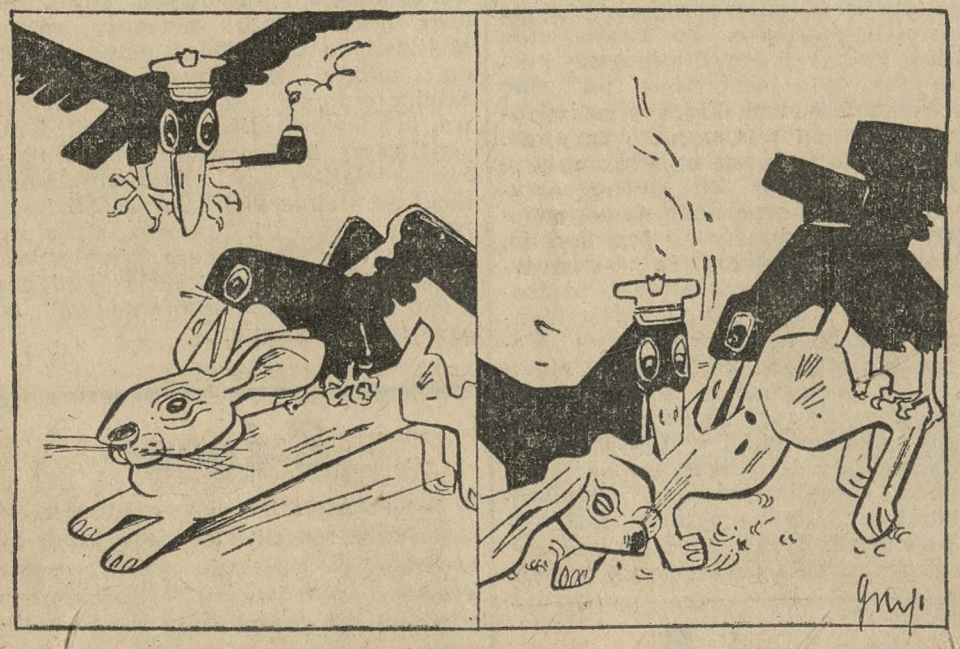

Kruk angielski (do włoskiego): Okrutniku, jak możesz dręczyć tego biednego abisyńskiego króliczka. Przestań, albo...
dopuść mnie do wspólnej biesiady.

Rocznica marszu na Rzym

W dniu 28 października obchodziły Włochy rocznicę marszu na Rzym, kończąc temsamem 13 rok ery faszystowskiej. Ponieważ święto państwowe przypadło na poniedziałek, a święcenie dwóch dni zkolei oddziałałoby ujemnie na pełną parą pracujący przemysł wojenny Italji, zadecydował Mussolini skasowanie święta w ubiegłą niedzielę, natomiast świętowanie w poniedziałek. Urzędy państwowe, poczty, składy handlowew itd. pracowały więc w niedzielę, jak w dzień powszedni.

Zarządzenie to, które w jaskrawy sposób uwypukliło pierwszeństwo święta państwowego przed świętem kościelnem, wywołało odruch protestu ze strony Watykanu. Organ watykański „Osservatore Romano" zabiera w ostrej formie głos i piętnuje zarządzenie rządu faszystowskiego jako przejaw wszechpotęgi państwa. Rozgoryczenie w sferach kościelnych jest tem silniejsze, iż w przyszłym tygodniu powtórzy się ta sytuacja. Albowiem 4 listopada (w poniedziałek) obchodzone będzie w całych Włoszech święto „zwycięstwa", wobec czego niedziela (3. 11.) traktowana będzie znowu jako dzień powszedni.

Zgrzyt w stosunkach Watykanu i Kwirynału wywołuje zagranicą liczne komentarze, tymbardziej, że już od pewnego czasu śledzi opinja międzynarodowa z zaciekawieniem stanowisko dyplomacji kościelnej wobec polityki włoskiej w Afryce. Stanowisko to było, jak dotąd, ściśle neutralne i Watykan energicznie dementował niektóre podejrzenia zagranicy, jakoby Kościół ulegał atmosferze prowojennej, panującej w Rzymie.

Z sali sądowej

Ostrów. Wdniu 28 bm. odpowiadał przed sądem grodzkim w Ostrowie b. poseł S. N. p. Piotr Lasota, oskarżony o to, że na odprawie kierowników S. N. w Ostrowie w dniu 31 marca rb. miał się wyrazić, że „rząd polski zamierza sprzedać Gdynię i pieniądze te przeznaczyć na rozszerzenie Ukrainy itd.".

Po przesłuchaniu świadków sąd uwolnił b. posła Lasotę od winy i kary, gdyż świadek oskarżenia zaprzeczył, jakoby te słowa były wypowiedziane.

Rewizje u narodowców

Rogoźno. W ub. tygodniu przeprowadził tutejszy posterunek P. P. rewizje domowe u narodowców, szukając broni palnej.

Pakość. Na zarządzenie starostwa powiatowego w Mogilnie, dwóch posterunkowych P. P. przeprowadziło w piątek rewizję domową u członków zarządu Stron. Narodowego, pp. J. Balcerzaka, Ed. Nelkiego i Stefana Omińskiego, poszukując broni palnej. Policja przeszukała mieszkania wymienionych osób, zabierając im teszyngi i stare, niezdatne do użytku browningi; p. Nelkiemu, który jest prezesem Bractwa Kurkowego, zabrano nawet sztucer, używany przez niego do zawodów strzeleckich. (wp)

Odezwa do kół gospodarczych

Przez niespodziewany i bolesny zgon śp. Prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej, Seweryna Samulskiego ubył społeczeństwu wielkopolskiemu jeden z najbardziej zasłużonych z pośród żyjących, człowiek, którego całe życie było pracą dla dobra kraju i jego gospodarstwa. Przejęcie placówek przemysłowych z rąk obcych, rozwój naszego przemysłu — to w znacznej mierze Jego zasługa. Prawością Swego charakteru, zaletami umysłu i pracą wytężoną całego życia zjednał sobie śp. Prezes Samulski powszechne poważanie, uznanie i wdzięczność.

Koła przemysłowo-handlowe naszego miasta powinny dać wyraz wdzięczności Zmarłemu za zasługi Jego dla miasta i Wielkopolski przez wzięcie licznego udziału w uroczystościach pogrzebowych, o których prasa doniosła.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Związek Towarzystw Kupieckich w Poznaniu.

Związek Banków w Polsce, Oddział Polski Zachodniej.

Zwrócono nam uwagę w związku z przewidzianym napływem licznych uczestników, pragnących wziąć udział w eksportacji zwłok, że dostęp do domu żałoby ograniczony będzie dla najszczuplejszego grona osób. Kondukt żałobny ruszy nie wcześniej jak o godz. 5½.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu donosi, że w dniu 4 listopada br. (poniedziałek) o godz. 10,30 odbędzie się żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. prezesa Seweryna Samulskiego, w kościele św. Florjana na Jeżycach.

Po nabożeństwie o godz. 12 odbędzie się nadzwyczajne żałobne plenarne zebranie, poświęcone pamięci zmarłego Prezesa.

Młodzież Wszechpolska

S. S. U. P.

urządza w dniu 30 b. m. o godz. 20 w lokalu własnym

ZEBRANIE

REFERATU POLITYKI POLSKIEJ

Przemawiać będzie kol. Golachowski n. t. „Polska idea narodowa a katolicyzm".

Plotki stołeczne

29 października

Co za szalone kontrasty! Raz Sejm zupełnie ust nie otwierał, to znów rozpuścił wodze krasomówstwa. Przepraszam: nie tyle krasomówstwa, ile — gadulstwa. Bo nawet najlepszy mówca obecnego Sejmu p. Miedziński jakos stracił swój humor i żądło ironji, któremi dawniej walczył w polemice. Teraz nie miał z kim polemizować. Wszyscy z dwoma wyjątkami wypowiadali się za pełnomocnictwami. Nie miał żadnej ofiary, jak na posiedzeniu komisyjnem, gdzie wziął na kieł dr. Nowaka ze Śląska.

Z kimże mógł polemizować, gdy opozycji nie było? Opozycja jest poza Sejmem i patrzy tylko na tę salę. Dobrze to ujął pos. Wierzbicki, kiedy stwierdził, że ta piękna sala sejmowa nie posiada rezonansu. Czy mówiąc do tego Sejmu, mówi się do kraju?... Kraj patrzy i śledzi.

*

P. Miedziński polemizował zato z prasą. Coraz częściej pojawiają się doniesienia o ewolucji, odbywającej się w obozie prorządowym. Coraz o tem głośniej. Nawet już półoficjalna agencja „Iskra" uznała za właściwe podać do wiadomości relacje o konferencjach, odbywanych w Banku Gospodarstwa Krajowego, czyli, jakby to lepiej powiedzieć — w lokalu Federacji. Zapewniła, że nadzieje i rachuby na wewnętrzne przeobrażenia w obozie piłsudczyków są zawodne i że piłsudczycy idą zawsze jednolicie w koncentrycznym ataku.

*

Ale nie może nikt zaprzeczyć, że zaczynają się odbywać konwentykle poselskie na mieście, że posłowie, nawet ci wszyscy, którzy uchodzą za najbardziej potulnych, w rozmowach prywatnych dają wyraz swemu niezadowoleniu i goryczy z powodu błąkania się poomacku. Zresztą tworzą się już kluby. Konferencje w B. G. K., urządzane przez legjonistów i peowiaków, decyzja — zresztą wbrew woli i przestrogom p. Sławka — urządzenia klubu dyskusyjnego, to przecie nic innego, tylko stworzenie klubu poselskiego, na który przychodzi sam premjer Kościałkowski, wygłasza przemówienie i uczestniczy w dyskusji. Ten fakt przekreśla już zasadę nieistnienia klubów, podnoszoną przez p. Sławka do ideału.

*

Zresztą posłowie widzą, że jest już jeden jawny klub. To klub ukraiński. Udzielił mu swego lokalu wicemarszałek Mudry, tam się odbywają narady, tam urzęduje sekretarka, tam posłowie się gromadzą, otrzymują pocztę, a nie tak, jak inni, dla których przy listach obecności porozkładano także przesyłki pocztowe. Wszystko to dziwnie... tymczasowe.

I ten klub ukraiński był jedynym podczas debaty wtorkowej, którego rzecznik — a delegowano zgodnie z tradycjami parlamentarnemi oficjalnie swego przedstawiciela — przemawiał imieniem całego klubu. I wysłał na mównicę tylko jednego posła.

Wprowadzono nowe obyczaje. Więc każdy miał prawo głosu. Osobliwy był widok, kiedy sekretarz przed otwarciem posiedzenia był poprostu oblężony przez grupę posłów, którzy się do głosu zapisywali. Co za przerażenie ogarniało słuchaczy, gdy się dowiedzieli, że do debaty zgłosiło się 20 mówców. Okazało się później, że przemawiało 29 mówców. To się nazywa... „usprawnienie". To jest objawem — pośpiechu...

Panowie posłowie! Dlaczego uważacie za konieczne przemawiać? Po to, żeby wasze nazwiska były drukowane? Żeby publiczność wiedziała, że taki a taki zabierał głos w dyskusji? Dawnych lat przedmajowych — izba go słuchała, jakkolwiek bronił on karteli, co dało asumpt do ostrej polemiki, podjętej przez pos. Wojciechowskiego.

*

Jeżeli p. Sławek zawsze zwalczał narowy przeszłości, to sam, stwarzając Sejm obecny, restytuował nieświadomie fatalne objawy sejmowania z dawnej Rzplitej. Przywrócił prawo obywatelstwa źle pojętemu indywidualizmowi. Kogo obchodzi indywidualne zdanie jakiegoś posła?

Pan poseł Zaklika, ziemianin z Sokalskiego, uważa, że pełnomocnictw nie należy uchwalać. Do tego przeświadczenia doszedł w swem sumieniu. Cenimy wysoce jego odwagę osobistą. Jedyny głos, który padł przeciw pełnomocnictwom. Ale co będzie, jeżeli tak każdy poseł zechce motywować swoje zastrzeżenia?

Ile czasu strawią takie posiedzenia? Wszak wtorkowe pochłonęło 12 godzin czasu. To marnotrawienie czasu gorsze, aniżeli w najgorszych czasach sejmowładztwa. To niszczenie majątku społecznego. Przy takim pośpiechu niepodobna będzie ujechać z tak ciężkim wozem żadnemu rządowi.

*

Nic też dziwnego, że się zaczynają odzywać głosy, nawołujące do reform „tymczasowych" regulaminów, „tymczasowych" ordynacyj, „tymczasowych" klubów i t. d.

WARSZAWIANIN

Przy obstrukcji, zaburzeniach narządów trawienia, zgadze, uderzeniach krwi do głowy, bólach głowy i ogólnem niedomaganiu zażywa się rano naczczo szklankę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.**
Tg 2022

ODOL
pasta do zębów
Kto pielęgnuje zęby pastą do zębów ODOL, zachowa je w zdrowiu do późnej starości. Pasta ODOL zapobiega tworzeniu się osadu i brzydkiego zabarwienia oraz wydzielaniu się przykrego zapachu z ust.

Lśniąco-białe zęby
Tg 2 028

Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw.
Tg 2 025

Niedzielne wybory w Szwajcarji

W niedzielę odbywały się w Szwajcarji wybory do rady narodowej, jak nazywa się tam parlament.

Liberałowie uzyskali 52 mandaty, socjaliści 50, konserwatyści i grupa włościan utrzymują się, jak się zdaje, przy dotychczasowej ilości miejsc. Z nowych ugrupowań grupa Duttweilera zdobyła dotąd 7 mandatów, grupa młodowłościańska — 4 i front narodowy — 1 mandat. Komuniści utrzymują się przy swoich 2 mandatach.

Wybory posłów odbywają się w głosowaniu powszechnem, bezpośredniem i proporcjonalnem, przyczem ordynacja wyborcza, uznająca kantory jako okręgi wyborcze, ustala, że każdy kanton winien być zastąpiony przynajmniej przez jednego posła. Minimum głosów potrzebnych do wyboru posła wynosi 22 tysiące. Do roku 1931 kadencja parlamentu wynosiła 3 lata; wówczas została jednak przedłużona do 4 lat.

Ostatnie wybory miały miejsce w roku 1931. Dały one następujący skład sił: partja katolicko-konserwatywna 44 mandaty (21,4 proc.), partja radykalno - demokratyczna (liberałowie) 52 mandaty (26,9 proc.), partja włościańsko-mieszczańska 30 mandatów (15,3 proc.), partja socjal-demokratyczna 49 mandatów (28,7 proc.).

Na 187 mandatów izby cztery powyższe największe ugrupowania skupiły 92 proc. wszystkich oddanych głosów, zdobywając 175 mandatów. Z mniejszych ugrupowań liberałowie-demokraci mieli 6 mandatów, a komuniści 2.

MSZAŁ RZYMSKI
polsko - łaciński dla wiernych
ng 16 773 **od 14,80 — 29,50 zł**
KSIĘGARNIA „VERBUM"
Warszawa, Moniuszki nr. 8.

ŚWIAT NA WULKANIE

Z FRONTU W ABISYNJI

Cesarz Abisynji (na mule pod parasolem), stanął na czele kilkudziesięciu wojowników przybyłych z najdalszych zakątków kraju do Adis Abeby, aby ruszyć na front. Zdjęcie, nadesłane samolotem

DEFILADA W HAWANIE

Na Kubie utworzono wojskowy oddział honorowy, składający się wyłącznie z kobiet. Na zdjęciu widzimy tę gwardję kobiecą, tworzącą szpaler podczas defilady armji kubańskiej w Hawanie.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Październik
31
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Czwartek: Wigilja Wolfganga b.
Piątek: Wszystkich Świętych
Kalendarz słowiański
Czwartek: Godzimira
Piątek: Warcisława
Słońca: wschód 6,44 zachód 16,26
Długość dnia 9 g. 42 min.
Księżyca: wschód 11,20 zachód 18,35
Faza: 4 dzień po nowiu.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś plus 0,68 m.

Przepowiednia pogody na czwartek: Z powodu silnych wiatrów szybko zmniejszające się zachmurzenie z przelotnemi przejaśnieniami lub deszczami.

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apt. pod Lwem, Stary Rynek 75. — Apt. na Chwaliszewie, Chwaliszewo 76. — **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — **Łazarz:** Apt przy Parku Wilsona, ul. M. Focha 47. — **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. — **Solacz:** Apt. ul. Mazowiecka 12. — **Główna:** Apt. ul. Główna 19. — **Starołęka:** Apteka miejscowa.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Post ścisły.** Jutro w czwartek, jako w wigilję uroczystości Wszystkich Świętych obowiązuje post ścisły.

— * **Zw. Inwalidów Wojennych.** W niedzielę, 3 listopada o godz. 9 odbędzie się żałobne nabożeństwo za poległych i zmarłych członków w kościele OO. Salezjanów, ul. Wroniecka.

— * **Kurs liturgji dla duchowieństwa.** W dniach od 5 do 7 listopada odbędzie się w Poznaniu kurs liturgji dla duchowieństwa, organizowany przez kurję arcybiskupią. (wel.)

WIECZORY, KONCERTY

— * **Koncert chóru rzeźnickiego.** W nadchodzącą niedzielę, dnia 3 listopada br. w sali św. Marcina, odbędzie się koncert jedynego w Polsce chóru rzeźnickiego z okazji 10-lecia jego istnienia. Sensacją koncertu będzie udział niewidomego pianisty Wł. Rubiniaka, ucznia prof. J. Chmielewskiego. (wel.)

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Apel katolickich organizacyj społecznych.** Za spokój duszy śp. ks. kanonika Jarosza będzie odprawiona msza św. w czwartek, dnia 31 bm. o godz. 7,15 w kościele Farnym. Wyprowadzenie zwłok z Poznania nastąpi w piątek, 1. 11. o godz. 12,30 z kościoła Panny Marji przy Katedrze. Zbiórka organizacyj z sztandarami na placu katedralnym dnia 1. 11. o godz. 12-tej.

— * **Uroczystości powstańca w Poznaniu.** Organizatorzy mających się odbyć w dniu 3 listopada uroczystości powstańczych wzywają wszystkich niezrzeszonych powstańców, którzy na terenie miasta Poznania należeli do Straży i Rad Ludowych, Straży Bezpieczeństwa, Rad Żołnierskich i Robotniczych, organizacyj Czerwonego Krzyża itd., by zechcieli wziąć gremjalny udział w tych uroczystościach.

Punkt zborny o godz. 8 przy pomniku poległych 15 pułku ułanów przy ul. Ludgardy, poczem o godz. 8,15 wraz z towarzystwami pułkowemi powstańcy odmaszerują ulicą Nową obok tablicy Paderewskiego, Al. Marcinkowskiego oboko kościoła św. Marcina, pomnika Mickiewicza, Krzyża Misyjnego, groty Matki Boskiej, tablicy pamiątkowej Powstańców Wielkopolskich, ulicą św. Marcina, Franciszka Ratajczaka na Stadjon Miejski na uroczystą mszę św.

— * **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-19 im. Ignacego Paderewskiego w Poznaniu** wydało na dzień 6 listopada nalepkę iluminacyjną z okazji 75-lecia Ig. Paderewskiego oraz uroczystości jubileuszowych. Cena 10 groszy, które się przeznacza na Dom Powstańca Wielkopolskiego im Ig. Paderewskiego. Do nabycia w Księgarni św. Wojciecha, pl. Wolności 1, księgarni Cybulskiego, św. Marcin 9 i składzie papieru Wtorkowski, ul. Al. Marcinkowskiego 3 a.

— * **Nowe legitymacje szkolne jeszcze nie obowiązują.** W myśl okólnika Min. W. R. i O. P. z dnia 6 września br., z rokiem szkolnym 1935-36 miał być wprowadzony we wszystkich szkołach nowy typ legitymacyj szkolnych, z uwagi jednak na niemożność zaopatrzenia na czas szkół w nowe zaświadczenia, termin używania dotychczasowych legitymacyj przedłużono do 1 listopada br. Obecnie znów przesunięto ważność dawnych legitymacyj do 15 stycznia 1936 r.; nie wszystkie bowiem szkoły posiadają już nowe zaświadczenia. (sk.)

— * **Wydzierżawienie restauracji Teatru Wielkiego.** Restauracja Teatru Wielkiego w Poznaniu jest do wydzierżawienia od 1 stycznia roku przyszłego. Warunki można przejrzeć w kancelarji teatru.

— * **Przetarg na osiatkowanie parkanu.** Zarząd miejski w Poznaniu rozpisał przetarg na osiatkowanie parkanu 59 działek III serji na osiedlu w Naramowicach. Oferty do dnia 9 listopada br. Bliższe informacje w pokoju 27 Wydziału Budownictwa Nadziemnego, Poznań, ul. Nowa 10.

— * **Czytelnia i bibljoteka Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet,** Al. Marcinkowskiego 1, parter, prawo, otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 16—19. Czytelnia jest zaopatrzona w 60 różnych czasopism krajowych i zagranicznych. W bibljotece znajdują się 3.600 dzieł z dziedziny religijnej, wychowawczej i beletrystyki.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Przybór wód Warty.** W ciągu ostatnich dziewięciu dni poziom wody w Warcie pod Poznaniem, z powodu deszczów, wrósł o prawie metr.

— * **Bezczelność żebraka.** Jak daleko posuwa się czasem bezczelność żebraków, świadczy o tem poniższy fakt. Do jednego z mieszkań na Wildzie zadzwonił ktoś gwałtownie kilka razy. Gdy zdenerwowany tem lokator otworzył raptownie drzwi, ujrzał przed sobą młodego człowieka, ubranego w ciemny garnitur i czapkę sportową, który trzymając ręce w kieszeni, odezwał się bezczelnie: „Co pan tak ostro drzwi otwiera?" Na zapytanie, czego żąda, żebrak powiedział: „Ma pan coś dać", a na zwróconą uwagę, że wystarczy dzwonić raz, odpowiedział w bezczelny sposób. W parę minut później przy innem mieszkaniu doszło nawet do głośnej utarczki słownej z bezczelnym żebrakiem. Wobec tego, że podobne zajścia mogą przybrać znacznie ostrzejszą formę, ostrzegamy przed tym osobnikiem. (sk.)

— * **Nie dr. Kucharek, a prof. dr. Sajdak.** W sprawozdaniu z uroczystości Chrystusa Króla w Poznaniu zaszedł błąd. Akademję w parafji świętołazarskiej zagaił nie, jak donosiliśmy, dr. Kucharek, a prof. dr. Sajdak.

— * **Uzupełnienie sprawozdania.** W uzupełnieniu notatki, dotyczącej obchodów ku czci Chrystusa-Króla w parafji Zmartwychwstania Pańskiego, dodajemy, że w akademji udział wzięła wiolinistka, p. Klara Kaulfussówna. Podczas pochodu manifestacyjnego, który się odbył po akademji, przygrywały orkiestry 7. baonu saperów i Tow. Muzycznego Kolejarzy.

— * **Godne napiętnowania.** P. Józef Wielgosz, inwalida wojenny z Pniew, doniósł Tow. Opieki nad Zwierzętami w Poznaniu o rzadkim na szczęście wypadku zdziczenia obyczajów ludzkich. Miał on psa wilczura, który mu służył wiernie przez 8 lat, a był tak wytresowany, że nieraz pomagał inwalidzie. Tego to wilczura zamęczono w okrutny sposób, wbijając w gardło psa zaostrzoną tyczkę. Okrucieństwa tego, za namową niejakiej Weroniki Kurpikowej, sąsiadki inwalidy, dopuścił się 10-letni Jan Sowik. O powyższym fakcie Wielgosz doniósł posterunkowi P. P. w Pniewach i Tow. Opieki nad Zwierzętami w Poznaniu.

Niewątpliwie sprawcy okrucieństwa będą przykładnie ukarani. (sk.)

— * **Nieletnim wstęp na rozprawy karne wzbroniony.** Wobec tego, że podczas rozpraw karnych w sądach zdarzały się nieraz wypadki przekraczania przepisów, zakazujących przebywania nieletnim na tych procesach, władze sądowe w Warszawie wydały odpowiednie pouczenia w tym względzie. W związku z tem niepełnoletni słuchacze wyższych uczelni, chcąc przebywać na procesach karnych, muszą uzyskać na to zezwolenie przewodniczącego. (sk.)

— * **Z targu.** Dnia 30 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,00—3,20 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,40—3,60 zł; 1 kg. twarogu 60—70 groszy; za litr śmietany 1,60—1,80 zł; litr mleka pełnego 22—26 gr; 1 mdl. jaj 1.40—1.50 zł.

Za mięso: 1 kg. wieprzowiny 1.40 do 1,60 zł; 1 kg wołowiny 1,40—1,80 zł; 1 kg cielęciny 1,40—2,40 zł; 1 kg. skopowiny 1,40—1,60 zł; 1 kg. koziny 1,00—1.40 zł; 1 kg słoniny 2,00—2,20 zł; 1 kg smalcu 2,60—2,80 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.60 do 2,50 złotych; kaczka 2.00—3.50 złotych; gęś 3.00—5.00 zł; para gołębi 0,90—1.00 zł; indyk 3.50—6,00 zł; para kurcząt 2.00 do 3,20 zł; para kuropatew 1,60—2,00 zł; perlica 1,60—2,00 zł; bażant 3.00—3.50 zł; zając 2,40—3,50 zł; królik 1,20—1,60 zł.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.20—2.40 zł; 1 kg okonia 1.60—2,20 zł; 1 kg lina 2,20—2,40 zł; karpia 2,20—2,40 zł; suma 2,60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg. białych ryb 0.80—1,20 zł; 1 kg sandacza 3,00—3.60 zł; 1 kg. karasia 1,20—1.80 zł; 1 kg. węgorza 3,00—3.20 zł. Za ryby śnięte płacono 40—60 gr nmiej. 1 mdl. raków 0,40—3,50 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 7—8 gr; pietruszki 10 groszy; 1 kg. cebuli 15—20 gr; pęczek rzodkiewek 10—15 gr; 1 kg. szpinaku 40—50 gr; seleru 20—40 groszy; 1 pęczek buraków 15 groszy; 1 kilogram rabarberu 20—30 groszy; główka sałaty 10—15 gr; 1 kg. brukselki 0,80—1,00 zł; pęczek kalarepy 10 gr; marchwi 8—10 gr; kalafjor 20—60 gr; 1 kg. pomidorów 40—60 gr; główka kapusty białej 10—20 gr; włoskiej 15—30 gr; modrej 20—40 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,20—2,00 zł; 1 kg jabłek 40—80 groszy; 1 kg. gruszek 40—80 gr; śliwek 1,00—1.20 zł; 1 kg. winogron krajowych 60—90 gr; zagranicznych 1,60—1,80 zł; 1 kg borówek 1.00—1.20 zł

Za grzyby: 1 kg. rydzów 2,00—3.20 zł; borowików 0,80—1,20 zł; maślaków 40 do 60 gr; zielonych grzybów 30—50 gr; 1 kg. pieczarek 30—60 gr; 1 kg. kozaków 60—80 gr. (hu.)

Przed pogrzebem ś. p. prezesa Samulskiego

Dziś o godz. 17 eksportacja zwłok

Z powodu zgonu śp. prezesa Samulskiego, który był prezesem rady nadzorczej koncernu Poznańsko Warszawskiego Towarzstwa Ubezpieczeń, wywieszono żałobne chorągwie na gmachach Banku i Tow. „Vesta" przy ul. Franc. Ratajczaka i gmachu Banku Pozn. Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń przy ul. Kantaka.

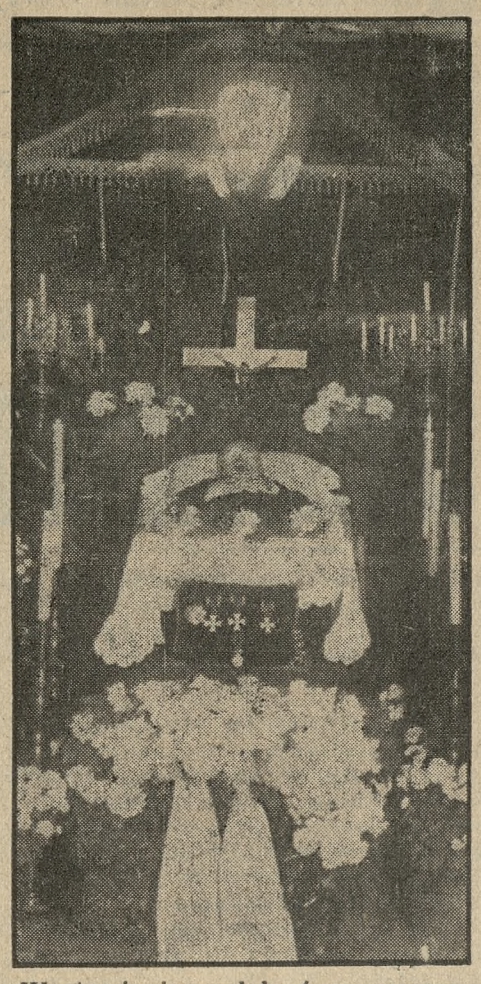

Wystawienie zwłok ś. p. prezesa Samulskiego w domu żałoby przy ul. Słowackiego 57

Do rodziny i do izby przemysłowo-handlowej wpływają liczne kondolencje. M. in. nadeszły telegramy od prezesa związku izb handlowych Klarnera min. przemysłu i handlu gen. Góreckiego, w-wojewody Walickiego, prezesa Bol. Kasprowicza z Gniezna, izb handlowo-przemsłowych w Gdyni, Krakowie, Warszawie, Sosnowcu, Katowicach Szczecinie, Centr. Zw. Przemysłu Polskiego, Zachodniego Związku Cukrowniczego, Zw. Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Rolnictwa i Przemysłu Rolnego Polski Zachodniej i Banku Kratochwil i Pernaczyński.

Liczne organizacje i instytucje złożyły swe podpisy w wyłożonej w izbie przemysłowo-handlowej księdze kondolencyjnej.

Trumnę ze zwłokami śp. prezesa Samulskiego ustawiono dziś w domu żałoby przy ul. Słowackiego 57. W kirem wybitej sali, zwłoki złożono wśród dekoracji z kwiecia i zieleni. Przed południem przybyło do domu żałoby dużo osób z kół gospodarczych i osobistych przyjaciół, oraz znajomych, by złożyć hołd Zmarłemu.

Przed wyruszeniem eksporty z domu żałoby do kościoła na Jeżycach o godz. 17 nad trumną zostaną wygłoszone przemówienia pożegnalne. Przewidziane są m. in. przemówienia wiceprezesa Zw. Fabrykantów, p. Fr. Maciejewskiego, dyr. W. S. H., dr. Peretiatkowicza, Jana Żółtowskiego z Czacza w im. Towarzystwa Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego i inż. Suchowiaka im. fabryki H. Cegielski.

Zapowiedziane jest też przybycie licznych delegacyj m. in. izb handlowych w Gdyni i Krakowie. (kl)

PIERWSZA WYCIECZKA SAMOLOTEM DO BERLINA

Dziś o godz. 9,25 przed południem z lotniska w Ławicy wystartowali do Berlina uczestnicy pierwszej samolotowej 3-dniowej wycieczki ryczałtowej. W wycieczce wzięło udział 5 osób: jedna z Poznania, dwie z Łodzi, jedna z Warszawy i jedna z Kalisza. Wycieczki takie „Orbis" zamierza organizować co środę. (pt)

Kronika towarzyska

Komunikat Orbisu. WYCIECZKI DO BERLINA. Samolotem co środę. Koszt paszportu, utrzymania, noclegów przelotów **zł 200,—.** Zapisy **ORBIS w Poznaniu,** Plac Wolności 9, tel. 52-18.
ng 16 681

Afera banku niemieckiego?

Komisja ministerjalna bada gospodarkę „Vereinsbanku"

Toruń, 29. 10. Jak się dowiadujemy, wielkie poruszenie w sferach finansowych i gospodarczych, a szczególnie wśród mniejszości niemieckiej, wywołał ostatnio przyjazd specjalnej komisji z ministerstwa skarbu z p. nacz. Tilmanem na czele, której zadaniem było zbadanie gospodarki finansowej „Vereinsbank'u" w Toruniu.

Jak wiadomo, poważnie został poszkodowany przez ten bank hurtownik toruński Zawiślewski, którego straty idą w dziesiątki tysięcy złotych.

Ze względu na toczące się śledztwo sądowe bliższych szczegółów w tej chwili podać nie możemy.

Toruński „Vereinsbank" jest placówką, nastawioną wyłącznie na uzależnianie od kapitału niemieckiego, polskich placówek przemysłowych i handlowych na Pomorzu. Dyrektor banku, Wohlfeil, aczkolwiek wywodzi się z rodziny żydowskiej, wśród niemczyzny toruńskiej odgrywa bardzo wybitną rolę, szczególnie w „Deutsche Vereinigung". (z)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Samochód najechał wóz.** Na moście Chwaliszewskim samochód wojskowy nr. 3876 — VII najechał wóz p. Tadeusza Stongarka z Koziegłów, w pow. poznańskim. Przy wypadku zostały złamane dyszle i okaleczony koń. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Podczas obławy policyjnej** na terenie miasta Poznania sprowadzono do komisarjatu 26 osób. Z tych zatrzymano 20 jako podejrzanych i notowanych o różne przestępstwa. (kl.)

— * **Czyje rzeczy?** W komisarjacie I znajdują się dwie opony samochodowe, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży. Znajduje się tam również granatowa marynarka, w której były książeczki wojskowe, wystawione przez P. K. U. w Poznaniu na nazwisko Bartłomiej Szyke i Franciszek Koper z Poznania (ul. Dąbrowskiego 24). — W komisarjacie IV są dwa obrusy i kilka kawałków płótna, odebranych Franciszkowi Szymańskiemu z Naramowic, którego zatrzymano w związku z kradzieżą, dokonaną u p. Andrzeja Łączyka przy ul. Pasterskiej 1 na Winiarach. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Drogo go kosztował lis, kupiony u Żyda.** Przed sądem grodzkim w Poznaniu stanął 29-letni Florjan Pietrzak, zam. w Poznaniu, oskarżony o oszustwo. Przestępstwa tego dopuścił się wśród następujących okoliczności. W dniu 1 czerwca rb. osk. przybył do składu futer Żyda Herszlika Gutermana i chciał zakupić kołnierz dla swej narzeczonej. Ustalono cenę kupna na 550 złotych, na poczet której oskarżony dał 40 zł, na resztę zaś wystawił weksle na sumę 510 złotych, podpisując je imieniem swego ojca Józefa. Po kilku tygodniach wydało się oszustwo i sprawa znalazła się w sądzie. Oskarżony tłumaczył się przed sądem, że ojciec upoważnił go do popisania wekslu swem imieniem. Sąd nie przyjął jego tłumaczenia i skazał go na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 4. (m.)

— * **Prezes „Strzelca" przywłaszczył sobie pieniądze organizacyjne.** Przed sądem grodzkim w Poznaniu stanął Bronisław Materne, b. sekretarz wójtostwa w Pobiedziskach, obecnie zamieszkały w Poznaniu. Akt oskarżenia zarzuca mu, że w lecie 1933 r. przywłaszczył sobie kwotę 500 złotych, którą na Związek Strzelecki ofiarował niejaki Hugon Kelm.

Tło sprawy przedstawia się następująco: Hugon Kelm kupił sobie w okolicach Pobiedzisk majątek, który miał być wkrótce rozparcelowany. Chcąc choć na krótki czas odsunąć termin parcelacji, zwrócił się za pośrednictwem niejakiego Macieja Jackowskiego do oskarżonego Maternego, ówczesnego prezesa „Strzelca" w Pobiedziskach, aby ten dopomógł mu do przywłaszczenia majątku na jego imię. Materna wyjechał w tej sprawie do Poznania i załatwił sprawę przychylnie dla Kelma. Chcąc się za tę przysługę odwdzięczyć, ofiarował na ręce oskarżonego 500 zł z przeznaczeniem na cele „Związku Strzeleckiego". Oskarżony kwotę tę przywłaszczył sobie. W wyniku dochodzeń sprawa znalazła się przed sądem. Na rozprawie oskarżony tłumaczył się, że Kelm dał mu pieniądze do własnego rozporządzenia i on traktował to jako prowizję za usługę, oddaną Kelmowi. Sąd skazał oskarżonego na 6 mies. więzienia, zawieszając mu wykonanie kary na przeciąg lat 4. (m.)

— * **Za zniewagę państwa polskiego.** — W dniu 17 marca rb. około godz. 6 rano wychodził z restauracji przy ul. Zielonej Roman Zygart, malarz (Grobla 27 a) i był mocno podchmielony. Widząc na postoju taksówek kilku szoferów, Zygart wszczął rozmowę z jednym z nich, Wincentym Mendykiem. Zygart w wysoce obelżywych słowach wyraził się o państwie polskiem. Słyszał to stojący opodal szofer Witalis Frejer, który zawiadomił o tem policję. W konsekwencji oskarżony Roman Zygart stanął w dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym. Aczkolwiek oskarżony twierdził, że był kompletnie pijany i nic sobie nie przypomina, sąd po przesłuchaniu świadków, uznał go winnym wypowiedzenia znieważających słów i skazał go za to na łączną karę 4 miesięcy aresztu. (m.)

— * **Przekroczyli obronę konieczną.** — Bracia Piotr i Czesław Szcześko pilnowali w dniu 21 czerwca ub. roku swego ogrodu owocowego. Ostrożność nie była zbyteczna, gdyż w nocy zakradli się do ogrodu Stefan Przeniczko i niejaki Stefanowski, aby skosztować, jak smakuje agrest sąsiada. Zbudzeni ze snu Szcześkowie przystąpili do zbyt może gwałtownego odpierania napaści na swój ogród, gdyż dotkliwie pobili Przeniczkę. Stefanowski uciekł, nie czekając swej kolei. Za to odpowiadali Szcześkowie w dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym. Po rozważeniu sprawy, sąd uznał, że oskarżeni działali w obronie koniecznej, lecz ją przekroczyli. Sąd uznał ich winnymi zarzucanych czynów, lecz od kary ich uwolnił. (m.)

— W zarządzie miejskim odbyła się konferencja przedstawicieli miejscowych sfer gospodarczych, dotycząca lepszego połączenia kolejowego Inowrocławia z Poznaniem, Bydgoszczą i Toruniem. Poza tem zebrani wysunęli wniosek o ulepszenie komunikacji miejskiej z Janikowem.

— Członkowie inowrocławskiego okręgu Przysposobienia Rolniczego odbyli ostatnio swe doroczne zebranie sprawozdawcze. Okręg liczy 250 członków, zebrań oświatowych odbyło się 314, wycieczek zespołowych 64. Za gorliwą pracę 85 rolników otrzymało dyplomy uznania. Z dużym aplauzem przyjęto przemówienie ks. prob. Sołtysińskiego z Rzadkwina, który w mocnych słowach omówił ważne dla rolników hasło „nie kupować u Żydów".

Kępno!

Agenturę „Kurjera Poznańskiego" obejmuje **p. Tomasz Godzina jun., Rynek 4 (księgarnia).**

Prenumeratę **za listopad** prosimy uskuteczniać już w powyższej agenturze.

Nowa agentura przyjmuje również ogłoszenia i reklamy po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

—* **Kępno.** W święto Chrystusa Króla w czasie uroczystej mszy św., którą odprawił ks. dziekan Nowacki, przystąpiły do komunji św. matki chrześcijańskie, o godz. 5 po poł. odbyła się akademja z referatem mg. Fleigego, deklamacją i śpiewami chóru kościelnego.

— Stow. Pań Mil. św. Wincentego a Paulo urządza w dniu 3 listopada b. r. w sali szkoły powsz. wentę na rzecz biednych m. Kępna.

— Miejscowa drużyna P. C. K. urządziła 27. bm. na salce p. Tyca wieczorek taneczny.

— Sąd grodzki zasądził: Władysława Wleklika, bez stałego miejsca zamieszk., 6-krotnie już karanego, na rok więzienia. Stanisławę Stejbach i Stanisława Klerkowskiego z Rogoźna oraz Emmę Holz z Karolewa po 6 mies. więzienia z zawieszeniem na 3 lata. Józefa Łykowskiego z Lipy na 6 mies. więzienia. (rm)

—* **Skoki.** W strzelaniu żniwnem Kurkowego Bractwa Strzeleckiego pierwszym zwycięzcą został tegoroczny król świąteczny p. Wacław Kamiński, dzierżawca młyna, drugim p. Aleksy Ratajczak, kierownik „Zgody", trzecim p. Stefan Fugiński, kierownik rzeźni miejskiej. (n)

—* **Środa.** Szkoła Rolnicza rozpoczyna wykłady i zajęcia praktyczne 5 listopada. W bież. roku szkoła obchodzi 15-lecie istnienia. Z tej okazji Związek Absolwentów Szkół Roln. wydał jednodniówkę pod redakcją prof. B. Kani, a historję szkół roln. polskiej oraz niem. opracował prof. Stan. Pomykaj.

— Pomiędzy Środą, Kostrzynem i Pobiedziskami uruchomiono komunikację autobusową, która daje dobre połączenie z autobusami, odjeżdżającemi z Kostrzyna do Nekli, Wrześni oraz Swarzędza.

— Wścieklizna psów w zagrodzie Marji Andrzejewskiej w Solcu oraz zaraza świń w zagrodzie Stefana Witczaka w Chwałkowie wygasły.

— Dnia 20. bm. pobłogosławiony został w kościele w Opatówku, pow. średzki, związek małżeński pom. p. Czesławem Musiałkowskim z Wrześni a p. Teodozją Dymalską z Podstolic.

— Zbiegł z kolonji więziennej w Targowej Górce w dniu 28. bm. więzień karny Sylwester Paulus. Za zbiegiem zarządzono natychmiastowy pościg. (kl)

Śmierć pod kołami autobusu

Toruń. (z). Ostatnio w godzinach popołudniowych autobus, kursujący na linji Toruń—Podgórz, najechał na nowym moście na 17-letniego Alfonsa Leśniaka. Przednie koło autobusu zmiażdżyło klatkę piersiową nieszczęśliwego chłopca, który zmarł podczas transportu do szpitala.

Szofera Apolinarego Kurowskiego osadzono w areszcie śledczym. Na miejsce wypadku przybyła komisja sądowa z wiceprok. Waleckim na czele, a zwłoki odstawiono do kostnicy miejskiej przy ul. Grudziądzkiej celem dokonania sekcji.

Zastrzelony podczas kradzieży drzewa

W lesie państwowem w Wyderowie, pow. kościańskiego, gajowy Zygmunt Pieszak zastrzelił 42 -letniego Antoniego Skoszałę z Koszewa, napotkanego przy kradzieży drzewa. Zwłoki zabezpieczono do dyspozycji władz sądowych. Gajowego Pieszaka odprowadzono do posterunku w Śmiglu. (kl)

Rozbój w mieszkaniu

Do mieszkania p. Michała Witkowskiego w Mogilnie wtargnęło dwóch osobników w celach rabunkowych. Jeden z nich przewrócił p. Witkowskiego na ziemię i zarzucił mu kołdrę na głowę. Drugi z rozbójników zabrał kasetkę, w której znajdowało się 200 zł.

Za sprawcami rozboju, którzy zdołali zbiec, wdrożono natychmiastowy pościg. (kl)

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Walerja Patykowa, Aleje Marcinkowskiego 1 27 Grudnia, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 116 zł.

Na Okr. Pozn. „Caritas": Ks. J. Janicki ku uczczeniu pamięci Seweryna Samulskiego w myśl życzenia rodziny, 50 zł. — Drukarnia Polska (wydawnictwo „Kurjera Poznańskiego" i „Orędownika") zamiast kwiatów na trumnę śp Seweryna Samulskiego, 100 zł. — Razem 150 zł.

APOLLO - METROPOLIS

Seanse 5 — 7 — 9 Seanse 5.15 - 7,15 - 9,15

Od jutra, czwartku 31 b. m

MARJA **BOGDA**
ADAM **BRODZISZ**
BAŚKA **ORWID**
MIECZYSŁAW **CYBULSKI**
i inni

w wielkim monumentalnym eposie
MIŁOŚCI i OBOWIĄZKU
na tle życia
POLSKIEJ MARYNARKI WOJENNEJ

RAPSODJA BAŁTYKU

ng 17 142 *Film, który napawa dumą serce każdego Polaka!*

DZIŚ w środę, poraz ostatni — potężny dramat „UCIECZKA"

Z WIELKOPOLSKI

—* **Bydgoszcz.** Wytrwali budowniczowie, księża Misjonarze, dopięli zamierzonego na rok bieżący celu. Wewnętrzna kapuła betonowa nad albrzymią świątynią już jest prawie całkowicie wykończona. Budowa kopuły zewnętrznej, która ma być pokryta blachą miedzianą, rozpocznie się prawdopodobnie z wiosną, o ile starczy na to funduszów.

— Bezrobotni umysłowi, niezadowoleni z dotychczasowego systemu podziału prac doraźnych, zwrócili się do ugrupowań radzieckich z prośbą o interwencję w Magistracie, aby na przyszłość podział tych prac przeprowadzany był bardziej sprawiedliwie. Praca doraźna udzielana jest bezrobotnym pracownikom umysłowym po parę lub kilka dni w miesiącu, przyczem opłata za dzień pracy wynosi 4,50 zł. Rozumie się, że taki zarobek nie może wystarczyć na opędzenie najniezbędniejszych potrzeb.

— W czasie od 1—11 listopada Polski Biały Krzyż organizuje „Tydzień P. B. K.". W programie przewidziano m. in.: złożenie wieńca na cmentarzu żołnierskim (cmentarz nowofarny), kwesty uliczne w niedziele 3 i 10 listopada, wieczornicę p. t. „Młodzież — żołnierzowi" w dniu 8 listopada o godz. 17 w Teatrze Miejskim i wieczornicę listopadową w teatrze żołnierskim 15 pułku artylerji dnia 11 listopada również o godzinie 17.

— Policja bydgoska aresztowała Leona Józefowicza i Juljana Necla, mieszkańców Bydgoszczy, którzy mają na sumieniu kilka kradzieży z włamaniem. M. in. dokonali oni włamania do składu jubilerskiego p. Kozłowskiego, przy ul. Gdańskiej 3. Podczas aresztowania odebrano włamywaczom 3 złote zegarki, pochodzące z ostatniej kradzieży.

— W jednym z baraków przy ul. Dwernickiego wybuchł we wtorek pożar. Od przegrzanej rury piecyka żelaznego zajęła się drewniana ściana i dach nad barakiem nr. 7. Pastwą płomieni padło umeblowanie w mieszkaniu Ignacego Jaruszewskiego oraz część pułapu i dach.

—* **Chodzież.** Zebranie Tow. Kupców i Przemysłowców zagaił prez. Sobkowski, poczem na miejsce wiceprezesa p. Fabiańczyka wybrano p. Dyka, na miejsce sekretarza p. Andrzejewskiego p. W. Gapińskiego. Mec. Wawrzyniak omówił ordynację podatkową. W dyskusji, o praktycznem zastosowaniu ustawy, przemawiał p. Miedziński, o rzeczoznawcach podatkowych p. Kabat. Poczem odbyło się strzelanie z wiatrówek o nagrody.

— Uroczysta akademja ku czci Chrystusa Króla odbyła się w wypełnionej sali Strzelnicy. Otworzył akademję prezes W. Gapiński, następnie chór kościelny odśpiewał pieśni. Na dalszy program uroczystości złożyły się: deklamacja p. Felicji Klofikówny, kwintet utworu prof. Laureckiego, w wykonaniu kompozytora, Bronisławy i Haliny Heeschów, Burego i Heescha. Referat wygłosił p. Behrendt, em. nauczyciel.

— Tow. Pań św. Wincentego a Paulo urządza na rzecz ubogich, w niedzielę, 3 listopada na sali Hotelu Kościuszki herbatkę. (mi)

—* **Inowrocław.** Złote gody małżeńskie obchodzili pp. Wawrzyn i Małgorzata Kubiakowie w Przybysławiu, pow. inowrocławski.

— Kurs dla opiekunów społecznych z terenu pow. inowrocławskiego odbył się w sali hotelu Basta. Wzięło w nim udział około 60 uczestników.

— Tegoroczny obchód ku czci Chrystusa Króla wypadł bardzo okazale. Tłumy publiczności wypełniły salę Parku Miejskiego na uroczystej akademji, zainicjowanej przez parafjalne Akcje Katolickie. Wieczornicę, na program której złożył się śpiew, deklamacje i występ orkiestry wojskowej, zagaił senjor Smoczkiewicz. Aktualny referat wygłosił prezes Antoni Kowalski.

— Tow. powst. i woj. im. gen. J. Hallera urządziło strzelanie z broni małokalibrowej, w którem mistrzem został p. Jan Berski, następne miejsca zajęli pp. Piotr Trzeciak i Stefan Karolewski. W strzelaniu premjowem nagrody zdobyli kolejno pp. Roch Stasiewski, Jan Berski, Ludwik Sikora i Franciszek Grosek.

— Na boisku „Sokoła" kępińskiego rozegrany został w niedzielę mecz o mistrz. kl. C pom. „Sokołem" a „Victorią" Ostrzeszów, zakończony wysokiem zwycięstwem „Sokoła" w stosunku 9:1 (2:1). (wk)

—* **Mogilno.** Święto Chrystusa Króla obchodziła parafja mogileńska uroczyście, lecz tylko w kościele klasztornym, gdyż procesja na pl. Wolności, gdzie ustawiono ołtarz, nie mogła się odbyć z powodu deszczu. Po odprawionej uroczystej sumie jeden z O. O. misjonarzy wygłosił podniosłe kazanie. Uroczysta procesja, która z powodu deszczu odbyć się nie mogła, odbędzie się w dniu Wszystkich Świętych.

— W dniu 26. bm. o godz. 20.30 jechał samochodem osobowym inspektor ubezp. p. Marjan Wojtkiewicz ze Strzelna do Poznania. Sam prowadząc samochód, z niewiadomych przyczyn wpadł na przydrożne drzewo, wskutek czego samochód się wywrócił, a p. Wojtkiewicz doznał tak poważnych obrażeń, że musiano go przewieźć do szpitala pow. w Strzelnie.

— W ub. sobotę w korytarzu gmachu urzędu stanu cywilnego w Mogilnie rozegrała się niecodzienna scena. Wchodzący do urzędu ze swą narzeczoną rob. Józef Gólczewski zaczepiony został przez swą dawniejszą kochankę, Zofję Eljaszównę, która obrzuciła go stekiem wyzwisk. Zdenerwowany G. wymierzył jej siarczysty policzek. Wytrącona do reszty z równowagi E. pobiegła do swego mieszkania, znajdującego się w przyległym budynku i powróciła, niosąc pod płaszczem butelkę z kwasem solnym. E. podeszła do stojącego z gromadką znajomych Gólczewskiego i wylała na nich zawartość butelki, przyczem poparzyła G. szyję, jak również kilku innym zniszczyła ubrania względnie płaszcze. Mściwą niewiastą zajęła się policja. (mm)

—* **Ostrów.** Teatr miejski wystawił „Kuzynkę z Moskwy", komedję Verneuill'a. W głównej roli wystąpiła Halina Cieszkowska. Był to jej ostatni występ w Ostrowie. Artystka przenosi się do Lwowa.

— Włamali się nieznani sprawcy nocą do tutejszego gimnazjum żeńskiego. Spłoszeni — zbiegli.

— P. O. S. zdobyło tu 46 druchen z organizacji Młodych Polek. (os)

— Egzamin sędziowski zdali pp. Stefan Idzior i Chróściński.

— Wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego odbędzie się tu w niedzielę, 3 listopada o godz. 16.30 w sali „Grand Cafe". Przemawiać będą prof. Winiarski i adw. Kowalski z Łodzi.

— Zmarł tu kupiec śp. Maksymiljan Wanick w 51 roku życia. Oddawał się z dużem poświęceniem działalności w Kurk. Bractwie Strzeleckiem i był długoletnim strzelmistrzem okręgu.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzą tu 30. bm. p. Stanisław Kupczyk z małżonką z domu Joks. (os)

—* **Pniewy.** Obchód Dnia Katolickiego rozpoczęto uroczystem nabożeństwem z udziałem tow. kościelnych i świeckich ze sztandarami. Po nieszporach w sali parafj. odbyła się wieczornica, której program wypełniły popisy muzyczne, śpiewy, deklamacje, odczyty i odegranie utworu scenicznego, wykonanego bardzo udatnie przez członków miej. K. S. M. m. Wspólnem odśpiewaniem „Pieśni wieczornej" obchód zakończono.

— Większą ilość kartofli skradziono z kopca, na szkodę robotn. Ratajczaka. Jako sprawcę kradzieży ujęto niej. Zająca z Pniew, u którego kradzione kartofle znaleziono. (wp)

—* **Rogoźno.** Srebrne gody małżeńskie obchodzili w dniu 25. bm. pp. Piotrostwo Napieckowie.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi:

Dnia 29. bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Rob. Kazimierz Mańczak w Kotowie, pow. poznański, i pokojowa Zyburówna w Dołach pod Konojadem; rob. przem. Antoni Napierała i rob. Wład. Derda w Kokoszynie; ślus. Stan. Fertsch i Róża Stelmaszykówna w Gninie; czel. ślusarski Wład. Pfeifer i Janina Kwajpiszewska w Trzemesznie-Wybudowanie; pomoc. rzeź. Kazimierz Witkowski i Wład. Wlazła, w Trzebiesławkach, pow. Środa; owdow. rob. Franc. Nowak w Ławicy wsi, pow. poznański i służ. Marjanna Olejniczakówna; rob. Jan Bielawa i Pelagja Osińska; tokarz Henryk Twardowski i stenotyp. Zofja Kokotówna ;malarz Maksymiljan Kwiatkowski i krawc. Marjanna Szumigała; mleczarz Franc. Komorowski i eksp. Marja Jóźwiakówna; asesor. kolej. Andrzej Korlaski w Tczewie i Hel. Kowalewska; funkcjonarjusz poczt. Józef Rostalski w Ligowie i prac. dom. Witkorja Kubikówna; monter samochod. Walenty Rybarczyk i Zofja Niewitecka w Kórniku; owdow. rob. Edward Szymański i Teresa Gimzińska w Roznowie; czel. ślus. Antoni Kaczmarek i Józefa Faralewska, Opalenica; rob. Kazimierz Laskowski i rob. Marta Sydow w Wieczorowie, pow. poznański.

Zgony:

Dnia 29 października 1935 r. zapisano następujące zgony: Teodor Bogusławski, kuchmistrz, 70 lat; Władysław Włódarczyk, mistrz szewski, 63 lata; Seweryn Samulski, dyrektor Spółki Akcyjnej „Cegielski", 66 lat; Barbara Woźniakówna, 2 mies. 9 dni; Wiktorja Dudziakówna, służąca, 29 lat; Ludwika Karabaszowa z domu Imbryczkowska, 40 lat; Marja Neimann z domu Tomaszewska, 34 lata; Marja Gołębowska z domu Złotwicka, 56 lat; Jadwiga Czesława Świrska, 1 dzień i 4 godz.; Marcin Przybyłowicz, emeryt. stróż pocztowy, 79 lat.

Ostrów po zgonie śp. ks. kanonika Jarosza

Ostrów (os). Wieść o zgonie proboszcza ś. p. ks. kanonika Jarosza rozeszła się tu we wtorek rano, budząc szczery, serdeczny żal wśród parafjan. Odszedł w sile wieku, po krótkiej, ciężkiej chorobie. Zaledwie dwa pełne lata był proboszczem parafji ostrowskiej. W tym krótkim jednak czasie dał się poznać jako wielki kapłan, gorliwy w służbie Bożej. Surowy dla siebie, wysoko stawiał godność kapłańską. W dziedzinie duszpasterskiej i społecznej wiele tu dobrego zdziałał. Działalność swą w Ostrowie rozpoczął zorganizowaniem przed rokiem wielkiej dwutygodniowej parafjalnej misji. Z powodu wielkiego rozrostu parafji, liczącej dziś około 33 tysiące dusz, rozpoczął przedwcześnie zmarły proboszcz budowę nowego kościoła w najodleglejszej od parafji wsi Gorzyce Wielkie. Powołał do życia Apostolstwo Mężów i Kat. Stow. Mężów. Pragnąc ożywić ruch religijny w Ostrowie, organizował co pewien okres dla inteligencji referaty z dziedziny wiedzy religijnej, które cieszyły się ogromnem wzięciem. Miał w planie wiele innych pięknych zamierzeń, których nie zdołał zrealizować. Zgasł przedwcześnie dobry pasterz.

Pogrzeb ś. p. ks. kanonika Ludwika Jarosza odbędzie się w Ostrowie. Przewiezienie zwłok z Poznania do Ostrowa nastąpi w dzień Wszystkich Świętych. Eksportacja zwłok od krzyża przy ul. Paszkowskiej do kościoła odbędzie się o godz. 18, nazajutrz nabożeństwo żałobne odprawi J. Eksc. ks. biskup Dymek, przyjaciel Zmarłego, o godz. 10, poczem nastąpi wyprowadzenie zwłok na nowy cmentarz.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

LA SCALA PRZYŚPIESZA NOWY SEZON

Polskich radjosłuchaczy zainteresuje wiadomość, że już w listopadzie będą mogli uczestniczyć uchem i wyobraźnią w wieczorach medjolańskiego Teatru Alla Scala. Jest to wielka inowacja, dotychczas bowiem Scala otwierała sezon według niezmiennej tradycji w dniu św. Szczepana, tj. 26 grudnia, tak jak wszystkie inne wielkie sceny liryczne we Włoszech.

Zacznie się program listopadowy operą Barilliego „Meduza" w dn. 3 listopada. Następną premjerą będzie „Madame-Sans-Gène" Umberta Giordano, autora B. Andrzeja Chenier. Jest to komedja muzyczna, z którą mogli już zapoznać się radjosłuchacze temi dniami, była bowiem nadawaną ze studia przez stację medjolańską. Opera Wiktora de Sabata, wybitnego kapelmistrza zatytułowana „Drjada", będzie wystawiona 10 listopada, dalej pójdą: „Wolny Strzelec" Webera, „Maski" Mascagniego, „Trubadur" Pawła Ducasa „Ariana i Sinobrody", wreszcie Granadosa „Goyescas", połączone w jednym wieczorze z Aldo Franchettiego „Namiko San".

Słuchacze poznańscy postąpią przezornie, sprawdzając ostatecznie, która z nadających te opery stacyj wygląda teraz na ich aparacie najczyściej i najgłośniej. Są to: Medjolan, Turyn, Trjest, Florencja, Genua, Bolzano. Oddzielenie Medjolanu od Poznania sprawia na gorszych odbiornikach pewne trudności, ale Florencja wychodzi zwykle czysto i bez większych przeszkód. W każdym razie amatorzy wielkiej sztuki operowej dobrze uczynią, poddając swe odbiorniki fachowej rewizji, aby w danym razie przez drobną może przebudowę ulepszyć je w pożądanym kierunku.

NAUKA

O Abisynji wygłosił odczyt w Oddziale Ligi Morskiej i Rzecznej prof. dr. St. Pawłowski. Słuchacze wypełniający do ostatniego miejsca uniwersytecką „siedmnastkę" z zainteresowaniem wysłuchali prelegenta, który przedstawił szkic rozwoju włoskich interesów kolonjalnych w Afryce. Zawikłane traktaty przed- i powojenne, jak również wielki przyrost ludności włoskiej w kraju musiały w rezultacie pokierować państwo ku ekspansji kolonjalnej. Mussolini dąży do odbudowy „imperium romanum" z przed wieków i dlatego konsekwentnie prowadzi politykę kolonjalną wgłąb Afryki. Prof. Pawłowski opisał barwnie krajobraz, przyrodę i lud czarnego kraju chrześcijańskiego, przyczem zademonstrował szereg aktualnych i ciekawych przeźroczy. (mj)

Walki Czarnieckiego ze Szwedami. W nakładzie Księgarni Gebethnera i Wolffa ukazała się praca dr. K. Marcinkowskiego pt. „Stefan Czarniecki w dobie potopu szwedzkiego". Autor kreśli sylwetkę dzielnego wojownika na tle ogólnego położenia Rzeczypospolitej w roku 1655, omawia sytuację podczas najazdu szwedzkiego, przygotowania do obrony, wreszcie Konfederację Tyszowiecką i objęcie dowództwa przez Czarnieckiego. Szczegółowo rozpatruje i omawia autor plan strategiczny kampanji i jego przeprowadzenie, bitwy i utarczki: po Gołąbem, o linję Sanu, pod Przemyślem, pod Warką, całą kompanję, zakończoną zgnębieniem Szwedów i porwaniem się całego narodu przeciwko najeźdzcy. Książka opracowana na podstawie bogatego materjału archiwalnego opatrzona jest w liczne przypisy. Dwie mapki ilustrują wywody autora. (np)

TEATR

Komedja Francuska wprowadziła się z powrotem do swego odnowionego i przebudowanego gmachu. Scena została zaopatrzona w najnowsze ulepszenia techniczne, garderoby artystów odnowiono i uwygodniono. Jeden z pierwszych niedzielnych poranków grano bezpłatnie dla robotników, którzy pracowali przy przebudowie.

Nowy Verneuil. W paryskim Odeonie wystawiono nową komedję Verneuila pt. „Niech żyje król"! Jest to sztuka historyczna, odgrywająca się za czasów Ludwika Filipa.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

50 lat pracy artystycznej ukończył w tym roku wybitny rzeźbiarz Antoni Madeyski, autor wielu dzieł, w tem grobowców wawelskich Warneńczyka i królowej Jadwigi. W warszawskiej Zachęcie odbywa się zbiorowa wystawa dzieł zasłużonego jubilata.

SZKOLNICTWO

Teatr dla dzieci w Bydgoszczy. Interesującą rozprawę zamieścił p. L. Bandura w czasopiśmie „Teatr w szkole". Autor omawia przeżycia dzieci, związane z przedstawieniami, zorganizowanemi specjalnie dla szkół bydgoskich przez Teatr Miejski. Odegrano na nich następujące utwory: „Za siedmiu górami", „Królewna Śnieżka", „Robinson Kruzoe" Dąbrowskiego, przeróbka sceniczna „W pustyni i puszczy", „Wesele łowickie", Fredry „Przyjaciele" i „Zemsta", Niemcewicza „Powrót posła", Zalewskiego „Pani Podkomorzyna". Poza tem odegrane zostały dwie sztuki, napisane według projektów, wysunietych przez dzieci, mianowicie „Sen Wojtusia" i „Wiwat wakacje". Największem zainteresowaniem cieszyły się takie utwory, jak „Robinson Kruzoe", „Golgota" Rosłana, „Zemsta", stabe zaś zainteresowanie wykazały dzieci do utworów o charakterze regjonalnym. Do inscenizacyj utworów, poznanych w klasie, odnosza się dzieci krytycznie. Autor cytuje opinję jednej z dziewcząt: „Odczułam brak początku i niektórych innych pięknych momentów z „Pana Tadeusza". Inne dziewczęta żaliłby się na brak opisów przyrody. — Dla tych, którzy interesują się teatrem szkolnym, artykuł p. Bandury stanowi może cenny materjał informacyjny o dziecku — widzu teatralnym. (sn.)

MUZYKA

Szkolny poranek muzyczny, według programów Ministerstwa W. R. i O. P. odbył się w niedzielę dla uczniów szkoły powszechnej w sali Seminarjum Nauczycielskiego. Program muzyczny objaśnił prof. Adam Miętus, poczem p. Sandner odegrał trzy utwory skrzypcowe Wieniawskiego: Kujawiaka, Legendę i Piosenkę polską. Trzy pieśni solowe Moniuszki odśpiewał prof. Janusz Nowak, sam sobie akompanjament. Zwłaszcza podobała się „Pieśń rycerska". Wreszcie „Echo" pod batutą prof. Wł. Raczkowskiego odśpiewało pieśni chóralne Maszyńskiego, Żeleńskiego, Nowowiejskiego, Lachmana i Walewskiego. Słynnego „Krakowiaka" musiano powtarzać. (mj)

Umarł wybitny śpiewak. Przez 35 lat należał zmarły obecnie w Pradze Emil Pollert do składu Narodniho Divadla jako pierwszy basista. Doskonały śpiewak i równie wyborny aktor, był Pollert niedoścignionym Kecalem w „Sprzedanej Narzeczonej", a w ogóle jako wykonawca Smetany nie miał sobie równego.

Nowy dyrektor opery w Narodnim Divadle. Został nim Wacław Talich, znany wybitny kapelmistrz. Objął batutę po zmarłym niedawno Otokarze Ostrczilu, przed którym sprawowali dyrekturę tacy muzycy jak Smetana i Kowarzowicz.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Gość z Luksemburga. W Warszawie dyrygował w poniedziałek koncertem symfonicznym Radja Polskiego p. Henryk Pensis, dyrektor muzyczny Radjo Luksemburg. Wykonano m. in. symfonję d-moll Francka, oraz Albeniza „Trianę" (która na fortepianie wychodzi o wiele brzmienniej, mówiąc nawiasem). P. Pensis jest kapelmistrzem o dużym temperamencie i poczuciu barwy, daje tempa żywe i umiejętnie wydobywa instrumenty na pierwszy plan, przyczem pewnie przychodzi mu z pomocą duże doświadczenie w dyrygowaniu dla radja. Miało się chwilami wrażenie, iż musiał na jakiś własny sposób porozmieszczać niektóre grupy instrumentów. (wn)

KRAJOZNAWSTWO

Skarby podziemne na Wołyniu. Przy pracach, jakie prowadzi na Wołyniu Państwowy Instytut Geologiczny, natrafia się nieraz na źródła mineralne, pokłady kruszcowe itp. Niektóre obiecują sensacyjną wartość dla przemysłu, jak np. złoże miedzi rodzimej, odkryte w dorzeczu Horynia. Przy bliższem zbadaniu następuje często rozczarowanie. Owa miedź rodzima jest wprawdzie rudą bardzo wysokoprocentową (99,81), lecz ukazuje się tylko lokalnie wśród bazaltów i jest jej mało, więc nie warto jej eksploatować. Ciekawe, że znaleziono przytem ślady prymitywnego górnictwa przedhistorycznego, z czego wynika, że w okresie bronzowym miedź tę eksploatowano.

VARIA

Stevenson-Tusitala. Wybitny dziennikarz włoski Arnaldo Fraccaroli, podróżuje po Oceanie Spokojnym jako wysłannik „Corriere della Sera". Bawiąc teraz na Samoi, zwiedzili grób R. L. Stevensona, który tam mieszkał przez szereg lat, umarł i został pochowany na szczycie góry, wznoszącej się nad miejscowością Vailima, gdzie wybudował sobie dom. Fraccaroli odnalazł staruszka-krajowca, który jeszcze pamięta zmarłego przed 40 laty zgórą „Tusitalę", tj. w języku miejscowym „opowiadacza baśni", „barda" i objaśnił przybysza, jak Samoańczycy nieśli na ramionach do grobowca zwłoki ukochanego przez siebie poety mórz południowych.

Grób jest z cementu, cały w zieleni. Krajowcy noszą nieraz kwiaty na górę, aby uczcić zmarłego. Sam staruszek nie mógł się już wydrapać tak wysoko, lecz dał Fraccarolemu swego wnuczka za przewodnika, dzieciakowi zaś kazał złożyć na grobie kwiaty hibisku. Z wierzchołka góry roztacza się wspaniały widok na plażę, morze i dżunglę.

ŚLĄSK PISZE I WYDAJE

Z różnych dziedzin — Od książki do budynku — Poezja jest trochę kopciuszkiem — Trzy nowe tomiki — Morcinek jako pisarz dla młodzieży — „Zaranie Śląskie" weszło w nową fazę — Przystąpił do niego Instytut Śląski — Spisywanie literatury bieżącej — Wartoby pomyśleć o rzucie oka wstecz.

Intensywność ruchu kulturalnego na Śląsku jest chwilami zdumiewająca. To pojawia się jaki nowy utwór literacki, to publikacja naukowa, to organizuje się wystawy obrazów, to zjazdy, to powstają projekty monumentalnych gmachów i mimo kryzysu szybko się ucieleśniają... Jest to rozkwit istotnie radosny w swem tempie i nasileniu.

Może najmniej szczęścia mamy narazie do poezji. Jeszcze Fierla ratuje do pewnego stopnia sytuację. Jego nowy zbiór wierszy p. t. „Kolędy Beskidzkie", acz co do myśli, niegłębszy, odznacza się dużą świeżością odczucia przyrody, szczerym sentymentem do ojcowizny, melodyjnością wiersza. Dwa tomy wierszy ks. Emanuela Grimma (pseudonim: Ślązak) „Z nad źródeł Olzy", które się właśnie pojawiły, są rymowanym pamiętnikiem gorącego patrjoty, czujnego na wszelkie przejawy życia narodowego na wszystkich trzech Śląskach, polskim, czeskim i niemieckim. Ks. Grimm nigdy nie rozdziela, nawet w myśli, pojęcia „Śląsk" na części, mówi zawsze o całości. Każdy jego wiersz tchnie wiarą w rychłe połączenie. Dużo w nich zacnych myśli — natomiast strona artystyczna pozostawia bardzo wiele do życzenia. Podobnie jest ze zbiorkiem wierszy Stanisława Pawliczka p. t. „Ojciec Zagłodzonych". Zasługuje on wszakże na uwagę jako ciekawy przejaw kultury ludowej Śląska. Autorem jest dwudziestoletni młodzieniec z wykształceniem szkoły powszechnej, uczestnik t. zw. uniwersytetów ludowych, których na Śląsku tak dużo. I właśnie wpływy tych uniwersytetów ludowych przebijają się silnie w zbiorku wierszy Pawliczka. Pełno tu ech Mickiewicza, Słowackiego — a tematowo także Sienkiewicza. Tematy są oczywiście głównie patrjotyczne. Rymy pospolite ale poprawne, przy dużem wyczuciu rytmu.

W powieści tylko Morcinek. Jest to chyba jeden z najlepszych, jeśli nie najlepszy pisarz dla młodzieży. Jego nowa powieść (nakładem Bibljoteki Polskiej w Bydgoszczy, z ilustracjami Brzęczkowskiego) p. t. „Ludzie są dobrzy", świadczy o znajomości psychiki młodzieży. Przesiąknięta humanitaryzmem — porusza duszę dziecka, uczy wiary w życie, w dobroć serca. Jest pełna pogody i słońca, nie przechodzi obojętnie obok bolesnych przejawów życia, lecz omija jego ohydę. Typy takie jak stary Kucharczyk, Ujec, Doktor, młody Kucharyja i szereg jego najbliższych kolegów pozostaną w polskiej literaturze dla młodzieży jako przykłady harmonji psychicznej.

Nowy okres swej egzystencji rozpoczęło z trzecim numerem tegorocznym „Zaranie Śląskie". Z organu Towarzystwa Krajoznawczego w Cieszynie, stało się wspólnym organem Instytutu Śląskiego i Tow. Krajoznawczego. Jako miejsca wydania, figuruje, obok Katowic i Cieszyna, także Orłowa i Bytom, na widomy znak wspólnoty etnicznej, wspólnych dążeń i pragnień. Przez połączenie się Cieszyna z Katowicami zyskuje „Zaranie Śląskie" poważnie. Instytut Śląski bowiem dostarczy artykułów czysto naukowych, których brak w dawniejszem „Zaraniu" dawał się odczuwać. Wzmacniają się także podstawy finansowe naszego pisma regjonalnego. Mówi się nawet o tem, by z czasem przekształcić kwartalnik na miesięcznik — ale zdaje się, że to nieprędko nastąpi. Zbyt duża jeszcze obojętność społeczeństwa w stosunku do „Zarania". Najnowszy numer przynosi prócz świetnego artykułu wstępnego dr. Lutmana, prace: Marjana Gumowskiego (o Grobowcu Henryka IV. w Wrocławiu), Ludwika Musioła („Toponomja śląska a polityka") Zofji Buczkówny („Krajobrazowy plan Wielkich Katowic") — aby wymienić tylko najobszerniejsze. Pozatem jest szereg rozprawek, jak zwykle recenzje z najnowszych publikacyj śląskich i o Śląsku, notatki i materjały. Dołączono także dwie reprodukcje obrazów Rafała Malczewskiego na tematy śląskie. Numer przedstawia się bogato i zajmująco.

Warto wspomnieć o szczęśliwej inicjatywie Instytutu Śląskiego. Prócz zwykłych swych publikacyj (komunikatów i wydawnictw książkowych), wydaje Instytut opracowany przez pracowników Bibljoteki Sejmu Śląskiego „Wykaz literatury bieżącej o Śląsku" pod redakcją Jacka Koraszewskiego. Dotąd ukazały się dwa biuletyny bibljograficzne, obejmujące 368 pozycji. Biuletyn podzielony jest na 18 działów i rejestruje wszystkie publikacje, polskie i obce, książkowe, broszurowe i czasopiśmiennicze, odnoszące się do Śląska. Nie brak w nim oczywiście licznych artykułów umieszczanych przez „Kurjera Poznańskiego". Wszystkim badaczom oraz interesującym się Śląskiem ułatwi ta bibljografja zorjentowanie się w najnowszych publikacjach o Śląsku. Byłoby wskazane ułożyć również katalog Silesiaców dawniejszych, aby nareszcie uzyskać pogląd dokładny na wszystko, co w dziedzinie badań śląskich dotąd zrobiono.

Alfred Jesionowski

Pszczyna, G. Śl.

Odczyty na Śląski. Z Katowic donoszą nam (ad): Podobnie jak w roku ubiegłym — dział przyrodniczy Muzeum Śląskiego i Oddział Śląski Pol. Tow. Przyrodników — będą organizowały odczyty przyrodnicze. Pierwszy odczyt już się odbył p. t. „Wrażenia z podróży po Kaukazie", wygłosiła go dr. Aniela Kozłowska.

Jutro:

MALARZ Z BESKIDDZKIEJ WIOSKI

(J. Warchałowski o Janie Wałachu)

Książki nadesłane

Samuel Stendig: „Polska a Palestyna w dobie obecnej". Warszawa, 1935. Nakł. J. Neumana

Józef Białoskórski: „10 lat piekła w Legji Cudzoziemskiej". Tom drugi Warszawa 1935. Księgarnia Towarzystwa Wydawniczego.

Zygmunt Wasilewski: „Aspazja i Alcybjades". Z dziejów powieści warszawskiej. Warszawa 1935. Skł. gł. w Administracji „Myśli Narodowej", Jerozolimska 17.

Pisma nadesłane

„Arkady". Nr. 6. Treść: Cz. Olszewski: „W październikową rocznicę". — St. i Z. Dziewulcy „Schroniska" — M. Pszenicka: „Szałas narciarski". — T. M. Narolewski: „Koronki". — J. Hryniewiecki: „Z wystawy drogowej". — W. Telakowska: „O kolorze". — J. M. Szancer: „Warszawa leży nad Wisłą". — Pod Arkadami. — Adr. Red. Warszawa, Krleówska 5.

„Środy literackie". Nr. 2. Treść: „In memoriam" — W. Hulewicz: „Serce". — W. Arcimowicz: „Zagadnienie regjonalizmu". — T. Łopalewski: „Reportaż" — J. Putrament: „Droga leśna". — W. Dobaczewska: „O pomstę do Boga". — Cz. Miłosz: „Ty silna noc...". — T. Bujnicki: „Z poematu „Dno". „Do Muzy". A. Rymkiewicz: „Pieśń o śmierci dwóch" — Cz. Miłosz: „Młodzież literacka Francji". — J. Cycenas: „Refleksje o współczesnej literaturze litewskiej". — V. Montvila: „Śmierć na krzyżu". — Sprawozdanie. — Książki. — Wolne wnioski. — Dodatek. — Adr. Red. Wilno. Ostrobramska 9.

„Muzyka polska". Nr. 7. Treść: S Golachowski: „Antoni Stolpe". — M. Kondracki: „Muzyka Huculszczyzny". — G. Migot: „O muzyce francuskiej". — S. Wiechowicz: „Skąd i dokąd". — T Zalewski: „Votum separatum". — S Śledziński-Lidzki: „Elle parle gaulais". — J. Olcha: „Refleksje". — Dr. J. Freiheiter: Z współczesnej literatury polskiej. Muzyka skrzypcowa i muzyka wiolonczelowa". — Sprawozdanie. — Z Tow. Wydawniczego Muzyki Polskiej. — Z Wilna. — Varia. — Adr. Red. Mazowiecka 7 m. 22.

„Okolica Poetów". Nr. 7. Treść: S Czernik: „Odwracanie tez". — A. Łaszewski: „Potrzeba takiej krytyki". — H. Domiński: „Srebrny czas". — J. Przyboś: „Cień". — M. Jastrun: „Pociemniały drzewa". — A. Rzeczyca: „Beskid". — S. R. Dobrowolski: „Powrót na Powiśle". — L Świeżawski: „Powinnaś mi być". — A. Mikułko: „Białoruś". — S. Czernik: „Elegja jesienna" — G. Terlikowska: „Oddajcie mi". — W. Mrozowski: „Nad Narwią". — J. Fik: „Sława". — J. B. Ożóg: „Moja fotografja". J. Pietrkiewicz: „Prowincja" — A Gorycz: „Pożegnanie". — S. Napierski: „Przekłady". — L. Lewin: „Przekłady" — M. Rudnicki: „Uwagi Czytelnika" — Recenzje. — Noty. — Adr. Red. Ostrzeszów, ul. Poprzeczna 2.

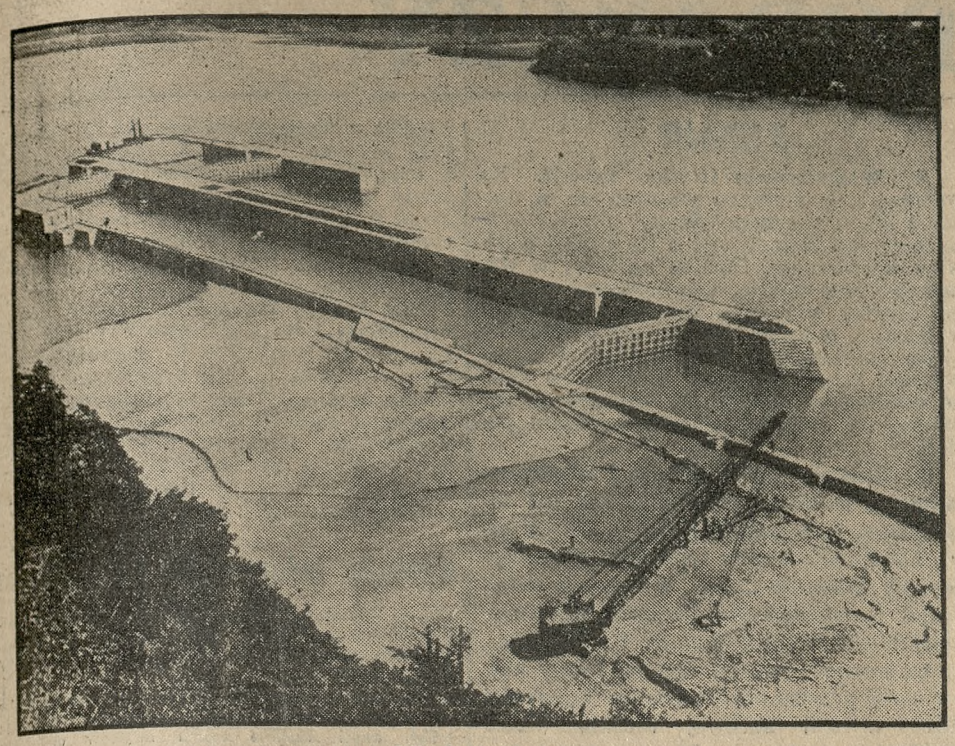

Istnieje olbrzymi plan regulacji rz. Mississippi kosztem 100 miljonów dolarów. Celem jej jest umożliwienie przejazdu statków oceanicznych od zatoki Meksyku w górę rzeki do Minneapolis i St. Paul (2000 km.). Na zdjęciu powyższem widzimy budowę szluzy w pobliżu Dubuque.

Co mówi znawca Etjopji?

Czy znasz ten kraj? — Udręka blasków tęczowych — W zapadłym zakątku

O wielkich trudnościach, oczekujących wojska włoskie w ich dalszym marszu wgłąb Abisynji, wypowiada się w jednej z poważnych gazet zagranicznych pewien gruntowny znawca wysokogórskich obszarów Etjopji:

Nie należy przypuszczać, by w italskiej armji inwazyjnej było wielu oficerów, którzyby kraj, będący terenem działań wojennych, uprzednio dokładnie zbadali, którzyby znali choćby główny język krajowy — nie mówiąc już o narzeczach licznych szczepów koczowniczych — i którzyby cośkolwiek wiedzieli o obyczajach i kulturze tubylczej ludności. Znamiennem jest ustawicznie powtarzające się w wiadomościach z placu boju określenie: „miasto", podczas gdy w rzeczywistości chodzi tu o szeroko rozrzucone wiejskie osady. W oczach Europejczyka Adigrat i Adua nie mogą żadną miarą uchodzić za miasta. Charakter miasta posiadają w Abisynji jedynie Adis Abeba, Diredana, Harrar, Gondar i Aksum. A jeżeli chodzi o ścisłość, to na miano „miasta" zasługują chyba tylko Adis Abeba i Diredana, gdzie ostatnio pobudowany został całkiem nowoczesny hotel. Aksum i Gondar, z ich olbrzymiemi rumowiskami, są interesujące raczej z historycznego punktu widzenia.

Należy też zaznaczyć, że posiadanym mapom topograficznym nie zawsze można zaufać, gdyż liczne małe strumyki, na żadnej mapie nie oznaczone, po okresie deszczowym zamieniają się w rwące potoki. Wiadomości o doskonałym stanie zdrowia wojsk italskich przyjmować trzeba z pewną rezerwą, gdyż przy coraz dalszem przenikaniu wgłąb puszcz malarycznych straty spowodowane chorobami nie mogą być nikłe; toć i najbardziej zahartowane formacje tubylcze dziesiątkowane są przez epidemje.

W najgorszych przypuszczalnie warunkach znajdują się grupy wojskowe około Mussa Ali, zmuszone przebijać się w kierunku zachodnim wzgl. południowo - zachodnim. Wulkaniczny teren dokoła Mussa Ali robi wrażenie fantastycznego krajobrazu na Marsie. W nieznośnym żarze słonecznym skrzą się i lśnią w wszystkich barwach tęczy zastygłe szkliste potoki lawy. Oko ludzkie, nie zabezpieczone ciemnemi szkłami, nie zniosłoby tej oślepiającej gry kolorów. Ale i przy użyciu szkieł nietylko wzrok, ale i umysł doznaje znużenia; zaś każde zdjęcie hełmu może spowodować natychmiastowe porażenie słoneczne.

Miasteczko portowe Dżibutti w francuskiem Somali przeżywa w związku z wojną włosko-abisyńską, epokę „prosperity", jakiej dotąd nigdy jeszcze nie zaznało. Trzy miejscowe hotele są tak „nabite", że nieraz po osiem osób nocuje w jednym pokoju. Podczas, gdy w czasach normalnych w Dżibutti mieszka tylko około sześciuset cudzoziemców, to obecnie liczy się ich na tysiące. Kawiarnie i restauracje są, w całem słowa tego znaczeniu, dzień i noc oblężone przez liczne rzesze zgłodniałych i spragnionych przybyszów. Do portu co raz zawija statek, przywożący zawsze z niecierpliwością oczekiwany nowy ładunek whisky, piwa, wina i innych napojów wyskokowych, których ciągły brak odczuwać się daje.

W kawiarniach prowadzone są ożywione rozmowy, oczywiście na temat wojny w sąsiednim kraju, ale ponieważ otrzymane wiadomości są niezmiernie skąpe i sprzeczne, więc indywidualna inwencja znajduje duże pole do popisu i najfantastyczniejsze opowiadania znajdują chętnych słuchaczów. Nad różnojęzycznym rozgwarem dominują „przeboje", wygrywane przez mniej lub więcej przedpotopowe gramofony. Bo zagnani zrządzeniem losu w ten zapadły kąt świata wojskowi i cywile wymagają à tout prix choćby najprymitywniejszej rozrywki, dla zabicia nudy i skrócenia czasu przymusowego próżnowania.

kr.

WIE, JAK TRZEBA

— Słuchaj, Freddy, czyś zaatakował testament ciotki?

— Nie, to nie, ale spadkobierców.

(Mercury)

Młyn, będący w ruchu od 100 lat

Na wyspie Kephallania, położonej u wylotu zatoki Korynckiej (Grecja), Anglik Stevens przed 100 laty zrobił dziwne odkrycie. Znalazł mianowicie miejsce, w którem poprzerzynana przepaściami i urwiskami ziemia wyspy, niżej leży od poziomu morza. Stevens miał plan gotowy. Wykopał cztery metry szeroki i czterdzieści metrów długi kanał od morza do owych szczelin ziemnych i puścił nim wodę, która jednakże nie zalała tej części wyspy, lecz znikała bez śladu w szczelinach. Stevens zrozumiał, że to zjawisko natury wyzyskać można jako tanie i niewyczerpalne źródło energji. Wbudował więc w prąd duże żelazne koło wodne, czyli kolusz, które od 100 lat obraca się bezustannie. Uzyskana na tej drodze energja wystarcza do zapędu fabryki sztucznego lodu, niewielkiej centrali elektrycznej oraz tartaku.

Powstaje pytanie, gdzie podziewa się woda, płynąca bezustannie z morza do szczelin ziemnych. Od roku 1835 wpłynęło do szczelin przeszło 2 milj. m. kub. wody, nie pozostawiając po sobie żadnych śladów, ani też przeszkód. Kopano głębokie studnie dla śledzenia biegu wody, lecz jak dotąd, zagadki rozwiązać nie zdołano. Przypuszcza się, że w głębiach wyspy znajdują się olbrzymie jaskinie, w których zbiera się woda i z których w innych miejscach wylewa się do morza, lecz i w tem tłumaczeniu mieści się sprzeczność, tak, iż młyn wodny na wyspie Kephallania w dalszym ciągu jest zagadką nierozwiązaną.

W i P.

Drogi znaczek pocztowy

Dwunastocentowy znaczek poczty Stanów Zjednoczonych z 1861 roku został w tych dniach sprzedany na licytacji w Harmers przy Bond Street w Londynie za 525 funtów szterlingów. (13 700 zł). Znaczek ten z podobizną Jerzego Washingtona był przemycony z Rosji przez swego właściciela, księcia Oldenburga, który zaszył go pod podszewkę palta. Zapomniawszy zupełnie o zaszytym znaczku, książę po niejakim czasie w Anglji ofiarował swe palto zubożałemu rodakowi. Nowy posiadacz palta odkrył znaczek podczas przeróbki otrzymanego okrycia. Nim to nastąpiło, książę umarł. Nieznany Rosjanin trzymał znaczek, a ostatnio sprzedał go na licytacji za bądźcobądź ładną sumkę. S. F.

Jednostronny fenomen namieciowy

Zmarł w tych dniach w Berlinie, jak donosi prasa niemiecka, bibljotekarz państwowej bibljoteki pruskiej, Otto Schrader, odznaczający się fenomenalną wprost pamięcią. Po ukończeniu studjów teologicznych, nie czując powołania do stanu duchownego, objął stanowisko bibljotekarza, na którem przetrwał do końca życia. Pamięć Schradera posiadała fenomenalny zasięg, ale wyłącznie w dziedzinie meteorologji. Podczas gdy w innym kierunku jego zdolności mnemoniczne były normalne wszystko co się odnosiło do warunków pogody i położenia astronomicznego, pozostawiało niezatarte ślady w mózgu skromnego urzędnika. Pamiętał on dokładnie, przez okres 20 000 dni, to zn. około 54 lat, temperaturę i stan pogody jakiegokolwiek dnia. Kilkakrotnie poddano go badaniom komisyj naukowych i ani razu w odpowiedziach swych się nie omylił. Co najdziwniejsze, że w przewidywaniu pogody — przepowiednie jego, jak zresztą większa część przepowiedni tego rodzaju nie miały żadnego znaczenia.

S. F.

Dziwny objaw

Dzienniki włoskie notują dziwny objaw cofnięcia się pamięci o lat kilkanaście. Niedawno pewien kupiec w Catanji, rozmawiając ze swym klientem uczuł nagle tak gwałtowny ból głowy, że stracił prawie przytomność. Przewieziono go do szpitala, gdzie odzyskał wprawdzie zmysły, okazało się jednak, że pamięć jego cofnęła się o lat kilkanaście. Chory dziwi się, że przebrano go w strój cywilny, nie poznaje swej żony i syna, opowiada wciąż o wojnie i towarzyszach broni tak, jakby rozstał się z nimi dopiero dnia poprzedniego na froncie włosko-austrjackim, dziwi się, że dzienniki nic nie piszą o zdobyciu Gorycji i nie może pojąć, dlaczego wygląda w zwierciadle na człowieka 50-letniego skoro liczy dopiero lat trzydzieści. Ale poza tym dziwnym objawem obłąkania, którym zajęli się najwybitniejsi specjaliści psychjatrji, chory zachowuje się zupełnie normalnie.

S. F.

Szósta żona władcy Arabji

Ibn Saud, król Hedszasu, poślubił w piątek ubiegły córkę żyjącego w Damasku szejka Nawaf El Szalaam. Władca osobiście nie przybył na ceremonję zaślubin, lecz kazał się zastąpić przez 40 szejków z Hedszasu. Małżeństwo to ma charakter wybitnie polityczny i wzmocni znacznie wpływy Ibn Sauda na północy Arabji. Jest to szósta żona, którą pojął Ibn Saud.

W i P

Łosie w Szwecji

Szwedzkie Towarzystwo Myśliwskie ogłosiło sprawozdanie, z którego wynika, że Szwecja jest krajem w Europie posiadającym najwięcej łosi. Ilość upolowanych tam rocznie „królów lasów" wynosi około 6 000 sztuk. W ostatnich latach otoczono je troskliwą opieką, ograniczając ściśle czas dozwolony na polowania. Wpłynęło to oczywiście na znaczne zwiększenie się ilości tych pięknych zwierząt.

W PIĄTEK wspaniałe przedstawienie

„BORYSA GODUNOWA"

w TEATRZE WIELKIM

Po rewelacyjnych przedstawieniach „Aidy" i „Fausta" wchodzi na afisz wspaniała opera Mussorgskiego **„Borys Godunow"**, którą ujrzymy na scenie Teatru Wielkiego

w piątek, dnia 1 listopada.

Jak poprzednie przedstawienia tak i **„Borys Godunow"** otrzyma **pierwszorzędną obsadę śpiewaczą z Romanem Wragą** w roli tytułowej. W dalszych partjach wystąpią: **Halina Dudicz, Marja Kisielewska, Helena Majchrzak, Michał Sumicki, Roman Cirin, Radzisław Peter, Dr. W. Roessler-Stokowska, Karol Urbanowicz, Marja Janowska i Jan Gruszczyński.**

Kierownictwo muzyczne spoczywa w wytrawnych rękach **dyr. dr. Zygmunta Latoszewskiego.** Reżyser **Karol Urbanowicz.**

Bilety do nabycia w przedsprzedaży w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20 i wieczorem od godz. 18,30 przy kasie teatralnej.

ng 17 381

Dawna romantyka cygańska żyje jeszcze w całej pełni — w Rumunji. Widzimy tu obozowisko wielkiej rodziny cygańskiej. Wiodą żywot koczowniczy i przestrzegają ściśle dawnych swych tradycyj, gdzie krwawa zemsta obowiązuje.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś arcydzieło Stanisława Moniuszki „Halka". W roli tytułowej p. Aniela Tomkiewiczówna, w dalszych partjach pp. Antoni Gołębiowski (Jontek), Aleksander Karpacki (Janusz), Karol Urbanowicz (Stolnik), Helena Majchrzakówna (Zofja) i Roman Cirin (Dziemba). Mazur i tańce góralskie, układu baletm. Maksymiljana Statkiewicza, odtańczą primabalerina Zofja Grabowska oraz corps de balet. — W czwartek „Hrabia Luxemburg" po cenach popularnych. — W piątek po raz pierwszy w bież. sezonie opera P. Mussorgskiego „Borys Godunow" z Romanem Wragą w roli tytułowej. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Zygmunta Latoszewskiego, reżyser Karol Urbanowicz. — W sobotę z powodu Dnia Zadusznego teatr nieczynny.

Koncerty symfoniczne

III. koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim odbędzie się we wtorek dnia 5 listopada o godz. 8 wieczorem. Dyrygent: Józef Ozimiński, solista Hugo Kolberg (skrzypce).

Dziś pożegnalny występ Maszyńskiego w Teatrze Polskim

Dziś pożegnalny występ gościnny znakomitego artysty scen warszawskich Marjusza Maszyńskiego w kapitalnej komedji „Dzień bez kłamstwa". — W czwartek premjera znakomitej krotochwili muzycznej Fredry „Nowy Don Kiszot" czyli „Sto szaleństw" z muzyką Moniuszki. Dyrekcja wyposażyła premjerę w nową całkowitą wystawę, jakiej Poznań dawno nie widział. Inscenizacja R. Zawistowskiego. Obsadę stanowią czołowe siły zespołu. — W dniach 1 i 2 bm. odegrana będzie sztuka Schillera „Intryga i miłość", po cenach do połowy zniżonych.

Pg 6 198-K. 725

DZIAŁ GOSPODARCZY

Na Dzień Oszczędności

Dzień 31 października obchodzony jest przez wszystkie państwa kulturalnego świata — według utartego już jedenastoletniego zwyczaju — jako Międzynarodowy Dzień Oszczędności. Dzień ten poświęcony jest intensywnej propagandzie oszczędnościowej, zmierzającej do uświadomienia szerokich warstw społecznych o znaczeniu oszczędności dla jednostek i społeczeństwa, do zwalczania niezmiernie szkodliwej dla kraju tezauryzacji, tudzież do podniesienia stopnia dojrzałości gospodarczej ludności.

Z tego punktu widzenia obchód Dnia Oszczędności posiada niewątpliwie wielką doniosłość — jako środek wychowania ekonomicznego społeczeństwa — specjalnie w krajach, w których poziom dojrzałości i kultury gospodarczej jest niski.

Coprawda, ta realizacja celu, do jakiego zmierza obchód Dnia Oszczędności, napotyka w warunkach dzisiejszych na poważne trudności. Nawoływanie społeczeństwa do oszczędzania w dobie obecnej zakrawa niemal na ironję. Przecież wskutek kryzysu dochody wszystkich warstw społecznych spadły do tak niskiego poziomu, że w licznych wypadkach nie wystarczają na pokrycie niezbędnych wydatków. Jak tu zatem mówić o oszczędności, skoro z braku wystarczających dochodów poważne odłamy ludności naruszać muszą nawet substancję majątkową, aby wyżyć.

Smutna ta rzeczywistość nie powinna nas wszakże pogrążać w rezygnacji i zniechęcać do oszczędzania. Pomimo niebywale ciężkich warunków materjalnych, winniśmy starać się — przez dalsze ścieśnianie pasa — do odkładania z naszych, tak bardzo uszczuplonych już dochodów, choćby najskromniejszej cząstki do banku lub kasy oszczędności.

Nie możemy dzisiaj oszczędzać na zapewnienie sobie „lepszego jutra" i podniesienie naszego dobrobytu, bo na to niema warunków i środków, ale powinniśmy oszczędzać ze skromnych środków, jakie posiadamy, na utworzenie sobie „rezerwy oszczędnościowej", która zabezpieczyłaby nas przed ewentualnemi następstwami dalszego pogorszenia się sytuacji gospodarczej. Dalecy jesteśmy od pesymizmu, niewiadomo jednak, czy nie czekają nas czasy jeszcze niepomyślniejsze od obecnych, czy wskutek dalszej deflacji, zapowiadanej przez nowy rząd, dochody nasze nie skurczą się jeszcze bardziej. Jakże je przetrwamy, gdy brak nam będzie tej rezerwy „na czarną godzinę", gdy nie będziemy posiadali środków na pokrycie naszych prywatnych deficytów budżetowych?

To też życzyć należy, aby obchód tegorocznego Dnia Oszczędności przypomniał społeczeństwu tę konieczność gospodarczą, podyktowaną własnym, dobrze pojętym interesem. Nie ulegać rezygnacji i zniechęceniu, ale — przez silną wolę, samozaparcie i dalsze ograniczenie zbędnych wydatków oszczędzać i wytrwać! Oto hasła, które w Dniu Oszczędności winny dotrzeć do wszystkich i przekonać każdego.

Dając zarobek Żydowi, przyczyniasz się do pozbawienia chleba i pracy tysięcy Polaków!

Komunalne Kasy Oszczędności

Komunalne Kasy Oszczędności (w skróceniu: K. K. O.) województw poznańskiego i pomorskiego należą do najstarszych instytucyj finansowych na ziemiach Polski Zachodniej. Działalność swoją opierają K. K. O. na rozporządzeniu Prezydenta R. P. z dnia 24. 10. 1934 r. Na zasadzie tego dekretu K. K. O. są publiczno-prawnemi zakładami samorządu terytorjalnego. powołanemi do rozwijania zmysłu oszczędnościowego w najszerszych sferach społeczeństwa oraz do gromadzenia oszczędności w sposób zapewniający całkowite bezpieczeństwo złożonego kapitału i odpowiednie oprocentowanie.

K. K. O. województw poznańskiego i pomorskiego zrzeszone są w **Komunalnym Związku Kredytowym** w Poznaniu jako swym związku rewizyjnym. Centralą finansową K. K. O. jest **Komunalny Bank Kredytowy** w Poznaniu, instytucja publiczno-prawna o pupilarnej pewności.

Za zobowiązania K. K. O. — a więc i za wkłady — odpowiadają związki założycielskie, tj. gminy miejskie, powiaty lub wojewódzkie związki samorządowe całym swym majątkiem i siłą podatkową swych mieszkańców.

Poza bezpieczeństwem prawnem czyli pupilarnem przyznano Komunalnym Kasom Oszczędności uwolnienie przychodów od wkładów oszczędnościowych złożonych w K. K. O. od podatku od kapitału i rent oraz zwolnienie tychże wkładów od zajęcia w drodze egzekucji do kwoty zł 2.500.

W chwili obecnej istnieje w Wielkopolsce i na Pomorzu 115 K. K. O., którym przeszło 400 tysięcy wkładców czyli co dziewiąty mieszkaniec Wielkopolski i Pomorza powierzyło swe oszczędności na łączną sumę 150 miljonów złotych Wymienione Kasy posiadają poza tem ca. 30 miljonów złotych własnych kapitałów (zakł. i rezerw.).

Nagromadzone oszczędności rozprowadzają Kasy na terenie swego miasta, powiatu lub województwa w formie kredytów między rolników, kupców, rzemieślników — jednem słowem między wszystkie warstwy społeczne danego okręgu.

Jeżeli się zważy, że z usług najstarszych K. K. O. korzysta ku swemu zadowoleniu trzecie już pokolenie oraz że K. K. O. zapewniają swoim wkładcom bezpieczeństwo kapitału i bezwzględną tajemnicę, to przypuszczać można i należy, że K. K. O. cieszyć się będą nadal niezachwianem zaufaniem społeczeństwa przy spełnianiu szczytnych zadań społeczno-gospodarczych, wytkniętych im wiekową tradycją.

dg 4615

KRONIKA GOSPODARCZA

Ulgi taryfowe dla dotkniętych klęską posuchy

Na podstawie planu opracowanego przez wojewódzki komitet pomocy dla posuszan, w którym biorą udział przedstawiciele Wlkp. izby rolniczej, W. T. K. R., Państwowego Banku Rolnego oraz izby skarbowej wojewoda poznański przedłożył rządowi szereg wniosków, z których część została już pozytywnie załatwiona. Jako pierwsze zarządzenie w zakresie pomocy ofiarom posuchy min. komunikacji pismem z dn. 14. 10. 1935 r. nr. H. T. III 167/83 skierowanem do wszystkich dyrekcyj okr. Kolei Państw. wprowadziło następujące ulgi taryfowe dla przewozu niżej wymienionych zbóż, ziemniaków i pasz:

1. Przedmiot: A. Zboże w ziarnie: żyto, pszenica, jęczmień, owies z poz. 1. a: koniczyna, nieprasowana i prasowana z poz. 60 i 61; otręby zbożowe z poz. 482; kuchy (makuchy, wytłoczyny) w płytach, kawałkach (śróty) ulb mielone, następujące: rycynowe, lniane, rzepakowe, słonecznikowe, ze soji i inne oddzielnie niewymienione, poz. 485; B. Ziemniaki świeże poz. 27; siano nieprasowane i prasowane z poz. 60 i 61; słoma ze zboża i nasion strączkowych, nieprasowana i prasowana poz. 62 i 63.

2. Obszar ważności: Do A i B od wszystkich stacyj P. K. P. do stacyj P. K. P. położonych na obszarze woj. poznańskiego, za wyjątkiem pow. szubińskiego i wyrzyskiego.

3. Opłaty: Według taryf obowiązujących w dn. 15. 10. 1935 r. obniżonych: do A o 50%, do B o 25%.

4. Warunki stosowania: ulgi niniejsze stosuje się w czasie od 20. 10. r. b. do dn. 1. 8. 1936 r. Nadawca jest obowiązany dołączyć do listu przewozowego odpowiednio wypełnione zaświadczenie, wydane przez jeden z powiatowych komitetów posuchowych woj. poznańskiego. Przy przesyłkach zbóż wymienionych w pkt. 1) przedmiot nieniejszej ulgi nadawca winien zamieścić w liście przewozowym oświadczenie: „przeznaczone do siewu". (AZ)

PODATKI I OPŁATY

(p) **O ulgi podatkowe przy dostawach na teren w. m. Gdańska.** Wobec nowej sytuacji, w jakiej znaleźli się polscy dostawcy wskutek posunięć walutowych w. m. Gdańska, samorząd gospodarczy, opierając się na opinji i wnioskach sfer gospodarczych, wystosował do min. skarbu memorjał, w którym szczegółowo umotywował konieczność zastosowania doraźnych ulg w podatku przemysłowym od obrotu dla artykułów wywożonych na obszar w. m. Gdańska.

Z KRAJU

(k) **Wzmocnienie franka szwajc.** Na wczorajszych giełdach walutowych w dalszym ciągu nie zanotowano prawie żadnych zmian kursowych, o ile chodzi o dewizy anglosaskie. Dewiza na Zurych wykazuje wzmocnienie, które stanowi reakcję na obawy, wyrażane przed niedzielnemi wyborami, a które okazały się nieuzasadnione. Jednocześnie dewizy obce, w szczególności Paryż, wykazały w Zurychu pewne osłabienie. Dewiza na Amsterdam pozostała na dotychczasowym wysokim poziomie.

(k) **Umowa między Polską i międzynarodowym kartelem stalowym.** Jak już donosiliśmy, w dniach 23 i 24 bm. odbyły się w Londynie obrady międzynarodowego kartelu stalowego „Ireg", w których wzięli udział przedstawiciele Związku Eksportowego Polskich Hut Żelaznych. Na konferencji tej nastąpił podział ogólnej kwoty eksportowej przyznanej Polsce w wysokości 350.000 t. stali surowej rocznie (około 300.000 t. wyrobów walcowanych) na poszczególne działy. Układ tymczasowy zawarty między „Ireg" i Polską w dniu 1. sierpnia br. na okres trzymiesięczny, t. j. do 1 listopada br., został przedłużony do 1 grudnia br., poczem ma być zawarta umowa ostateczna.

(k) **Dobra konjunktura przemysłu elektrotechnicznego.** Rozbudowujący się nasz przemysł elektrotechniczny znajduje w kraju zwiększone możliwości zatrudnienia naskutek kurczenia się przywozu wyrobów zagranicznych, spowodowanego hamowaniem jego rozmiarów środkami polityczno - handlowemi. Statystyka wykazuje w tym roku powiększenie ilości zakładów wytwórczych o 5 do liczby 63. Liczba robotników natomiast zwiększyła się z 6.846, t. j. o 28%. Rozwój dotyczy głównie przemysłu radjowego. (l)

(k) **Stała wystawa stolarsko - meblowa pod Poznaniem.** Jak wiadomo, Swarzędz pod Poznaniem jest ośrodkiem przemysłu stolarsko - meblowego. Znajduje się tam zgórą dwieście kilkadziesiąt zakładów. Wyroby swarzędzkie są sprzedawane nietylko w pobliskich miastach woj. poznańskiego i pomorskiego, ale również w dalszych miejscowościach, głównie na Śląsku, gdzie znajdują łatwy zbyt. Cech stolarzy w Swarzędzu powziął niedawno myśl utworzenia stałej wystawy stolarsko-meblowej, jako instrumentu reklamy i miejsca stałej sprzedaży wyrobów. Subsydjum funduszu pracy oraz składki członków cechu umożliwiły wybudowanie w krótkim czasie dużej hali murowanej na pomieszczenie eksponatów.

Z ZAGRANICY

(z) **Zagraniczny obrót dewizą włoską.** Sprecyzowane zostały przepisy, wydane wcześniej, a dotyczące przywozu i wywozu z Włoch waluty włoskiej. Każda osoba, opuszczająca Włochy, będzie musiała odtąd wypełniać specjalny formularz, na którym będą uwidocznione sumy dewiz włoskich, wywożonych zagranicę; suma ta nie może przekraczać 2 tys. lirów. Formularz będzie oddany granicznym władzom włoskim, przyczem osoby powracające do Włoch nie będą miały prawa wwieźć ze sobą większej ilości waluty włoskiej, niż została wywieziona.

(z) **Faszyzm przeciw... kapitalizmowi.** Agencja Havasa donosi z Rzymu, że wprowadzenie w najbliższym czasie sankcyj gospodarczych przeciw Włochom będzie miało jako skutek ewolucje faszyzmu w kierunku wrogim kapitalizmowi. Jak wiadomo, utworzono już szereg monopoli państwowych, a mianowicie: węgla, miedzi, cyny, niklu oraz środków napędowych. Funkcjonuje swego rodzaju dyktatura w zakresie surowców. Obecnie spodziewany jest szereg dekretów, wprowadzających kontrolę i decyzję państwa w tych dziedzinach działalności gospodarczej, która dotąd pozostały jeszcze stosunkowo nieskrępowane. Agencja Havasa twierdzi w dalszym ciągu, że w praktyce sankcje zostały już zastosowane. Od drugiej połowy sierpnia bowiem większość kredytów angielskich, a nawet amerykańskich dla gospodarki włoskiej została cofnięta. Wielu eksporterów zagranicznych przyznaje importerom włoskim tylko bardzo krótkoterminowe kredyty, częstokroć nieprzekraczające terminu 24 godzin. Mimo to — jak twierdzi agencja — we Włoszech przeważa jeszcze optymizm, co do możliwości przetrzymania sankcyj.

(z) **Stany Zjednoczone przeciwdziałają zniżce funta angielskiego.** W Londynie i w Paryżu obiegają pogłoski, jakoby sekretarz skarbu Stanów Zjednoczonych Morgenthau obiecał w czasie swojej ostatniej bytności we Francji kierownictwu Banku Francji, że będzie współdziałał z francuską instytucją emisyjną w przeciwdziałaniu ostrzejszej deprecjacji funta angielskiego. Takie nastawienie Ameryki jest w zgodzie z wytycznemi amerykańskiej polityki srebrnej. Stany Zjednoczone kupiły w ostatnim czasie, a mianowicie od chwili, kiedy Morgenthau odbywał swe konferencje w Paryżu, 40 miljonów uncyj srebra na rynku londyńskim. W dalszym ciągu obiegają pogłoski, jakoby Morgenthau zapewniał kierownictwo Banku Francji, że nie będzie żadnej dalszej deprecjacji dolara. Angielskie koła finansowe zwracają uwagę, że jeśli wszystkie te pogłoski są słuszne, oznacza to, że największe waluty świata są praktycznie ustabilizowane, gdyż Ameryka przeciwdziała deprecjacji funta, podczas gdy Brytyjski fundusz walutowy przeciwdziała zwyżce funta. Pogłoski te nie wpłynęły specjalnie na sytuację na giełdzie walutowej.

Krótkie informacje gospodarcze

— Powstał projekt utworzenia kartelu farbiarń zarobkowych, farbujących pończochy. W najbliższym czasie mają być podjęte próby jego realizacji.

— Na ogólną ilość 16 157 czynnych młynów w Polsce województwa zachodnie posiadają 1 754, czyli 10,85% ogółu młynów czynnych w Polsce.

— Towarzystwo Kupców we Wrześni obchodziło 25-lecie swego istnienia.

— Głównym producentem surowca wełnianego, znajdującego się w handlu, są województwa zachodnie, wytwarzając ponad 72% ogólnopolskiej produkcji tego surowca.

— W rzemiośle pomorskiem pracowało w ub. r. 12 971 mistrzów, 4 500 czeladników i 4 279 uczniów. Ogólna ilość utrzymujących się z pracy rzemieślniczej włącznie z rodzinami — wynosi około 80 tys. osób.

— Min. gospodarki Rzeszy udzieliło pozwolenia na uruchomienie wielkiej huty cynkowej w Harzu, która produkować ma 40 tys. tonn cynku rocznie. Po uruchomieniu tej huty Niemcy uniezależnią się całkowicie od przywozu zagranicznego.

— Dnia 4 listopada b. r. rozpoczynają się rokowania niemiecko-czechosłowackie w sprawie rewizji umowy gospodarczej, która 30 listopada b. r. wygasa. Rokowania obejmą przedewszystkiem zmianę warunków płatności oraz kontyngentów importowych.

— Przemysły porcelany Austrji, Niemiec, Czechosłowacji i Włoch zawarły umowę kartelową. Kartel regulować będzie ceny i warunki sprzedaży.

— Austrjacki instytut badania konjunktur stwierdza ożywienie w austrjackiem życiu gospodarczem, w szczególności w produkcji przemysłów żelaznego, włókienniczego i papierniczego.

— Wskutek bardzo wysokich zbiorów cebuli w Hiszpanji, na Węgrzech i w Holandji zaznaczyła się bardzo słaba konjunktura dla eksportu tego artykułu.

— Obszar tegorocznych zasiewów zbóż w Argentynie w porównaniu z r. 1934/35 zmniejszył się przy pszenicy o 25,1%, przy życie o 24,7%, przy jęczmieniu o 4,3%, przy owsie o 18,8%.

Judaica gospodarcza

Zażydzenie ekspedycji morskiej

Gdynia zażydziła się na wszystkich odcinkach. Dziś wskażemy na pozycję Żydów w ekspedycji portowej. Oto zestawienie ilościowe firm ekspedycyjnych w Gdyni według narodowości, tych przedsiębiorstw, które posiadają koncesje celne:

Polacy	5
Żydzi	9
Inni	4

Z pośród 9 żydowskich koncesyj 5 udzielono w czasie urzędowania min. Rajchmana. Ogół, zwłaszcza kupiectwa polskiego, wie doskonale, jak Żydzi w ostatnim czasie zdołali się umocnić w całym szeregu gałęzi handlu. W Gdyni Żydzi monopolizują import szeregu artykułów.

Umocnienie się Żydów w ekspedycji portowej o tyle jeszcze zasługuje na podkreślenie, że odbywa się ono kosztem Polaków, którzy już w Gdyni byli. Ekspedycja portowa w Gdyni jest już dostatecznie rozbudowana i nowe przedsiębiorstwa mogą pracować tylko kosztem zmniejszenia obrotów już istniejących placówek. Wpuszczenie Żyda jest więc stwarzaniem konkurencji dla spedytorów osiadłych. Ale za czasów min. Rajchmana zaszły wypadki odebrania koncesji Polakowi, a nadano je aż 5 nowym Żydom.

Ekspedytor jest mężem zaufania właściciela towaru, powinien on również cieszyć się zaufaniem polskich władz celnych. Czy uzależnianie polskiego handlu morskiego od pośrednictwa żydowskich spedytorów portowych ma trwać również po ustąpieniu min. Rajchmana? W każdym razie obecnie jest już tak, że Żydzi w tej dziedzinie mają zdecydowaną przewagę i zawdzięczają to b. min. przemysłu i handlu.

E. P.

Po sezonie w lekkiej atletyce

Miniony sezon rozpatrzeć trzeba obowiązkowo i jedynie pod kątem przyszłorocznej olimpjady. A z tego punktu widzenia patrząc, stwierdzić musimy bez osłonek, że sezon został zmarnowany.

Jakie bowiem możliwości dano zawodnikom do cyzelowania formy i wybicia się, do próbowania sił i objawienia możliwości, jak wreszcie starano się pobudzić ich do intensywnej pracy?

Program przygotowań olimpijskich należy przedewszystkiem do PZLA. Po za oficjalnym programem mistrzostw Polski doprowadził PZLA do skutku trzy imprezy międzypaństwowe: małowartościowe (sportowo) spotkanie Polska — Belgja, trójmecz bałtycki Polska — Estonja — Łotwa i Węgry — Polska. Poza tem tylko Kucharski miał dostateczną, pytaenie tylko czy racjonalnie rozłożoną serję startów międzynarodowych, co jednak już mniej było zasługą PZLA, jak sławy naszego asa, zdobytej sobie naprawdę rewelacyjnemi i pierwszorzędnemi wynikami na dystansach średnich. Dwukrotnie startował na zagranicznych skoczniach Schneider w towarzystwie godnych rywali, a z początkiem sezonu jeszcze Lokajski i Heljasz w Paryżu.

KUCHARSKI

każdy swój start zakończył głośnym sukcesem. W Paryżu, Sztokholmie, Goetheborgu, Amsterdamie i Budapeszcie zwyciężając z najważniejszych: Powell'a (Anglja), Szabo (Węgry), Ventzkego (Ameryka), Ny (Szwecja) — i to każdego z nich dwukrotnie. Udowodnił wysoką formę, duże umiejętności taktyczne i klasę, podziwianą przedtem chyba tylko jeszcze z Polaków u Kusocińskiego.

SCHNEIDER

poprawiał się od startu do startu. Na meczu z Belgją pokonał wysokość 3,97 m., na trójmeczu bałtyckim ponowił ten wynik (3,96 m.) wspólnie z Morończykiem, w Amsterdamie skoczył 4,10 m., by wreszcie w Budapeszcie odnieść zwycięstwo wynikiem 4,14 m.

NOJI

w sezonie bez formy, albo bez okazji do wykazania jej, na meczu z Węgrami przebiegł dystans 5000 m. w czasie 14:56,8 minut, co stanowi czas na europejskim poziomie. Zwycięstwa niestety nie odniósł i musiał zadowolić się drugiem miejscem.

LOKAJSKI I TURCZYK

zdradzili duże możliwości, osiągając rzuty w granicach 68 m. Niestety wyniki ich w kronikach oficjalnych nie będą notowane. Pierwszy rzucił w Poznaniu oszczep na odległość 68,92 m., poza konkursem, drugi osiągając 68 m., rzut przekroczył.

Dysponując takimi zawodnikami, P. Z. L. A. winien im dać możność do jaknajczęstszych startów w międzynarodowem towarzystwie, możliwie racjonalnie rozłożonych. Nawet Walasiewiczówna, wychowana na najlepszych wzorach amerykańskich, skarżyła się, że mało ma startów w czasie swego pobytu w Polsce. Czyżby mężczyźni potrzebowali ich mniej, kiedy dopiero pną oni się ku szczytom i wzory godne podpatrzenia i naśladowania ujrzeć mogą tylko zagranicą?

OKRĘGI

również nie wszystkie spełniły należycie swego zadania. Warszawski zorganizował źle występ Amerykanów, szwendających się „urlopowo" po Europie. Smutną rolę przy tej okazji odegrał PZLA, który zamiast start olimpijczyków i czołowych zawodników uczynić obowiązkowym, wolał absentujących po zawodach pociągnąć do odpowiedzialności za... nieskorzystanie z zaproszenia.

OKRĘG POZNAŃSKI

zaaranżował z okazji popularnego biegu „Kurjera Poznańskiego" zawody ogólnapolskie, oraz z innej okazji piękny pojedynek Walasiewiczówny ze sprinterkami niemieckiemi. Poza tem spotkania międzyokręgowe z Wrocławiem, Warszawą, Pomorzem i swego drugiego garnituru z Toruniem.

Pomorze przeprowadziło międzynarowe spotkanie Pomorze — Gdańsk — Królewiec, a Wilno i Białystok spotkanie Polska północna — Prusy Wschodnie, Śląsk spotkania ze Śląskiem niemieckim i Wrocławiem.

Wszystkie oczywiście mecze z reprezentacjami zagranicznemi przegraliśmy, co niechlubnie świadczy o poziomie naszej lekkiej atletyki. Reszta okręgów wolała nie wysilać się w swojej działalności.

Z KLUBÓW

dopiero pod koniec sezonu ruszyły się stołeczne: Warszawianka i Legja czyniąc wypady w najbliższą okolicę (Łódź). Poznańska Warta niestety odeszła daleko od tradycji ostatnich lat, kiedy to była prawie że jedyną drużyną lekkoatletyczną, rozgrywającą częste spotkania międzyklubowe w różnych miastach Polski.

Tak tedy zabrakło: masowych imprez lokalnych, z których być może wyłuskałby się jakiś nowy talent; spotkań międzyokręgowych wzgl. częstych międzyklubowych, któreby dały szlif czołowej grupie zawodników różnych ośrodków. Ilościowo liczne starty podniecałyby zawodników do wysiłku treningowego przed każdym nowym startem, do utrzymania formy i podciągania się. A tak jak było, wszystko zaledwie się ruszało.

Nie może być pocieszeniem, że ogólny poziom się podniósł, (dowodem przeciętna pierwszych w każdej konkurencji); to byłby objaw dodatni w latach poolimpijskich. W roku przedolimpijskim natomiast słyszeć powinniśmy byli o śrubowaniu wyników, w naszych warunkach oczywiście tylko nielicznych jednostek.

KANDYDACI OLIMPIJSCY

Na dobrą sprawę po minionym sezonie widzimy tylko dwóch olimpijczyków: Kucharskiego i Schneidera. Ponowne wysunięcie się Heljasza wydaje się mało prawdopodobne wobec znacznego spadku formy przy dalszych postępach w całym świecie. Morończyk, Klemczak, Tilgner, Luckhaus, Gancarz potrzebowaliby jeszcze znacznego podciągnięcia się. Lokajski i Turczyk musieliby conajmniej powtórzyć swoje „nieoficjalne" wyniki. Noji — choćby jednego poważnego zwycięstwa międzynarodowego Pławczyk równej formy. Wszyscy: dobrego nauczyciela, żelaznej dyscypliny i silnej woli. Trzecia grupa to zarysowujące się tu i ówdzie młode talenty, których rozwój lepiej odczekać i pomówić o nich na wiosnę ..

U KOBIET

talenty jakoby wygasły. Nawet Walasiewiczówna, nasza chluba narodowa, nietylko przez wzgląd na klasę sportową ale również z powodu przywiązania okazywanego „starej ojczyźnie", zdaje się być zagrożona w swojem jednowładztwie przez Stephenson Wajsówna upoważniająca jedyna z reszty do pewnych nadziei, chcąc mieć na olimpjadzie słówko do powiedzenia, pracować winna bez przerwy z samozaparciem, pod okiem doskonałego nauczyciela.

Po pięściarskich mistrzostwach okręgu

We wtorek wieczorem wydział sportowy P. O. Z. B. zweryfikował niedzielne spotkania, przyznając Sokołowi 14:0 w spotkaniu ze Stellą, przez co Sokół wysunął się na drugie miejsce w tabeli i reprezentować będzie okręg poznański w rozgrywkach międzyokręgowych.

Na mecz z Sokołem wystawiła Stella 6 zawodników, w tem w wadze lekkiej Marciniaka, który nie był zgłoszony do P. Z. B. a jego karta zgłoszeń doręczona została delegatowi POZB. dopiero po ważeniu. Wobec unieważnienia tej walki drużyna Stelli uległa zdekompletowaniu, bowiem regulamin wymaga obsadzenia conajmniej 6 wag i Sokół uzyskał punkty walkowerem.

Na tem samem posiedzeniu wydział sportowy POZB unieważnił punkty, zdobyte przez Kuchnowskiego w spotkaniu z Wartą, bowiem zawodnik ten podpisał dwie karty zgłoszeń.

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy B. Polonja (Główna) — Sparta (Poznań) 4:1 (3:0); Stella (Gniezno) — K. P. W. II (Poznań) 7:2 (4:0); Korona II — HCP. II. 3:3 (2:1); Unja II (Kościan) — Rawicki Klub Sportowy 0:7 (0:3); Posnania — Admira, walkower dla Admiry, z powodu niestawienia się Posnanii; Unja (Poznań) — Szamotulski Kl Sport., walkower dla Szamotulskiego z powodu niestawienia się Unji.

O mistrzostwo klasy C. Raszkowianka (Raszków) — Naprzód (Ostrów) 2:3 (1:2 Britania (Poznań) — Grom (Poznań) 10:0 (5:0); Sokół II (Kępno) — Victoria (Ostrzeszów) 9:1 (2:1); Sława (Poznań) — Pogoń (Środa), walkowerem dla Sławy, z powodu nieprzybycia Pogoni; Legja (Środa) — Sokół (Jeżyce) 8:1 (2:1); Sparta (Oborniki) — Szamotulski K. S. II. 3:2 (1:1).

O puhar junjorów. Admira — Warta 3:4 (1:4); K. P. W. — Legja 5:5 (1:2).

Spotkania towarzyskie. Victoria (Września) — Warta II kombinowana 2:4 (0:2). Pentatlon (Poznań) — Czarni (Poznań) 5:2 (2:1).

W Bukareszcie nasza reprezentacja narodowa spotyka się w niedzielę z reprezentacją Rumunji, przeciwnikiem nam równorzędnym, z którym walczyliśmy dotychczas 6 razy. Pokonaliśmy naszych niedzielnych przeciwników raz w Bukareszcie w wysokim stosunku 5:0, raz przegraliśmy w Warszawie 2:3, remisując cztery razy i to 3:3 i 1. we Lwowie oraz 3:3 i 11 w Czerniowcach i w Bukareszcie.

Skład prowizorycznego naszego zespołu podaliśmy wczoraj. Ostatecznie ustalony on zostanie **po meczu treningowym w czwartek.**

Pięściarstwo

Warszawa — Berlin przez Radjo. Polskie Radjo transmitować będzie zakończenie meczu bokserskiego Warszawa — Berlin w dniu 1 listopada o godz. 21.20 do 22.00. Mecz odbędzie się w Berlinie.

Pierwszy występ bokserów pomorskich w Łodzi. Jak już pokrótce donosiliśmy, nadchodzącą niedzielę będzie dniem spotkania bokserskiego pomiędzy reprezentacjami Łodzi i Pomorza. Imienny skład par, które będą walczyły na meczu powyższym przedstawiają się następująco: Bartniak (Ł) — Wyszecki (P), Gotfryd — Krzemiński (P), Wojciechowski (Ł) — Bianga (P), Woźniakiewicz (Ł) — Kowalski, Taborek (Ł) — Bies (P). Chmielewski (Ł) — Zaremba (P), Pietrzak (Ł) — Wezner (P) i wadze ciężkiej Kłodas (Ł) — Choma (P).

Szermierka

AZS Poznań, rozpoczyna w środę 30 bm. o godz. 18 propagandowy kurs szermierki dla pań na florety. Treningi odbywać się będą w poniedziałki od godz. 18 do 19 w sali „ośrodka". w. f., ul. Bukowska 25. Informacje i zapisy na treningach i w sekretarjacie AZS Zamek - Wartownia, codziennie od 16.30 do 18. (kom)

Śp. Józef Czyżewski

W ubiegły piątek odprowadzono w Gdańsku na spoczynek wieczny senjora polonji gdańskiej, ś. p. Józefa Czyżewskiego. Zmarły przez przeszło pół wieku rozwijał na Kaszubach i na Powiślu ożywioną działalność narodową, był nietylko duchowym, ale faktycznym przywódcą społeczeństwa polskiego w Gdańsku.

Uroczystości pogrzebowe stały się wielką manifestacją uczuć i uznania dla Zmarłego. Wzięły w nich udział wszystkie bez wyjątku organizacje i stowarzyszenia polskie w Gdańsku, liczni przedstawiciele duchowieństwa z J. E. ks. biskupem O'Rourkem na czele. Obecni byli również przedstawiciele wszystkich instytucyj i urzędów polskich w wolnem mieście.

Ś. p. Czyżewski poszedł do grobu jako czołowy przedstawiciel ważnej w dziejach naszej ziemi nadmorskiej epoki — epoki najcięższych walk o utrzymanie polskiego charakteru naszych wybrzeży morskich. Nie ominęły i Jego po ciężkich trudach przykrości ze strony tych, którzy na dzisiejszą rzeczywistość polską wywierają wpływ decydujący. W hołdzie jednak pośmiertnym złączyli się wszyscy Polacy w Gdańsku, zanosząc błagania do Najwyższego, aby dał pokój wieczny niestrudzonemu w walce za wiarę św. i ojczyznę. Niech Mu ziemia lekką będzie!

Ś. p. Czyżewski urodził się w roku 1857 pod Gniewem. Do Gdańska przybył w roku 1877. Już w pierwszych latach pobytu w Gdańsku Zmarły szerzył uświadomienie narodowe wśród ludności kaszubskiej. W roku 1888 założył pierwsze w Gdańsku polskie towarzystwo p. n. „Jedność". Było to towarzystwo ludowe, które w krótkim czasie, dzięki niesłabnącej nigdy energji Czyżewskiego, założyło ponad 100 zrzeszeń siostrzanych w różnych miejscowościach na Kaszubach. Patronem Towarzystw Ludowych pozostał Czyżewski do samej śmierci. Za prowadzenie całej pracy w duchu szczerze katolickim został odznaczony orderem „Pro Ecclesia et Pontifice".

Czyżewski już w zaraniu swej działalności odczuwał potrzebę wydawania pisma w Gdańsku. Wydawał nasampierw „Tygodnik Gdański" później „Kurjer Gdański" i wreszcie założył „Gazetę Gdańską". W dalszym ciągu jak rosło życie polonji gdańskiej, Czyżewski był jednym z inicjatorów zakładania innych stowarzyszeń. Istniejące do dnia dzisiejszego „Zjednoczenie Zaw. Polskie", jest również dziełem Czyżewskiego. W roku 1905 tajny związek „Straż" w Poznaniu zamianował Czyżewskiego starostą na Gdańsk.

Po wojnie Czyżewski pracował w „Gminie Polskiej", był kilkakrotnie jej prezesem. Za zasługi „Gmina Polska" dała mu godność prezesa honorowego.

Obok wielu odznaczeń miał ś. p. Zmarły również krzyż „Polonia Restituta". E. P.

CZEKOLADY
CUKRY
S. A. Goplana POZNAŃ
KAKAO
KARMELKI
Pg 6 195-32,12

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Kwartet Drezdeński

wystąpi w niedzielę, dnia 3 listopada.

Słynny „Kwartet Drezdeński" składający się z wybitnych artystów pp.: **Gustaw Fritsche (I skrzypce), Fritz Schneider (II skrzypce), Gottfried Hofmann-Stirl (altówka), Georg Ulrich von Bülow (wiolonczela)** wystąpi z jedynym koncertem **w niedzielę, dnia 3 listopada o godz. 20-tej w sali Domu Ewangelickiego.**

W programie kwartety Dittersdorfa, Schuberta, Schumanna i Haydna.

Przedsprzedaż biletów w cenie 1,— do 4,— zł w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20.

zg 12 099

W CZWARTEK „HRABIA LUXEMBURG" po cenach popularnych

Pierwsze przedstawienie po cenach popularnych, które odbyło się w ubiegłą niedzielę, miało tak **olbrzymie powodzenie,** że widownia Teatru Wielkiego **nie mogła zmieścić wszystkich melomanów,** spragnionych spędzić kilka wesołych godzin. Celem umożliwienia tym wszystkim, którzy musieli odejść od kasy, dyrekcja postanowiła dać drugie przedstawienie **„Hrabiego Luxemburga" po cenach popularnych,** które odbędzie się w **czwartek, dnia 31. bm. wieczorem o godz. 20-tej.**

Obsada premjerowa — świetne dekoracje — urozmaicony balet.

Bilety do nabycia w przedsprzedaży w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20 i wieczorem od godz. 18,30 przy kasie teatralnej.

ng 17 382

„Bóg zapłać!"

Całego narodu ofiarodawcom na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu, którzy złożyli ofiarę do dnia 24 października 1935 r.

415 — 820 91 zp

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:

15. 10. 35	11.07
16. 10. 35	10.15
17. 10. 35	11.43
18. 10. 35	6.63
19. 10. 35	21.04
20. 10. 35	14.18
21. 10. 35	5.93
22. 10. 35	6.01
23. 10. 35	13.18
24. 10. 35	3.78

M. Pawlak, Poznań, z pr. o zdr. i w pew. int. 5.—
M. Wajnowa, Poznań 10.—
M. Czyżewska, Toruń 5.—
N. N. z podz. N. S. Jezusowemu za odebr. łaski 100.—
Ks. Barnsowski, Ostrowo 2.—
J. Wolkiewicz, Rybowo 1.—
M. Paleczkówna, emeryt. naucz. Zakład Helclów, Kraków 5.—
M. Knaapowa, Kamienica maj. 2.50
St. Talorski, Piaski 2.—
S. Masłowski, Laskowice 1.—
Urzędnicy Krakowskiego Tow. Ubezp. „Florjanka" S. A. Poznań 7.—
Szpital Miejski, Bydgoszcz 2.—
M. Staśkowiakowa, Chorzów I 2.—
Ks. Marnuwowicz, Czersk 2.—
Dent. St. Lorkiewicz, Miłosław 5.—
J. Piątkowski, archit., Pleszew 2.—
Teresa Waluś, Porąbka k/Ket 5.—
H. Markowska, Zduny 2.—
W. W. Krotoszyn 4.—
H. Wilkiewicz, Warszawa 5.—
S. K. Śrem z podz. za odebr. łaski 20.—
A. Fröhlich, Inowrocław 3.—
Z. Strawińska, Wilno 5.—
Ks. M. Stokowski, Żabianka 3.—
Ks. Pref. J. Kuropieski, Radoszyce 2.—
B. Sikorski, Łąg (21) 2.—
L. Lewicka, Brodnica nad Drwęcą 2.—
Siostra Starsza Wincenta Ochocka, Lublin 6.—
Siostra Miłos. Ksawera Łabęcka, Lublin 6.—
Ks. P. Stodulski, Piaski 1.—
Glany, Gębice 1.—
Dolatkowscy, Gdynia z pr. o zdr. i powodz. dla całej rodziny 3.—
B. Knast, Pelplin 5.—
H. Gorzuchowska, Wilno 10.—
J. Alchimowicz, Wilno 1.—
E. Chudziński, Pacołtowo 1.—
St. ogn. Roch Brodziak, Toruń 5.—
K. Stubicki, Śmigiel 5.—
Ks. Wł. Biały, Janowo 1.50
E. Rudzka, Zalesie 3.—
M. Olsztyńska, Gościeradów 12.—
St. Maćkula, Kozienice zebrane 2.70
Ks. Prob. B. Kwiatkowski, Rusiec 2.—
W. Manysiówna, Kościan z pr. o złoż. matury i wygr. proc. dla rodz. 1.—
A. Wawrzyniak, Wyrzysk 2.80
O. Jóźwiak, Warszawa 5.—
E. Szczepkowski, Warszawa 10.—
K. Gołębiewski, Warszawa 4.85
W. Barszczewska, Warszawa 3.—
L. Staniecki, Kielce 2.—
J. Kaznowska, Lwów —.50
M. Kiszczyńska, Lwów 20 —.50
Ks. Ig. Brzesik, Godziesze Wielkie 1.—
A. Skopawski, Leszno 2.—
Ks. J. Żyszkiewicz, Minkowice 3.—
Ks. prob. par. Magnuszew 5.—
K. Pacewicz, Łuck 3.—
Ks. P. Andryka, Myszakówka 2.—
M. Łosiowa, Niemce 2.—
A. Grzunka, Nowawieś Książęca —.90
E. Dąbrowska, Lubla 2.10
SS. Franciszkanki Rodz. Marji, Nadwórna 2.—
Ks. Nadolski, Mosty Wielkie 5.—
Ks. prob. G. Chvliński, Barłożno 5.—
K. Polasik, Nakło 8.—
W. Antoniewicz, Murowana Goślina 2.—
A. Szkudlek, Polajewo 1.—
Fr. Strózik, Otorowo 2.—
Ks. St. Dąbrowski, Filipów 1.—
Al. Pafożewska, Dłutów 4.—
Wł. Krzymiński, Nowe-Miasto n/W. 3.—
A. Adamczak, Ostrzeszów 2.—
M. Stachowiak, Jaszkowo 3.—
W. Hałas, Chrzypsko 10.—
N. Sikorówna, Skórcz 2.—
J. Chrżan, Bydgoszcz 2.—
J. Hankus, Biała zebrane 2.—
Sz. Kowalik, Rybnik 3.—
M. Moll, Janów 7.—
K. Młynarska, Warta 5.—
J. Zembrzucka, Debołęka 1.10
B. Hupka, Chojnice 10.—
K. Łysanowicz, Ryki 2.—

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17.

We wtorek, 29 października 1935 r. o godz. 5,45 zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, siostra, teściowa, babka i ciocia, ś. p.

Nepomucena Ławniczakowa

primo voto Szymańska
z domu Sikorska

w 79 roku życia.

Eksportacja zwłok odbędzie się 1 listopada b. r. o godz. 14,30 z domu żałoby w Bninie na cmentarz parafjalny.

W głębokim smutku pogrążeni

Bnin, Poznań, Niemierzyce, Bydgoszcz, Toledo, Dayton, dnia 30. X. 1935 r. **mąż, dzieci i rodzina.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Pg 6186/7-54,465/6 Zakład Pogrzebowy „Bracia Nowak". Plac Nowomiejski 10. tel. 10-46.

We wtorek, dnia 29 października 1935 r., o godz. 5,15 zgasł w Panu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz kochany Konfrater, ś. p.

Ksiądz Ludwik Jarosz

proboszcz ostrowski, kanonik honorowy Poznańskiej Kapituły Metropolitalnej

w 48 roku życia a 24 roku kapłaństwa.

Wprowadzenie zwłok do kościoła odbędzie się w Dzień Wszystkich Świętych, o godz. 18 od krzyża przy ul. Raszkowskiej w Ostrowie Wlkp. Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się nazajutrz o godzinie 11.

dg 4609

W imieniu duchowieństwa dekanalnego dekanatu ostrowskiego

Czcigodnych braci kapłanów uprasza się o memento. **Ks. Piszczygłowa,** dziekan.

Dziś, we wtorek, o godz. 5,15 rano, rozstał się w Poznaniu z tym światem po bolesnej chorobie, zaopatrzony św. Sakramentami, ukochany nasz duszpasterz, oddany całem Swem gorącem sercem i wielkim umysłem parafji ostrowskiej, ś. p.

Ksiądz Ludwik Jarosz

Proboszcz w Ostrowie Wielkopolskim, Kanonik honor. Metropolitalnej Kapituły Poznańskiej, b. Dyrektor Archidiecezjaln. Instytutu Akcji Katolickiej w Poznaniu, b. Sekretarz Generalny Katolickiego Związku Młodzieży Polskiej

Wprowadzenie zwłok do kościoła nastąpi w Święto Wszystkich Świętych o godzinie 18-tej z ulicy Raszkowskiej, nazajutrz o godzinie 10-tej pogrzeb na nowy cmentarz.

Ostrów Wlkp., dnia 29. X. 1935 r. ng 16862

Księża Parafjalni. **Reprezentacja Parafjalna.**

†

Dnia 29 października br., zmarł rano o godz. 4.40, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i nasz ukochany ojciec, syn, brat i dziadek, ś. p.

Maksymiljan Waniek

w 51 roku życia, o czem zawiadamia

w nieutulonym smutku **żona, dzieci i rodzina.**

ng 16 861

Ostrów Wlkp., dnia 29. 10. 1935 r.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby, ul. Staro-Targowa 6, dnia 2 listopada br. o godz. 15 (3-ciej popol.) na stary cmentarz. Nabożeństwo żałobne w niedzielę o godz. 12-tej.

2 obszerne salki oraz pokoje

nadające się na lokale handlowe wzgl. klubowe od zaraz do wydzierżawienia.

Zgłoszenia **Poznański Bank Ziemian, Al. Marcinkowskiego 13 pokój 13** dg 4617

MAJSTER - INTROLIGATOR

potrzebny od zaraz do dużego zakładu. Oferty z odpisami świadectw **J. Dziewulski, Warszawa, Krakowskie Przedmieście nr 9.**

ng 17 087

W centrum Warszawy

Apteki - połowa

do sprzedania, druga połowa do wydzierżawienia. Zgłoszenia: **Warszawa, ul. Tamka 44 m. 2.** ng 16 745

We wtorek, dnia 29 października 1935 r., zmarł w Bogu, ś. p.

Ks. kan. Ludwik Jarosz

członek naszego Zarządu Głównego

Zawsze chętną Jego współpracę zachowamy w trwałej pamięci!

Czcigodnych Członków-Konfratrów prosimy o memento za Jego duszę.

Związek Kapłanów „Unitas"
w Poznaniu.

d 4622

Dnia 27 października 1935 r. zmarł, ś. p.

Seweryn Samulski

W Zmarłym straciliśmy długoletniego gorliwego członka Zarządu naszej organizacji.

Towarzystwo Prawnicze i Ekonomiczne
w Poznaniu.

zg 12 107

Spokój i zadowolenie

znajdziesz oraz spełnisz obowiązek wobec siebie i rodziny, ubezpieczając się na życie. Sobie zapewnisz beztroską starość, a rodzinie dalszą egzystencję w razie swej przedwczesnej śmierci.

„VESTA“ BANK WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ w Poznaniu

zał. w r. 1873

zawiera: **jednostkowe** umowy ubezpieczeń na życie według kombinacyj dostosowanych do potrzeb i warunków finansowych każdej warstwy społeczeństwa;
grupowe umowy, zakładając przy stowarzyszeniach i związkach kasy pośmiertne.

Siedziba Centrali: Poznań, ulica św. Marcina 61
Oddział w Poznaniu: ulica Bronisława Pierackiego 18 — telefon 28-75 i 58-75

Pg 6371

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY

Instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności.

Bilans brutto na dzień 30 września 1935 r.

Stan czynny

		zł	zł
1.	Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O., Banku Gosp. Kraj. oraz bony bezproc. Funduszu Inwestyc.		767 605 28
2.	Waluty zagraniczne		167 197 27
3.	Papiery wartościowe własne:		
	a) pożyczki państwowe	1.105 872.80	
	b) papiery hipoteczne	1.799 881,55	
	c) akcje	5.200,04	2 910 954 39
4.	Banki krajowe		256 133 31
5.	Banki zagraniczne		133 464 65
6.	Weksle zdysk. (w tem kom. 4.333.334,62)		5 305 906 30
7.	Rachunki bieżące (salda debetowe)		
	a) zabezpieczone (w tem komun. 789.444,05)	1.666 736,19	
	b) niezabezpieczone (w tem komun. 1.694.316,38)	2.015 872,02	3 682 608 21
8.	Pożyczki term. (w tem kom. 5.372.135,86)		6 504 416 26
8 a	Należności z tyt. układów konwersyjnych		146 833 —
9.	Nieruchomości		769 018 89
10.	Różne rachunki		1 732 987 92
11	Koszty, różnice kursowe itp.		666 975 28
12.	Długoterminowe pożyczki hipoteczne		26 170 146 92
13.	Długoterminowe pożyczki komunalne		7 893 574 —
14.	Dłużnicy tytułem anuitetów hipotecznych		1 050 206 47
			58 158 028 15

Stan bierny

		zł	zł
1.	Kapitały własne:		
	a) zakładowy	3.000 000,—	
	b) zapasowy	2.000 000,—	
	c) inne rezerwy	6.025 294,66	
	d) fundusz amortyzacyjny	387 866,25	11 413 160 91
2.	Wkłady:		
	a) terminowe (w tem komun 7.971.256,41)	16.205.590,—	
	b) a vista	4.004 640,78	20 210 230 78
3.	Rachunki bieżące (salda kredytowe) (w tem komun. 2.324.727,23)		2 566 567 43
4.	Zobowiązania inkasowe		331 85
5.	Redyskonto weksli		2 024 956 95
6.	Banki krajowe		182 946 76
7.	Banki zagraniczne		10 290 74
8.	Różne rachunki		1 754 727 98
9.	Procenty, prowizje i różne zyski		1 175 119 51
10.	Obligacje		7 893 574 —
11.	Rachunki rozliczeniowe działu kredytu długotermin.		10 924 121 24
			58 158 028 15

Gwarancje . . . . . zł 169.000,—
Inkaso . . . . . zł 542.968.52

zdg 4616

ORYGINALNE PROSZKI „MIGRENO-NERVOSIN“ R.M.S.W. nr 1599 ZNAK FABR. z KOGUTKIEM SĄ ŚRODKIEM KOJĄCYM BÓLE ZASTOSOWANIE: BÓLE GŁOWY MIGRENA, NEWRALGJA BÓLE ZĘBÓW GRYPA, PRZEZIĘBIENIA BÓLE: ARTRETYCZNE, STAWOWE, KOSTNE i T. D. ŻĄDAJCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW ZE ZN. FABR. KOGUTEK SPRZEDAJĄ APTEKI

KASZTANY kupujemy po najwyższych cenach. „ZIEMIOPŁODY“ Leszno, telef. 31.

zg 12 106

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Poznańskiego
Instytucja o pupilarnej pewności
POZNAŃ — Stary Rynek nr. 73/74
(dawniejszy lokal Banku Przemysłowców)
Przyjmuje wkłady oszczędnościowe
Załatwia wszelkie czynności bankowe
Wynajmuje schowki
Godziny kasowe . . . . . od 8,30—14
W sobotę . . . . . od 8—13
Telefon 39-22
Za zobowiązania odpowiada powiat całym swoim majątkiem.
P. 6 202-41.32

CZY WIESZ dlaczego cukierki MARECKIEGO są popularne?
ng 16 126/7

Tania sprzedaż TAPET!
Rolka już od 50 gr
u
Waligórskiego
Poznań, Pocztowa 31
Bydgoszcz, Gdańska 12
Pg 5 812

Tragarze,
żelazo sztabowe, blacha, okucia budowlane i meblowe, piece, rury do piecy, podkowy, podkowce, narzędzia rzemieślnicze, widły, gwoździe, wagi decymalne, kuchnie westfalskie, naczynia emaljowane, latarnie stajenne i powozowe najtaniej w firmie
Jan Deierling
Poznań, ul. Szkolna 3
tel. 35-18, 35-43.
nr 15 577

Oferty wydajemy tylko za przedłożeniem dowodu

Zdarzają się liczne wypadki, że inserenci zgłaszają się do administracji naszej po odbiór ofert bez dowodu, otrzymanego przy nadaniu ogłoszenia. Oświadczamy wobec tego, że w interesie samych inserentów oraz zgodnie z zasadą szyfrowanych ogłoszeń **wydajemy oferty** oraz **udzielamy o ofertach informacyj tylko za przedłożeniem odnośnego dowodu.**

Przestrzegamy przed zagubieniem tego dowodu, gdyż reklamacyj nie uwzględniamy.

Administracja

UBRANIE-Rybiaość-rdzawe z dwiema spodniami za cenę 58 zł.!
...WYSTAWIONE w OKNIE WYSTAWOWYM FR. RATAJCZAKA 2
WSKAZANE OBEJRZEĆ w SKŁADZIE BEZ PRZYMUSU KUPNA
E. RYCHTER
POZNAŃ-FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (wlkp.)

nz 34

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Kamienicę
w najlepszem położeniu miasta powiatowego, 3 składy i mieszkania oraz przyległy wielki piękny ogród sprzedam za 52 000 zł. mieszkanie 6 pokoi i skład może być wolny. — Oferty „Par“ 56.359. Pg 6111-56.359

Parcele
Winogrady 1.20 -2.50 zł sprzeda Dudek. Wielkie Garbary 34. zdg 61 573

Parcele
Górczyńskiej, Foch., Chocimskiej spiesznie sprzedam. Karalus, Poznań. Marszałka Focha 25 zdg 61 696

Poszukuję
parceli blisko tramwaju lub willi wpłacę 8—10 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 381

Willę
sprzedam wydzierżawię. Informacje 69-91 Wilczewski do godziny 15. zdg 61 340

Kamienicę
bezpodatkową — Poznań 12 000 dochodu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 487

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskiem
bardzo korzystnie położone światło, wodociągi. Małecki. Droga Dębińska 11. Telefon 11-90. Pg 5781/2-28,9

Kupię
domek za gotówkę Poznaniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 651

Kamienica
nowa, dochód 2 400, cena 15 000. Karalus, Poznań, Marszałka Focha 25. zdg 61 694

Parcele
przy ul. Naramowickiej po 2,— zł m² do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 691

2. PIENIĄDZ

4—5 tys.
pożyczki na pół roku poszukuje większe przedsiębiorstwo na procent. Gwarancja 5 krotna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 61 601

Wypożyczę
30—50 000 zł lub wstąpię do spółki w rolnictwie — przemysłu. — Wyczerp. propozycje uprasza Kurjer Pozn. zdg 61 715

4. OSOBISTE

Imponujący wybór
wszelkich gatunków
Obuwia
znajdą wszyscy w firmie
Fr. Rogoziński, Poznań, Stary Rynek 64.
Kalosze
Śniegowce
Deszczówki
w wielkim wyborze.
Pg 5606/4-41,38/39

Podwieczorek - Webera
Śniadanie
najwyższe budza uznanie — Cukiernia Nowa 4. ng 15 727

Oszczędzasz
kupując — kapelusze damskie
„Jadwiga“,
Podgórna 10a Pg 5821-43,8

6. OŻENKI

Tylko
Gaja
przyprawa do zup. ng 17 022

Wdowa
po inżynierze wł. willą i urządz. w Pozn. niezal., intelig., przystojna, brun., wyjdzie za mąż — Nieanonimowe wyczerpujące oferty uprasza Kurjer Poznański zdg 61 711

7. SPRZEDAŻE

Podwozie
na mleczarkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 987

Maszyny do pisania
małe i duże, nowe i używane, największy wybór, najniższe ceny, gwarancja Skóra S-ka Aleje Marcinkowskiego 23. ng 16 165

Dogi
niemieckie, czysta rasa, ca. 8 tyg. stare, kopjowane. Maj. Łukowo, p. Obornik. zdg 61 103

Z powodu wyjazdu
sprzedam kredens, kanapę, szafę, bieliźniarkę, łóżka i inne meble. Patrona Jackowskiego 9, m. 2. zdg 61 077

Pies
niemiecki Boks bardzo ostry 2 lata stary okazyjnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 598

Maszyna
do pisania nowoczesna wyjątkowo tanio. Pl. Wolności 9 — 10. zdg 61 591

Skład
kol.-del. zaprowadzony najruch. ulicy Poznania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 660

Jadalnia
„Empire" tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdg 61 658

Maszynę
damską Singer wpuszczaną. Szyperska 3 — 3. zdg 61 732

Chart
syberyjski czarny. Piaskowa 2, Jadłodajnia. zdg 61 737

Wystawę
okienną, gablotkę szklaną do cukierków za bezcen. Majewski, — Działyńskich 2. zdg 61 701

Futro
karakułowe damskie w dobrym stanie kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 61 118

Kapelusze damskie
welour, aksamit, filc. najnowsze modele najtaniej
„Alina"
właśc. Aniela Pietrzykowska
27 Grudnia 15
Asygnaty „Kredyt".
Pg 5 774-39,63

Futra
karakułowe, sealowe źrebce i różnego rodzaju wielki wybór od 200 zł oraz lisy, blamy, wydry skóry każdego gatunku sprzedaje bardzo tanio. Łajewski, Pierackiego 20, tel. 13-54. Pg 5805-40.90

Nowoczesne
łóżka
metalowe — Tapczany — Leżanki — Materace sprężynowe —
Białe Meble
Asygnaty „Kredyt".
Sprzęt Domowy
św. Marcin 9/10. ng 14 366

Guziki, klamry, klipsy
w wielkim wyborze.
Andrzejewski
Szkolna 13. dg 4 043

Specjalny Skład Futer Tadeusz Olszyński
mistrz kuśnierski, Poznań, św. Marcin 58. Wielki wybór futer najnowszych modeli. Wykonuje wszelkie prace kuśnierskie. — Przyjmuje Asygnaty „Kredyt". Pr 6142-54,427

Fortepian
(skrzydło) tanio do sprzedania. Dolina 3, m. 2. zdg 60 961

Futra
męskie czarne, kołnierz wydra 270,— spód popielice, kołnierz oposy 150,— sprzedam. Woźna 14 a, m. 6. zdg 61 399

2 rowery
Marcin 20, m. 7. zdg 61 327

Egzystencji
jadłodajnię dobrze prosperującą sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 312

Kolonjalkę
tanio sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 61 394

Pianino
salonowe zagraniczne. Słowackiego 38 — 16. zdg 61 372

Skład
towarów krótkich przy ruchliwej ulicy z mieszkaniem tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 367

Koń
roboczy Dzięciołowski, Poznańska 27 — 7. zdg 61 357

Maszyna
do prania w dobrym stanie na sprzedaż ul. Sołacka 6/8. zdg 61 354

Piec
lany, dobry, kompl. sprzedam. — Nadbrzeżna 3 — 8. zdg 61 346

Futro
karakułowe tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 338

Okazja!
Cieszący się niezwykłem powodzeniem najstarszy chrześcijański skład futer — z powodu okoliczności rodz. i koniecznego wyjazdu do nabycia z towarem lub bez. Oferty Poznań, Grodziska 17b, m. 4. zdg 61 337

Skład
papieru, tytoniu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 61 531

Tapczany, fotele, leżanki
najkorzystniej od fachowca. — Wrocławska 13. zdg 61 519

Pianino
sprzedam. Strusia 24, Gerlach. zdg 61 500

Polowczyka
w pole na wszystko zaraz sprzedam. Tomasek, Pocztowa 9. zdg 61 747

Kurtkę
futrzaną. Plac Sapieżyński 8, — m. 1. zdg 61 742

Raczyński
gabinet „Medali Polskich". Antykwarjat, Woźna 9. zdg 61 697

Futro
źrebce, czarne średnie tanio. — Jezuicka 8, II. zdg 61 441

Błam
oposy tęgą wysoką osobę, kołnierz wydra, tanio. Jezuicka 8, II. zdg 61 440

Maszyna
bębenkowa. Szamarzewskiego 32, m. 8. zd 61 436

Rzeźnicki
warsztat do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdg 61 453

Wózki
tanio wybór. Trąbczyńska, Pierackiego 11, podwórze. zdg 51 328

Czello
mistrzowskie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 581

Gabinet
męski w stylu gdańskim. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 582

Pianino
marki zagranicznej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 580

Zegar
stojący. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 579

Lampę
kwarcową do naświetlania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 577

Limuzynę
małą w dobrym stanie 4—5 osob. sprzedam bardzo tanio. Oferty Kurjer Pozn zdg 61 712

Meble
najtaniej poleca
Baranowski,
Poznań, Podgórna 13. Pg 5776/7

Płaszcze ostatnie modele!
Ceny dostępne dla wszystkich, bo wprost z Fabryk konfekcji damskiej
Wildowa - Syn Wodna 1
Asygnaty kredytowe! ng 14 379

Całkowita Wyprzedaż
pończoch trykotów rękawiczek bielizny, swetrów, włóczek, pullowerów bluzek, koszul męskich krawatów, getrów, kołnierzyków innej drobnej galanterji z powodu dg 4434/5
Likwidacji
przedsiębiorstwa.
Marjan Dobrowolski
Poznań Pocztowa 4.

Futra
najmodniejsze fasony, ceny najniższe, reparacje, przeróbki wykonuje pierwszorzędnie Magazyn futer
Królikiewicz tylko Podgórna 6
Pg 5354-38,58

Płaszcze
Ubrania Sp dnie, Kurtki, Materjały z mel a.
Płaszcze damskie
najtaniej tylko w firmie
W. Janas,
Poznań, Stary Rynek 42. Wrocławska 20 dg 4533/4

Zakład
fryzjerski, mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Pozn zdg 61 602/3

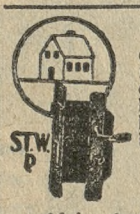

Okucia
do drzwi antaby mos. kpl. od 2.70 do okien oliwy mos. kpl. 5.75, do piecy kpl. 9.60, zamki meblowe 20 gr.
Zamki bezpieczne
gwoździe, śruby, nity, narzędzia. Stanisław Wewiór, Poznań, św. Marcin 27, założone 1897 tel. 34-31. ng 16 138/9

Kilka
ubrań, płaszczy zimowych. — Orzeszkowej 13, m. 5.

Samochód
limuzyna tanio. Dąbrowskiego 49 b — 35. zdg 61 548

Dwa Schreibera
piece przenośne krzystnie sprzedam. Poznań, Pierackiego 10 — probiernia. zdg 61 729

Skład
kolonjalny, dobrze zaprowadzony z mieszkaniem i maglem zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 61 650

Radjo
najtaniej. Półwiejska 23. zdg 61 607

Pianino
nowe. Plac Wolności 7, mieszk. 15, podwórze 2. zdg 61 605

Kocioł
koprowy z kurkiem na 130 ltr. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 61 576

Samochód
„Oldsmobile" w bardzo dobrym stanie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański dg 4618

Skład
delikatesów tanio sprzedam — śródmieściu. Administracja domów, Wrocławska 22. zdg 61 652

Singera
damska tanio Słowackiego 29 — 10. zdg 61 628

Maszyna
krawiecka tanio. Garbary 53 — 22. zdg 61 618

Kapusta, kartofle
żółte róże każdą ilość oddaje Skarbowa 20 — 8. zdg 61 610

11. KUPNA

Garderobę
używaną męską — rozmaitości kupuje. „ZSK.", Żydowska 9. zdg 50 882

Kupię
płaszcz zimowy ciemny, cena. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 359

Kupię
motor na prąd zmienny 8—10 k.m. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 336

Kupię
200—300 litr. mleka dziennie z majątku. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 496

Obligacje
pożyczek państwowych większą ilość. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 488

Willkę
ogród pod Poznaniem, dobra komunikacja, wpłata 8 000 złotych. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznańsk dg 4612/13

Beczki
dębowe w wielkiej ilości kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 351/2

Student
ubranie płaszcz zimowy 1.80. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 566

Kupię
piec Westfalkę w dobrym stanie. Winna 12. zdg 61 642

Elektromotorpompę
prąd zmienny, Janaszek, ul. Świętosławska 1 (dawniej Jezuicka). Pg 6370-44,31

Radjo
na pr. zmienny lub baterję, dobre kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 714

Samochód
kupię za gotówkę, kryty, osobowy i ciężarowy. Wyczerpujące oferty z ceną Kurjer Pozn. zdg 61 713

12. DO WYNAJĘCIA

5 pokojowe
Matejki 5, m. 6, od Grunwaldzkiej niskie III ptr. wygodne schody, piece, grudzień ewentl. rychlej. 120 zł gwarancja. Oglądać 12—16 godz. zdg 60 814

„Informator"
poleca mieszkania Skarbowa 1, (dom ogrodowy). zdg 60 893

3
pokojowe, komfortowe od zaraz. Górki 12, Górczyn. zdg 61 301

Dwupokojowe
z wygodami oddam z meblami. Górna Wilda 21, m. 24, obejrzeć 20 — 21. zdg 61 293

Trzypokojowe
komfortowe zaraz. Aleja Hetmańska 11. zdg 61 398

Pięciopokojowe
frontowe, wysokoparterowe. — Grunwaldzka 5. zdg 61 320

3 pokoje
od gospodarza. Sobczak. Marsz. Focha 126. zdg 61 365

2 pokoje
przedpokój, niski parter, gaz, elektryczność, centralne ogrzewanie, umeblowane, willa koło Opery. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 353

Dwupokojowe
kuchnia, śpiżarnia, balkon komfortowe 50 zł. Osiedle Warszawskie, Kolska 20. zdg 61 539

Dwupokojowe
komfortem od 15 listopada do wynajęcia. — Zgłoszenia Aleja Hetmańska 3, m. 4. zdg 61 530

Pokój
kuchnia do wynajęcia zaraz. — Zgłoszenia Jeżycka 39. zdg 61 526/27

Pokój
kuchnią wydzierżawię. Aleja za Cytadelą 32. zdg 61 507

3
pokoje, kuchnia, parter, Jeżyce 40. Świercz, Słowackiego 27. zdg 61 667

Pięciopokojowe
stodwadzieściapięć miesięcznie. — „Domus", Plac Wolności 14 a. zdg 61 700

Komfortowe
3 pokojowe mieszkanie od 1 listopada. Chełmońskiego 17, m. 7. zdg 61 695

Pokój
kuchnia, rok zgóry. Gospodarz, Grudzieniec 70. zdg 61 692

13. SZUKA MIESZK.

4-pokojowego
wyższy urzędnik państwowy. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 328

Centrum
3 lub 4-pokojowego zapłacę odstępne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 368

Wypłacalny
poszukuje 1—2 pokoi kuchni od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 444

Trzypokojowego
urzędnik państwowy akuratny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 429

Mieszkania
3—4 pokojowego centrum, dzierżawę naprzód, zwrot kosztów. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 611

Poszukuję
dwóch pokoi i kuchni od 1. 11. 35. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 679

Dwupokojowego
wzgl. próżnego z klatki. Zgłoszenia telefon 36-07. zdg 61 681

15. POKOJE UMEBL.

Eleganckiemu
panu lub pani pokój niekrępujący w kulturalnym domu z wszelkiemi wygodami — nocne światło — wynajmę od 1. 11. Kwiatowa 3, m. 5. zdg 60 402

„Informator"
poleca pokoje. Skarbowa 1 (dom ogrodowy). zdg 60 894

Frontowy
Małeckiego 17, m 6. zdg 60 942

Pokój
umeblowany słoneczny w willi na I. p., centralne ogrzewanie do wynajęcia zaraz dla inteligentnej osoby, Aleja Wielkopolska 11, cena 45 zł miesięcznie. zdg 61 076

Cieszkowskiego
6 — 7, inteligent. tani. zdg 61 073

Pokój
z meblami, centralne ogrzewanie. Plac Wolności z klatki na biuro lub mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 162.

Wały
Jana III. 10, I. dwuosobowy, utrzymaniem. zdg 61 697

Dwuosobowy
pierwszorzędne utrzymanie. Kręta 6 — 7. zdg 61 400

Jedno-
dwuosobowy, dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15, m. 3. zdg 61 401

Jedno-
lub dwuosobowy, słoneczny, balkon, elektryczność, łazienka używanie kuchni dla pań. Górna Wilda 59, m. 11. zdg 61 402

1—2
panom, łazienka, telefonem. — Reja 5, — 6. zdg 61 405

Próżny
Czesława 16 a, m. 16. zdg 61 409

Nowomiejski
6 a — 23, urzędniczką, duży, czysty. zdg 61 414

Dwuosobowy
front, elektryczność (Kaponiera) Aleja Marsz. Piłsudskiego 18, m. 3. zdg 61 417

Niekrępujący
Kramarska 21/22, m. 12. zdg 61 420

Duży
słoneczny z centralnem, telefon, łazienka, komfortowy od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 325

Pokój
Zielona 7, m. 8. zdg 61 323

Panu
na stanowisku. Ogrodowa 12, — m. 1. zdg 61 321

Małżeństwu
pokój, Łąkowa 7 a, m. 19. zdg 61 317

Elegancki
1—2 osoby, telefon, łazienka, utrzymanie dobre. Plac Sapieżyński 4 — 4. zdg 61 393

Pokoik
Wojciecha 5 — 8. zdg 61 345

20,—
biuralistce. Ogrodowa 4 — 1. zdg 61 342

Pokój
Niegolewskich 16, m. 1. zdg 61 335

Słoneczny
wygodami utrzymaniem. Kwiatowa 3 — 3. zdg 61 062

Inteligentnemu
Józefa 3 — 5. zdg 61 545

Frontowy
elektryczność, utrzymaniem — bez. Strzelecka 26 — 3. zdg 61 536

1—2
osobowy jasny, czysty, elektryczność, łazienka, kulturalnym. — Sew. Mielżyńskiego 23, m. 14. zdg 61 525

Pokój
elegancki wynajmie. Ogrodowa 5 m. 16. zdg 61 446

Frontowy
elektryczność. Wielkie Garbary 5 — 8. zdg 61 443

Jedno-
dwuosobowy, elegancki, utrzymaniem, drugi wspólny. Grobla 1b — 8. zdg 61 423

Małżeństwu
używaniem kuchni. Śniadeckich 11 mieszkanie 10. zdg 61 425

Frontowy
duży I. piętro, Mokra 3. zdg 61 426

Łazarz
Focha 38, mieszkanie 7, frontowy. zdg 61 432

Widny
ciepły, jednoosobowy. Mickiewicza 13, m. 5. zdg 61 433

Panią
— dwie. Wodna 7 — 21. Wejście Ślusarska zdg 61 434

Pokoik
niekrępujący tanio. Żupańskiego 20, m. 11. zdg 61 498

Dwuosobowy
Kanałowa 3, m. 2. zdg 61 499

Sieroca
5/6 — 5 umeblowany. zdg 61 492

Pokój
Półwiejska 8 — 5. zdg 61 486

Eleganckie
niekrępujące 2 pokoje. Stroma 2, m. 14. zdg 61 485

Dwuosobowy
przechodni obiadami. Ratajczaka 9 — 10. zdg 61 484

Pokój
frontowy, centralne ogrzewanie. Śniadeckich 32 a — 6. zdg 61 483

Jeżycki
Rynek 2 — 8. zdg 61 568

Pierwsze piętro
frontowy, czysty. Łazarz. Spokojna 27, m. 9. zdg 61 563

Frontowy
Szewska 15, m. 7. zdg 61 562

Dwom
panienkom wynajmę. Wrocławska 5/6, m. 6. zdg 61 559

Wrocławska
38 — 33 gaz, elektryczność, łazienka tanio. zdg 61 556

Ogrodowa
2 — 10. zdg 61 554

Pokój
pl. Nowomiejski 6, parter, prawo. zdg 61 552

Wierzbięcice
30, m. 7, jeden dwuosobowy. zdg 61 550

Dwom paniom
ciepły front, I. Towarowa 21 a, 19. zdg 61 546

Sympatyczny
Wierzbięcice 13 — 22 zdg 60 022

Grottgera
14 — 3. zdg 61 615

Grunwaldzka
15 — 2. zdg 61 616

Idealny
50 złotych. Łąkowa 14 — 22. zdg 61 608

Frontowy
duży, Działyńskich 9 — 3. zdg 61 606

Niekrępujący
Wolnica 3 — 10. zdg 61 604

Pokój
umeblowany, niekrępujący, łazienka, czysty. Al. Piłsudskiego 27, m. 9. zdg 61 600

Elegancki
niekrępujący telefon panu. Marcina 15, m 7 zdg 61 655

Pokój front.
w pobliżu placu Wolności (telefon) od 15. 11. br. „Par" nr. 44,30 Pg 6201-44,30

Panu
bez pościeli. Kwiatowa 7, m. 10. zdg 61 657

Dwuosobowy
łazienka. Cieszkowskiego 7—11. zdg 61 656

Pokój
do wynajęcia Mostowa 32, m. 4. zdg 61 649

Józefa
6, m. 10, utrzymaniem. zdg 61 647

Kochanowskiego
24 — 7 panom. zdg 61 644

Słoneczny
elektrycznością. Wawrzyniaka 31 m. 2. zdg 61 718

Pokój
Łąkowa 16 — 9. zdg 61 710

Kossaka
21 — . Wyspiańskiego ciepły tanio. zdg 61 709

Pokój
lepszy, niekrępujący, Kaponiera, Bukowska 9, m. 1. zdg 61 641

Frontowy
małżeństwu bezdzietnemu. Wielkie Garbary 52, m. 9. zdg 61 638

Umeblowany
utrzymaniem telefon. Działyńskich 6, m. 6. zdg 61 637

Komfort
front, duży, tylko kulturalnemu panu stanowisku. Skarbowa 22, m. 1. zdg 61 640

Klatki
Wroniecka 15, restauracja. zdg 61 634

Panu
pokój Wrocławska 14 — 6. zdg 61 631

Dwuosobowy
lub jedno. Łąkowa 9 — 9. zdg 61 481

Niekrępujące
jednoosobowy, dwuosobowy. — Wrocławska 3, m. 4. zdg 61 480

Pokój
duży na biuro z oddzielnem wejściem. Al. Marcinkowskiego 35, m. 1. zdg 61 723

Pokój
wynajęcia dwóch panów korzystnie. Focha 23 — 18. zdg 61 482

Niekrępujący
fortepianem — bez ciepły. Szwajcarska 19 — 9. zdg 61 478

Ładny
niekrępujący. Umińskiego 25 — 14. zdg 61 477

Dwuosobowy
z utrzymaniem lub bez. Pocztowa 27 — 4. zdg 61 476

Panu
Szkolna 13, 3. zdg 61 473

Kantaka
2, m. 5. zdg 61 472

Pokój
Podgórna 4, m. 10. zdg 61 471

Zielona
7 — 12. zdg 61 466

Pani
Matejki 52 — 4. dg 4 610

Półwiejska
5 — 9 jednoosobowy. zdg 61 516

Patrona Jackowskiego
30, m. 17, tylko dla pani. zdg 61 514

Pokój
Sew. Mielżyńskiego 22, m. 21, III. wchód. zdg 61 513

Pokój
na pracownię lub umeblowany i jeden dla panienki skromny. — Skarbowa 17, m. 4. zdg 61 512

Pokój
elegancki wygodami. Spokojna 21, m. 8. zdg 61 511

Dwu
jednoosobowy utrzymaniem bez. Wały Król. Jadwigi 2 — 3. zdg 61 510

Klatka
centralne. Masztalarska 7 a, 3. zdg 61 508

Pokój
podwórzowy dla 2 inteligentnych skromnych panienek, bez pościeli. Św. Marcin. Adres wskaże 4—5 Kurjer Poznański zdg 61 506

Dwuosobowy
elektr., centralne, łazienka, kulturalnym. Dąbrowskiego 46, m. 9. zdg 61 505

Pokój
frontowy niekrępujący. Poplińskich 8 a. — 12. zdg 61 501

Ogrodowa
4—3 jednoosobowy, elektryczność. zdg 61 574

Inteligentnemu
Szwajcarska 26, 6. zdg 61 572

Jedno-
dwuosobowy. Wierzbięcice 53 — 7. zdg 61 571

Małeckiego
15 — 3. zdg 61 597

Dwuosobowy
ogrzewaniem. Dom Rzemieślniczy, m. 7. zdg 61 595

Dwuosobowy
czysty, fortepianem tanio. Szewska 9, I., m. 5. zdg 61 593

Aleje
Marcinkowskiego 16 — 18. zdg 61 588

Jackowskiego
17 — 8. zdg 61 668

Mickiewicza
28 — 6, jedno — dwuosobowy, centralne. zdg 61 666

Kraszewskiego
4 — 6, dwuosobowy, niekrępujący, stałym. zdg 61 664

Słowackiego
39 — 9. zdg 61 665

Stałemu
panu wspólny. Kraszewskiego 4, m. 8. zdg 61 663

Pokoik
skromny panu. Plebańska, Słowackiego 37. zdg 61 662

Pokój
Romana Szymańskiego 3, m. 6. zdg 61 736

Pokój
Szwajcarska 19, m. 1. zdg 61 735

Półwiejska
33 — 7. zdg 61 730

Niekrępujący
wygodami inteligentnym również przyjezdnym. Różana 4 — 6. zdg 61 704

Pokoik
balkonowy. Łąkowa 9, m. 7. zdg 61 705

Pokój
Krasińskiego 8 a. zdg 61 706

Szymańskiego
9 — 9. zdg 61 702

Jasna 16
m. 8, elegancki, telefonem, utrzymaniem — bez. zdg 61 743

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) pianino, także dni. zdg 61 740

Ładny
wygodny pokój odnajmę dla pojedyńczej osoby. Niegolewskich 26, m. 1. zdg 61 733

Frontowy
telefon, elektryka, solidnemu. — Dąbrowskiego 25 a, mieszkanie 3. zdg 4 614

Współlokatorka
dla gimnazjastki poszukiwana tanio. Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 61 690

2—3
umeblowane od zaraz na biuro lub pojedyńczej osobie. Ratajczaka 17, m. 5. zdg 61 689

Pokój
mniejszy wolny. Dąbrowskiego 36, m. 6. zdg 61 686

Elektryczność
z pościelą. Wielkie Garbary 28, m. 6. zdg 61 685

Duży
skromny, elektryczność, gaz, panu, małżeństwu. Grobla 6 — 31. zdg 61 683

Mickiewicza
32 — 5. zdg 61 674

Urzędniczce
pokój frontowy. Kraszewskiego 13, m. 7. zdg 61 671

Balkonowy
Szamarzewskiego 32, m. 8. zdg 61 437

Jasna
9, m. 4. pokój słoneczny ogrzewanie zaraz. zd 61 460

Długa
11—8. zdg 61 459

Pokoik
Poznańska 59 — 3. zdg 61 458

Frontowy
panów-panie. Rybaki 9, m. 10. zdg 61 454

Pocztowa
27, m. 10. podwórze. zdg 61 452

Jednoosobowy
Śniadeckich 13 — 5. zdg 61 451

Duży
pp. urzędniczkom, studentkom — pianino — bez. Wyspiańskiego 11 m. 3. zdg 61 722

Pokoik
solidnemu 1. 11. Fr. Ratajczaka 11 a, 3 wejście m. 69. zdg 61 721 zdg 61 721

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
bezdzietni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 403

Niekrępującego
ciepłego śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 407

Pokoju
panienka niekrępującego, taniego centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 410

Pokoiku
do 25,— z opałem, student. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 356

Pokoju
próżnego na lokal korporacyjny, zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 341

Małżeństwo
szuka skromnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 551

Samotny
da parcelę letniskową za pokój pianinem, utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański p 2 595

Urzędniczka
pokoju w centrum z kaloryferami Oferty „Par" 5.454. Pg 6189-56 454

Szukam
pokoju czystego do 25 zł. śródmieście zaraz Oferty Kurjer Poznański p 2598

Próżnego
dużego pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 716

17. LOKALE

Skład z mieszkaniem
3 pokojowem, obszernem i jasnem kuchnia, łazienka, niski parter. — nadający się również na biura wprost od gospodarza od 1. 11. 1935 r. do wynajęcia. Zgłoszenia J. Loga, Poznań, ul. Słowackiego 18 telefon 66-89. Pg 5816-42.55

Lokalu
na skład kawiarnię poszukuję. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 439

Skład
duży, próżny, blisko Starego Rynku zaraz do wynajęcia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 717

Lokal handlowy
parter, piętro, winda, kaloryfery 2 okna wystawowe tuż przy Starym Rynku tanio wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 316

Składzik
przy ruchliwej ulicy na warsztat szewski tanio. Wegner, Wrocławska 38 — 33. zdg 61 560

Piwnicy
suchej w śródmieściu dużej z wygodnem wejściem poszukuje zaraz. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 61 609

Garaże
warsztaty Zamku wolne. Skośna 16. zdg 61 734

Składy
mieszkaniem, dobra okolica kolonjalkę, fryzjernię, obuwnika — skład rzeźnicki, komplet duży — obrót. Słoneczna 10. dojazd trójką, szóstką. zdg 61 587

18. DZIERŻAWY

Dobra egzystencja
Wydzierżawię zaraz korzystnie zaprowadzoną kawiarnię-jadłodajnię całkowitem trzypokojowem urządzeniem Poznańskiem. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 360

Piekarnię
piec rurkowy wydzierżawię. Potrzeba 4 500. Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdg 61 557

23. ROZMAITE

Wykonuję abażury
Czerniak, 27 Grudnia 16. zdg 61 255

Reklamowa sprzedaż porcelany Ćmielowskiej!
1 000 pięknych
serwisów
kawowych, obiadowych, deserowych, śniadankowych, przeznaczyliśmy do rozsprzedaży po
wyjątkowych cenach
„Ozdoba", św. Marcin 4
Asygnaty Kredyt! nr 15 723

Przyjmę
ręczne, wełniane pończochy, różnego rodzaju. Szamarzewskiego 47, m. 10. zdg 61 586

Pg 6 193-43.77

programy radjowe

WARSZAWA

Czwartek, 31 października.

6,30 aud. poranne; 7,50 program; 11,57 sygnał czasu; 12,03 dz. południowy; 12,15 poranek muzyczny dla szkół powszechnych w wykon. uczniów szkoły dyr. Arnoldówny — (Stefan Schleichkorn — altówka) z Krakowa; 13,00 muzyka francuska z płyt; 15,15 wiad. o eksporcie polskim; 15,20 przegląd giełdowy; 15,30 koncert tria salonowego w wyk. T. Zegadło (skrz.), Hohermana (wiolonc.) i Wł. Szpilmana (fort.) 16,00 opow. dla dzieci młodszych „Jeszcze o kocie w butach" (dokończenie); 16,15 koncert ork. 1 p. legj. z Wilna; 16,45 „Wieniec pieśni śląskich" w wyk. chóru mieszanego kolejarzy śląskich — aud. z cyklu „Cała Polska śpiewa"; 17,00 odczyt „Polska w dobie reformacji"; 17,15 utwory J. S. Bacha w opr. L. Stokowskiego; 17,50 książka i wiedza „U podstaw organizacji wojska polskiego"; 18,00 audycja z okazji dnia oszczędności; 18,15 pieśni w wyk. Kay-Kuczyńskiej; 18,30 „Film, plastyka i architektura"; 18,40 koncert popularny z płyt; 19,00 odczyt rolniczy „Poznajmy przepisy finansowo-rolne"; 19,10 program; 19,20 płyty; 19,35 wiad. sportowe; 19,50 pog. aktualna; 20,00 muzyka lekka w wyk. ork. P. R.; 20,45 dziennik wieczorny; 20,55 obrazki z Polski współczesnej; 21,00 Teatr Wyobraźni premjera słuchowiska oryginalnego J. Ostrowskiego i Wł. Dubasa p. t. „Cezar przed Rubikonem"; 21,35 pieśni polskie w wyk. H. Weybergowej; 22,00 koncert kameralny z cyklu „kwartety Haydna". W programie kwartet smyczkowy Es-dur op. 33 nr. 2; 22,25 muzyka lekka i taneczna z płyt.

Piątek, 1 listopada.

9,00 aud. por.; 9,40 dziennik; 9,50 program; 10,00 muzyka religijna w wyk. Poznańskiego Chóru Katedralnego; 10,30 nabożeństwo z kościoła Świętego Krzyża w Warszawie, kazanie p. t. „Kubramom wieczności", wygłosi ks. kan. dr. Jan Szmigielski; 12,03 szkic literacki „Stanisław Witkiewicz"; 12,15 poranek muz. w wyk. ork. symf. R. P. z udziałem Maurycego Janowskiego (śpiew). W przerwie o godz. 13,00 audycja ze Lwowa J. Brzozy „Baśniowa noc" (na święto zaduszek); 14,00 fragment z pow. Dobaczewskiej; 14,20 koncert z płyt; 15,00 „Zaduszki" audycja z Wilna; 16,00 pog. dla chorych ze Lwowa; 16,15 koncert ork. Serebryńskiego; 16,45 obrazek słuchowiskowy dla dzieci „Zaduszny apel"; 17,00 reportaż z inst. psychotechnicznego w Warszawie; 17,15 wiersze F. Kruszewskiej p. t. „Zaduszki"; 17,20 z Poznania; 17,50 poradnik sport.; 18,00 koncert kameralny w wyk. trio (Weininger - skrzypce, Smyk obój, Brachocki - fort. z Katowic; 18,30 pog. aktualna; 18,40 życie kulturalne stol.; 18,45 muzyka salonowa z płyt; 19,10 program; 19,20 płyty; 19,35 sport; 19,50 rozmowa ze słuchaczami; 20,00 report. muzyczny W. Juroszy „Requiem Eterna — Łabędzi śpiew" Mozarta; 20,40 muzyka Bacha z płyt; 21,00 dziennik; 21,10 obrazki z Polski współczesnej; 21,15 koncert pośw. twórczości Aleks. Zarzyckiego w 40 rocznicę zgonu kompozytora z udz. M. Mokrzyckiej (śpiew) L. Rogowskiej (fort.) i St. Tawroszewicza (skrzypce); 22,30 muzyka z płyt.

POZNAŃ

Czwartek, 31 października.

Poznań — 6.30 aud. por. z Warszawy; 7.60 program; 11.57 do 13.00 z Warszawy; 13.00 walce z płyt; 13.25 z Warsz.; 13.30 muzyka lekka z płyt; 15.15 z Warsz.; 15.20 giełda; 15.30 do 17.15 z Warszawy; 17.15 muzyka salonowa z płyt; 17.50 z Warsz.; 18.40 pog. krajoznawcza; 18.40 rec. śpiewaczy tenorów Pertile, Schmidta i Taubera z płyt; 19.00 z Warsz.; 19.10 program; 19.20 życie kulturalne Poznania; 19.25 płyty; 19.35 wiadom. sportowe; 19.40 do 22.25 z Warsz. i Krakowa; 22.25 koncert życzeń z płyt; 23.00 z Warsz.

Piątek, 1 listopada.

Poznań — 9,00 aud. por.; 9,50 program; 10,00 muzyka rel. z płyt; 10,30 do 14.20 z Warsz.; 14,20 koncert d-moll op. 15 Brahmsa w wyk. Backhausa z tow. ork.; 15,00 z Warszawy; 15,45 kącik nowości i wiad. rolniczych; 16,00 z Warsz.; 17,20 „Canconetty i arje operowa starych mistrzów bel-canta z XVI, XVII i XVIII wieku w wyk. J. Wolińskiego; 17,50 z Warsz.; 18,30 skrzynka techniczna; 18,40 życie kulturalne; 18,45 muzyka z płyt; 19,00 skrzynka rolnicza; 19,10 program; 19.20 płyty; 19,35 sport; 19,40 do 22,30 z Warsz.; 22,30 muzyka popularna w wyk. znakomitych solistów i zespołów.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

17.00 Hamburg. Wesołe popołudnie muzyczne. **Monachjum.** — Koncert popołudniowy. **17.30 — Wiedeń.** Współczesne pieśni angielskie. **Moskwa (WCSPS).** „Cyrulik Sewilski" — op. Rossiniego. **17.45 Koenigswusterhausen.** — „Perły niemieckiej pieśni ludowej".

18.10 Budapeszt. Recital skrzypcowy. **18.15 Anglja (Nat. Progr.).** Muzyka taneczna.

19.00 Wrocław. Muzyka rozrywkowa **19.10 Koszyce.** Recital śpiewaczy. **19.10 Budapeszt.** Węgierskie pieśni ludowe. **19.30 — Lipsk.** Pieśni ludowe. **Wiedeń.** Koncert orkiestrowy.

20.00 Oslo. Koncert symfoniczny. **20.10 Kopenhaga.** Koncert symfon. pod dyr. M. Malko z udz. H. Roswaenge (śpiew). **Hamburg.** „...A wieczorem tańczymy" **Lipsk.** „Norma" — opera Belliniego. **Kolonja.** Wesoły wieczór. **Sztutgart.** Muzyka operetk. — **Frankfurt.** Koncert orkiestr. — **20.15 Bukareszt.** Koncert symf. pod dyr. Georgescu. **20.30 Leningrad.** Koncert ork. symf. **20.45 Ryga.** Muzyka romantyczna. — **20.50 Stockholm.** Koncert radjoorkiestry. — **Mediolan.** Koncert wiecz. **Rzym.** „Il Matrimonio segreto" — opera Cimarosy.

21.00 Bruksela flam. Muzyka lekka. **Frankfurt.** „Kocia muzyka" — aud. muzyczna osnuta na motywach Straussa. **Anglja (Nat. Progr.).** Koncert symfoniczny. — **21.10 M. Ostrawa.** Czeska muzyka taneczna. **21.25 Poste Parisien** Koncert uroczysty z ok. Tygodnia Radjowego. **21.30 Paris P. T. T.** „Florabella" — operetka Cuvilliera. **21.45 Radio Paris.** — „Euryanthe" — opera Webera.

22.00 Stockholm. Koncert radjo orkiestry. **22.10 Hilversum II.** — Koncert symf. pod dyr. Mengelberga. **22.15 Anglja (Reg. Progr.)** Koncert ork. detej. **Praga.** Muzyka lekka. **Medjolan.** Muzyka taneczna. **22.20 Lipsk.** Koncert nocny. **22.30 Wrocław.** Muzyka organowa. **Berlin.** Muzyka wieczorna. **22.35 Luksemburg.** Koncert kwintetu instrument. **22.50 Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **22.55 Budapeszt.** Muzyka jazzowa.

23.00 Frankfurt. Kwartet smyczkowy Marteau. **Koenigswusterhausen.** Mała radjoork. gra... **Monachjum.** „Perseusz i Andromeda" — opera Haendla (na stillu) **23.10 Bruksela franc.** muzyka tan. **23.20 Anglja (Nat. Progr.).** Muzyka lekka. **23.30 Anglja (Reg. Progr.).** Muzyka taneczna. **23.45 Radio Paris.** Muzyka tan. **23.45 Wiedeń.** Muzyka taneczna.

24.00 Hamburg. „Taniec instrumentów". **Sztutgart.** Koncert nocny.

na piątek:

17,00 Anglja (Nat. Progr.). Koncert Beethovenowski. **Kolonja.** Koncert popołudniowy. **17,30 Ryga.** Koncert uroczysty z ok. 10-lecia radjofonji. **17,55 Wiedeń.** „Parsifal" — opera Wagnera (tr. z Opery Wied.). **Bratisława.** Symfonja nr. 5 Beethovena. **Koenigswust.** Symfonja na 2 fort. Zilchera.

18,00 Budapeszt. „Requiem" — Verdiego (tr. z Opery Królewskiej). **18,15 Anglja (Nat. Progr.** Muzyka taneczna. **18,30 Bruksela flam.** Recital wiolonczelowy.

19,00 Sztutgart. Niemieckie pieśni ludowe. **Wrocław.** Muzyka dęta z różnych miast europejskich (na stillu). **Lathi.** Koncert symf. pod dyr. G. Schneevoigta z udz. skrzypka E. Zimbalista. **19,30 Monachjum.** Symfonja nr. 7 Brucknera.

20,00 Oslo. Recital skrzypcowy. **20,05 Praga.** Koncert symfoniczny pod dyr. Bruno Waltera; **20,10 Frankfurt.** „Oszukany Kadi" — op. Glucka. **Berlin.** Nieznana muzyka klasyczna. **Lipsk.** Wielki koncert wieczorny. **Kolonja.** Koncert z udz. pianistki p. Mildner. **20,45 Hilversum I.** Koncert symfoniczny. **20,50 Medjolan.** „Scugnizza" — operetka M. Costy. **Rzym.** „Madame Sans Gène" — op. Giordana.

21,00 Anglja. (Nat. Progr.). Koncert tria. **Berlin.** Symfonja Patetyczna Czajkowskiego. **Bruksela franc.** Koncert ork. symf. **21,25 Hamburg.** Trio B-dur Schuberta. **21,30 Wieża Eiffla.** Muzyka kameralna. **21,45 Radio Paris.** „Okręt widmo" — opera Wagnera.

22,05 Poste Parisien. Koncert ork. symfon. **22,25 Luksemburg.** Koncert radjoorkiestry. **22,30 Anglja (Reg. Progr.)** Wesoła aud. muzyczna. **Sztutgart.** Koncert wieczorny. **Kolonja.** Koncert kameralny. **Koenigswust.** „Nocna muzyczka".

23,00 Hamburg. Trio c-moll Brahmsa. **23,10 Bruksela flam.** Muzyka tan. **23,15 Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **23,20 Anglja (Nat. Progr.)** Muzyka współczesna. **23,30 Anglja (Reg. Progr.** Muzyka taneczna. **23,45 Radio Paris.** Koncert nocny. **23,30 Hamburg.** Muzyka orkiestrowa.

24,00 Frankfurt i Sztutgart. Koncert nocny.

Pończochy - skarpetki
dobre tanio tylko w firmie
„Haftoplis"
Stary Rynek 6, (Wiankowa). Pg 6 156-43.01

Dropsy i cukierki
Eukalyptusowo - Mentolowe w torebkach i luzem oraz Słodowe, Anyżowe Miodowe z pszczółką, Mieszanki, Śmietankowe z fabryki
Roma — Poznań
to szczyt dobroci. Żądać wszędzie Pg 5 794/5-40.22

Przepisywania
maszyną najtaniej. Dom Zleceń, Wrocławska 22. zdg 61 653

Najsłynniejszy
jasnowidz Womouth, mistrz międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej. — uznany jako wszechświatowy fenomen. Daje w transie jasne odpowiedzi we wszelkich zawikłanych kwestjach Widzi na odległość, odnajduje zaginione osoby, przepowiada nieomylnie, przeszłość, przyszłość apracowuje horoskopy, analizy grofologiczne. Zestawia w transie szczęśliwe, pewne wygranej N-ra losów, podaje gdzie takowe można nabyć. Podać datę urodzenia, stan, załączyć znaczki zł 1,— Kraków, Piłsudskiego 21. ng 17 091

Kwiaciarnia
Wodna 7, wieńce na groby tanio. zdg 61 448

25. MUZYKA

Lekcyj
fortepianu w dom dyplomowana nauczycielka Lewandowska, Poznań, Ostroroga 32, I. zdg 60 877

Gry
fortepianowej udzielam. Fortepian do ćwiczeń. Zofja Wesołowska, Kopernika 8. zdg 61 318

Kto
udzieli lekcyj gry fortepianowej panu. Oferty, warunki Kurjer Poznański zdg 61 547

Marja Szczerbińska
pianistka dyplomowana, lekcje fortepianowe. Ratajczaka 9, — Wodna 8. zdg 61 739

24. NAUKA

Nowy kurs języka angielskiego
dla początkujących 3 razy tygodniowo, rozpoczynam 4 listopada. Dr. Arend Bachelor of Arts of London University. Informacje codziennie 5—7 Rzeczypospolitej 9, II. Pg 6188-56,453

Student
udziela korepetycyj, przygotowuje do egzaminu szkół powsz. i gimnazjum tanio gwarancją. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 643

Udzielam
lekcyj obcych języków. Pocztowa 27 — 4. zdg 61 475

Rozpoczynamy
nowe sześciomiesięczne kursy
Angielskiego
Niemieckiego
Marcinkowskiego 3/I. Zapisy wieczorem. zdg 61 462

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 242

Dziewczyna
z dobremi świadectwami, z poleceniem, zna obsługę gości poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 306

Sierota
poszukuje posady z dobrem poleceniem do dzieci lub pomocy pani. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 033

Polecona
osoba w średnim wieku szuka posługi pół dnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 081

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego, gotowanie .. dobrej rodziny. Of. Kurjer Poznański zdg 61 197.

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 174.

Pokojowa
uczciwa z dobremi świadectwami poszukuje posady od zaraz. Miejscowość obojętna. Najchętniej na wieś. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 132

Poszukuję
posługi z gotowaniem od 1. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 168.

Posługi
lub prania przed południem śródmieście poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 068

Dziewczyna
prowincji lat 17, silna, zdrowa, szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 040

Dziewczyna
z dobrej rodziny poszukuje posady lub posługi początkującej. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 036

Sierota
nawskroś uczciwa szuka posługi od 1. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 009

Starsza
uczciwa, dobre świadectwa szuka posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 61 008

Gospodyni - kucharka
z dobremi poleceniami, wiek średni poszukuje miejsca od 1. 11. bezdzietnego państwa lub probostwie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 60 854

Gosposia
młoda, czysta, uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 238

Uczciwa dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady świadectwa dobre. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 61 274

Służąca
starsza z gotowaniem szuka posady, długoletnie świadectwa. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 273

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 271

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 084

Posługi
za pokoik szuka panienka. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 266

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 262

Służąca
z szyciem, dobremi świadectwami, cośkolwiek gotowania, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 260

Dziewczyna
uczciwa, zaufana z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 259

Bieliźniarka
szyje wszelką bieliznę szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 231.

Dziewczyna
z samodzielnem gotowaniem, praniem, prasowaniem, poszukuje posady od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 167.

Dziewczyna
ze wsi szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 161

Kucharka
dobremi, świadectwami, porządnej rodziny poszukuje posady, najchętniej do dwóch osób w lepszym dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 029

Gospodyni - kucharka
szuka posady w lepszym religijnym domu lub do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 243

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 122

Kolonjalista
dekoracje, pismo plakatowe, praktyka, składzie mąk znający zakupy, zdolny urządzić, poprowadzić przedsiębiorstwo, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 108

Samodzielna
gospodyni - kucharka poszukuje posady zaraz w miejscu — wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 182

Posługaczka
szuka posługi na przed południem. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 149

Krawcowa
pierwszorzędna na wszelką pracę szuka posady poza domem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 247

Biuralistka
z czteroletnią praktyką pisząca maszyną szuka posady od 1. 1. 1936 przy wolnem utrzymaniu. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 885

Służąca
pracowita, uczciwa, czysta, dobre gotowanie, długoletnie świadectwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 575

Młodzieniec
z wyższem gimn. wykształceniem i praktyką, łagodny, czysty, nawskroś uczciwy szuka posady jako wychowawca do dzieci 4—6 lat. Dobre świad. i referencje. Ewtl. przyjmie posadę lokaja. Dobra znajomość gospodarstwa. Języki: polski, niemiecki, francuski. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 60 872

500 zł
kaucji złoży handlowiec, lat 26 z dobremi referencjami za posadę inkasenta, magazyniera lub podróżującego. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 570

Kilkaset złotych
dyskretnie dam za wyrobienie posady, stanowiska magistrowi prawa. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 261

Inteligentna
młoda pani z 3-letnim synkiem w krytycznem położeniu, zaufana, sumienna zwinna, czysta, znająca całokształt gospodarstwa domowego, poszukuje posady gospodyni chętnie na wieś także do samotnych osób. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 61 078

Dziewczynę
uczciwą i pilną, która pracuje u mnie, polecam od 1 listopada do wszelkich prac domowych. Jadwiga Śmiglakowa, Ostroroga 37. dg 4605

Bilansista
rutynowany poszukuje pracy. — Prowadzi księgowość godzinowo już za 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 56 216

Kierownik biura
doświadczony w handlu, przemyśle i rolnictwie, księgowość, bilansach oraz podatkach, dobry organizator, szuka posady od 1 grudnia wzgl. 1 stycznia. Złoży gwarancje. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 346

Osoba
lat 38, nawskroś uczciwa zaopiekuje się starszą osobą, zastąpi dziecku matkę w domu kulturalnym za utrzymanie, wyjedzie wszędzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 411

Maszynistka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 415

Pokojowa
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 707

Posługaczka
poszukuje posługi za pokoik. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 418

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 326

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem szuka posady w religijnym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 322

Witold Rożański
I. baryton oper zagranicznych.
Królewiec, Hamburg i innych, pozatem gość oper w Berlinie, Dreźnie, Budapeszcie, Kolonji, Norymberdze itd.
mistrz włoskiego bel canto
zg 12 077 udziela lekcyj śpiewu.
Pałac Działyńskich, Stary Rynek. Tel. 34-25.

Poszukuję
posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 585

Poszukuję
posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 586

TEATRY

TEATR POLSKI: Środa, 30. 10. „Dzień bez kłamstwa", poraz ostatni, gościnny występ Marjusza Maszyńskiego.

TEATR WIELKI (Opera): Środa, 30. 10. „Halka". Czwartek, 31. 10. „Hrabia Luxemburg". **Ceny popularne od 50 gr. do 2,— zł.** Piątek, 1. 11. „Borys Godunow". Sobota, 2. 11. Dzień Zaduszny. Teatr nieczynny.

TEATR NOWY: Środa, 30. 10. „Wiosenne porządki".

KINA

Poznań, środa, 30. 10.
APOLLO: „Ucieczka".
CORSO: „Szalona noc".
GONG: „Nana".
GWIAZDA: „Królowa Krystyna".
METROPOLIS: „Ucieczka".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Teraz i zawsze".
RENAISSAICE: „Tajemnice Expressu nr. 6" i „Sztandar Wolności".
SŁOŃCE: „Wyprawy krzyżowe".
SFINKS: „Kobieta orchidea".
ŚWIT: „Tygrys Pacyfiku".
TĘCZA-Łazarz: „Dwie Joasie".
TĘCZA-Wilda: „Niedokończona symfonja".
WILSONA: „Śmierć odpoczywa".

Biurowa
poszukuje posady w biurze lub ekspedycji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 319

Szofer - mechanik
z dłuższą praktyką dobrze polecony poszukuje posady, wymagania bardzo skromne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 61 314

Sierota
nawskroś uczciwa, chętna szuka posługi od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 313

Posługaczka
szuka posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 310

Uczciwa
pozsukuje posługi od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 311

Kucharka
uczciwa z poleceniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznańsk i zdg 61 375

Dziewczyna
szuka poasdy z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 377

Uczciwa
dobrem gotowaniem do wszystkiego szuka posady najchętniej samotnych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 380

Kelner
25, przystojny, rutynowany, poszukuje posady zaraz, kaucją. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 383

Młodzieniec
lat 22, poszukuje posady w kinie lub innej, może złożyć kaucji 200 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 386

Stróżostwa
poszukuje rodzina z 1 chłopcem, obojętnie jakiego, obeznany z centralnem ogrzewaniem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 61 389

Panienka
pracowała w drukarni i introligatorni szuka jakiejkolwiek pracy. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 61 371

Służąca
sierota, kochająca dzieci i prace domowe szuka posady od 1 listopada. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 366

Poszukuję
posługi lub pania od zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 456

Gospodyni
wykwalifikowana z kilkoletnią praktyką większych majątkach szuka posady w majątku lub probostwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 678

Woźnica
zamiłowanie do koni od 1. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 684

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 682

Uczciwa
kobieta szuka posługi przed lub popołudniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 670

Dziewczyna
uczciwa, czysta, religijna, dobrem gotowaniem i świadectwami do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 450

Dziewczyna
uczciwa, czysta gotowaniem do wszystkiego, chlubne świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 584

Uczeń
fryzjerski, wolontarjusz poszukuje dokończenia nauki. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 583

Krawcowa
damska zupełna sierota wojenna lat 23, poszukuje pracy w zawodzie wzgl. ekspedjentki w piekarstwie. Zgłoszenia przyjmuje Związek Inwalidów Wojennych R. P. Okręgowe Koło Poznań, ul. Kozia 8, telefon 29-94. zdg 61 361/2

Pisarz
majątkowy bardzo dobremi świadectwami, poleceniami, poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 564

Szofer
trzymiesięczny kurs, praktyka warsztatowa, trzeźwy, bez wynagrodzenia szuka posady. Adres Agencja Kurjera Poznańskiego, Krotoszyn. ng 16 857

Posługi
całodziennej poszukuje. Oferty Kurjer Pozn zdg 61 636

Maturzysta
po wojsku, bez środków prosi o jakąkolwiek pracę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 635

Dziewczyna
z dobremi poleceniami gospodarczemi i szyciem może się zająć dziećmi do samotnego, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 517

Osoba
starsza skromna, zna gospodarstwo wiejskie, miejskie, szuka posady najchętniej do starszej pani, probostwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 447

Posady
woźnego, portjera, inkasenta magazyniera lub jakiejkolwiek z kaucją poszukuje elektromechanik. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 330

Posady
samodzielnem gotowaniem lub posługi Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 421

Absolwent
szkoły handl. poszukuje posady biurowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 428

Posady
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 431

Dziewczyna
do wszystkiego dobre polecenia, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 494

Bufetowa
z dobremi świadectwami, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 493

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Poznańsk. zdg 61 334

Panna
z dobrej rodziny, świadectwami, szyciem, haftowaniem szuka posady do dzieci lub szycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 544

Dziewczyna
z prowincji poszukuje jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 537

Urzędnik
gospodarczy przyjmie posadę w majątku za kaucją 5 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 528

Kucharka
dobrem gotowaniem, dobremi referencjami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 364

Biurowa
lub kasjerka, własną maszyną — znająca książkowość szuka posady. Kaucja 500—1000. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 350

Pani
zdolna, władająca językiem polskim, niemieckim, angielskim, rosyjskim, stenografuje, pisze na maszynie, zna się na księgowości poszukuje zajęcia. Dobre świadectwo. Skromne warunki. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 931

Dziewczyna
starsza szuka pracy z gotowaniem dobre papiery i polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 596

Początkująca
do składu nabiału poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 416

Dziewczyna
samodzielna, gotowaniem, uczciwa i pracowita poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 585

Dziewczyna
szuka posady gotowaniem, długoletnie świadectwa. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 61 708

Samodzielna
dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 720

Inteligentna
starsza panna poszukuje posady do starszej pani jako towarzyszka, wyręczycielka. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 693

120,—
kaucji za posadę ekspedjentki. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 745

Posługi
poszukuje grzeczna panienka z praniem na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 661

Poszukuję
posługi gotowaniem do wszystkiego. Zgłoszenia Grobla 23, — m. 7. u p. Kuszewskiej. zdg 61 659

Starsza
dziewczyna szuka posługi przed lub po południu. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 590

27. WOLNE MIEJSCA

Akwizytorzy
w każdem mieście, miasteczku do sprzedaży zegarków i prawdziwej biżuterji na dogodne spłaty ratalne — poszukiwani. Łatwy zbyt szczególniej na Gwiazdkę. Wysoki zarobek. Oferty Union, Warszawa, Sienna 40. ng 16 764

Służąca
Słowackiego 20 — 10. zdg 61 613

Urzędnik gospodarczy
na większy majątek z długą praktyką kawaler potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 938

Ekspedjentka
branży rzeźnickiej samodzielna potrzebna, kaucja 300.— Grunwaldzka 72. zdg 61 412

Służąca
potrzebna. Listopadowa 48, Sompolińska. zdg 61 378

Inteligentni
panowie, panie zostaną przyjęci do popłatnej pracy akwizycyjnej Zgłoszenia czwartek godzina 16 do 18. Św. Marcina 28, m. 9. zdg 61 385

Posługaczka
gotowaniem, polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 388

Książkowa
bilansistka z długoletnią praktyką potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 370

Stenotypistka
z dobrem wykształceniem handlowem i obowiązkową znajomością polskiego, niemieckiego i angielskiego, natychmiast na wyjazd. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 61 344

Panienka
do dziecka z szyciem może się zgłosić. Ul Winklera 10, przy Focha 128. zdg 61 339

Fryzjer
Poznańska 26. zdg 61 540

Poszukuje się na młyn gospodarczy rutynowanego
młynarza
obeznanego również z wszelkiemi pracami przy motorze na gaz ssany z kaucją do 200 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 523

Służąca
do wszelkich prac, dobremi świadectwami. Seifert, Kościelna 31. zdg 61 442

Ucznia
elektrotechnicznego z 4-ma klasami gimn. przyjmie Inż. Mołczko i Skiba, Fredry 12. zdg 61 333

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Wielkie Garbary 18, m. 4. zdg 61 680

Stenotypistka
młodsza i zdolna, władająca językiem polskim i niemieckim, poszukiwana od zaraz. W rachubę wchodzi tylko siła z praktyką kupiecką i znajomością stenografji. Zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 61 422

Paraminł odkaża krtań i jamę ustną
ng 16 901/2

Podróżujący - wspólnik
do fabrykacji i sprzedaży bezkonkurencyjnego artykułu 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 724

Fryzjerski
pomocnik. Kanałowa 3. zdg 61 502

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Restauracja, Piotra Wawrzyniaka 13. zdg 61 599

Inkasenta
na samochód gotówką 1 500 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 592

Fryzjerka
zaraz. Marsz. Focha 57. zdg 61 589

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego potrzebna od 1. 11. Kawiarnia, Dąbrowskiego 49. zdg 61 669

Kelnerka
przystojna potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdg 61 733

Poszukuję
pomocnika piekarskiego. Zgłoszenia Michałowski, Kotowo 46, powiat poznański. zdg 61 731

Młodsza
dziewczyna do lekkich prac domowych od 1. 11. Zgłoszenia Wały Król. Jadwigi 4a, skład kolonj. zdg 61 424

Dentystka - lekarka
(lub uprawniona techniczka) oraz druga młodsza techniczka do prac technicznych potrzebne zaraz lub później. L. R. Nieborowski, dentysta, Czersk-Pomorze. zdg 61 427

Służąca
potrzebna. Półwiejska 19, parter, lewo, m 2. zdg 61 430

Fryzjerka
zaraz. Pamiątkowa 9. zdg 61 495

Pomocnik
do reki na mundury praca stała. Rychlewski, Przecznica 7. zdg 61 490

Uczeń
piekarski potrzebny. Handke, — Żórawia 19. zdg 61 302/3

Potrzebny
zdolny agent do grupy propagandzistów, gwarancja wymagana. Marcinkowskiego 14 — 7. zdg 61 558

Służąca
gotowaniem. Focha 72 — 9. zdg 61 555

Dziewczę
do posyłek. Adres Kurjer Pozn. zdg 61 549

Poszukuję
gospodyni na wieś z bardzo dobrem gotowaniem z długiemi świadectwami. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 60 860

Elew gorzelniczy
z roczną praktyką potrzebny zaraz. Zgłoszenia Bonikowo p. Kościan. zdg 61 329

Chłopiec
do posyłek od lat 15—17 zaraz. Probiernia-Śniadalnia, Pocztowa 30. zdg 61 676

Służąca
restauracyjna, pracowita. Restauracja, Półwiejska 5. zdg 61 457

Wspólnika
do zaprowadzonego przedsiębiorstwa. Obrót zapewniony. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 578

Dziewczyna
samodzielna, dobrem gotowaniem kochająca dzieci potrzebna. — Grześkowiak, Wrocławska 10, — skład zdg 61 718

Prasowaczkę
i uczennice przyjmie Prasowalnia Matejki 39. zdg 61 668

28. ROZRYWKA

Film o bohaterstwie ludzi morza
„Trygrys Pacyfiku"
śmiertelne zapasy rekinami. Kino
„Świt",
Św. Marcin 65 ng 15 823/4

Mijają szybko
wieczory jesienne przy ciekawej książce z Wypożyczalni Z. Hulanickiej. Wszystkie nowości polskie, francuskie książki dla młodzieży. Ceny, warunki abonamentu dostosowane do indywidualnych wymagań. Abonament zbiorowy od 1,20 miesięcznie. — Dąbrowskiego 1, narożnik Jasnej. Otwarta 9—6. Pg 5814-42,51

Poznań, św. Marcin 22, tel. 20-61 ng 17 024
Tylko wysokiej klasy
Radjo-odbiorniki
najkorzystniej kupisz wprost z wytwórni
Radiotel

Kinoteatr
„Gwiazda"
Aleje Marcinkowskiego. — Od czwartku, dnia 31 października głośne arcydzieło filmowe
Imitacja życia
zdg 61 698

Dlaczego przepłacać?
skoro można nabyć u nas odbiornik najwyższej klasy znacznie taniej. Wzrastające stale powodzenie naszego „ULTRA SELEKTORA" potwierdza, że jest rzeczywiście
lepszy i tańszy!
Prosimy żądać bezpłatnej demonstracji.
„RADJOFON"
Sp. z o. o.
św. Marcin 57
Telefon 32-02. Polecamy bezkonkurencyjnie
trzylampowe kompletne odbiorniki bateryjne tylko 98 złotych.
dg 4 606

ULTRA-SELECTOR UNIWERSALNY NA PRĄD ZMIENNY I STAŁY

Torebki damskie - Parasole Walizy - Teki
WIKTOR CZYSZ, Poznań, Szkolna 11.
Specjalność: Foki — Krokodyle.
Pg 5 818-42,79

Humor zagraniczny

Roztargniony fakir.
— O czem to miałem nie zapomnieć?
(„Passing Show" — Londyn). S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc listopad 1935 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149